

Bruxelles, 27 martie 2023
(OR. en)

7557/23

**Dosar interinstituțional:
2021/0425(COD)**

**ENER 134
ENV 265
CLIMA 145
IND 122
RECH 94
COMPET 231
ECOFIN 256
CODEC 408**

NOTĂ

Sursă:	Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea I)
Destinatar:	Consiliul
Nr. doc. ant.:	7160/23
Nr. doc. Csie:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1
Subiect:	Propunere de DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind normele comune pentru piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului (reformare) - Abordare generală

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor cea de a șaptea revizuire a propunerii sus-menționate, în vederea ajungerii la o abordare generală în cadrul Consiliului TTE (Energie) din 28 martie 2023.

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

**privind normele comune pentru piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor
naturale și hidrogenului
(Text cu relevanță pentru SEE)**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 194 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²,

acționând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

¹ JO C 211, 19.8.2008, p. 23.

² JO C 172, 5.7.2008, p. 55.

- (1) Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului³ a fost modificată substanțial în numeroase rânduri⁴. Întrucât se impun noi modificări, este necesar, din motive de claritate, să se procedeze la reformarea directivei menționate.
- (2) Piața internă a gazelor naturale, care a fost implementată treptat în întreaga Uniune începând cu 1999, are drept obiectiv să ofere tuturor consumatorilor din Uniunea Europeană, indiferent dacă sunt persoane fizice sau juridice, posibilități reale de alegere, precum și noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență, prețuri competitive și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui la securitatea aprovizionării și la dezvoltarea durabilă.
- (3) Directiva 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului și Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului au adus contribuții semnificative la crearea unei piețe interne a gazelor naturale.

³ Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE (JO L 211, 14.8.2009, p. 94).

⁴ A se vedea anexa III partea A.

- (4) Ca parte a pachetului „Energie curată pentru toți europenii” propus de Comisie la 30 noiembrie 2016, Regulamentul (UE) 2019/943⁵ și Directiva (UE) 2019/944⁶ au reprezentat un nou pas în dezvoltarea pieței interne a energiei electrice, având în centrul său cetățenii și contribuind la obiectivele Uniunii de tranziție către un sistem energetic curat și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Piața internă a gazelor naturale ar trebui construită pe aceleași principii și, în special, ar trebui să asigure un nivel egal de protecție a consumatorilor.
- (5) Uniunea urmărește să reducă emisiile de gaze cu efect de seră. Prin urmare, a adoptat o serie de inițiative pentru atingerea acestui obiectiv, inclusiv Strategia pentru integrarea sistemului energetic *[COM(2020)299 final]* și Strategia pentru hidrogen *[COM/2020/301]*, publicate de Comisie în iulie 2020, care stabilesc modalitățile de actualizare a piețelor energiei, inclusiv decarbonizarea piețelor gazelor, precum și Regulamentul (UE) 2018/1999 și Regulamentul (UE) 2021/1119. Prezenta directivă ar trebui să contribuie la realizarea acestor obiective, garantând securitatea aprovizionării și buna funcționare a pieței interne a gazelor, inclusiv a hidrogenului.

⁵ Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO L 158, 14.6.2019, p. 54).

⁶ Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

- (5a) **Prezenta directivă ar trebui luată în considerare în coroborare cu alte instrumente de politică și legislative, în special cu cele propuse în cadrul Pactului verde european. Multe dintre aceste alte instrumente propuse, cum ar fi extinderea [sistemului Uniunii de comercializare a certificatelor de emisii, Regulamentul privind partajarea eforturilor, Directiva privind energia din surse regenerabile, Directiva privind eficiența energetică, inițiativele ReFuelEU și propunerea de revizuire a Directivei privind impozitarea energiei, urmăresc să stimuleze decarbonizarea economiei Uniunii și să asigure menținerea acesteia pe traiectoria către o Uniune Europeană neutră din punct de vedere climatic până în 2050, astfel cum prevede Legea europeană a climei]. Cu toate acestea, obiectivul principal al prezentei directive nu este de a stimula tranziția, ci de a permite și de a facilita derularea acesteia prin asigurarea existenței în continuare a unor piețe eficiente pentru gaze.**
- (6) Prezenta directivă urmărește să faciliteze penetrarea în sistemul energetic a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii scăzute de carbon, permițând tranziția de la gazele fosile, precum și să permită acestor noi gaze să joace un rol important în atingerea obiectivelor climatice ale UE pentru 2030 și a neutralității climatice până în 2050. Directiva își propune de asemenea să instituie un cadru de reglementare care să le permită tuturor participanților la piață și să-i stimuleze să ia în considerare rolul de tranziție al gazelor fosile atunci când își planifică activitățile pentru a evita efectele de blocare și pentru a asigura eliminarea treptată și în timp util a gazelor fosile, în special în toate sectoarele industriale relevante și în scopul încălzirii.

(6a) Pe traiectoria Uniunii Europene de a atinge neutralitatea climatică până în 2050, se preconizează că economiile de energie și electrificarea directă vor prezenta, în multe cazuri, opțiunea de decarbonizare cea mai eficientă din punct de vedere al costurilor și din punct de vedere energetic. Cu toate acestea, vor rămâne o serie de aplicații de utilizare finală pentru care acest lucru ar putea să nu fie fezabil sau să aibă costuri mai mari. În astfel de cazuri, poate fi relevant să se utilizeze gaze și combustibili din surse regenerabile sau cu emisii scăzute de carbon, inclusiv biometan și hidrogen din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon. Prin urmare, se preconizează că stimulentele create de pachetul privind Pactul verde european vor avea ca rezultat o schimbare fundamentală a structurii cererii de energie în general și a cererii de gaze în special. De exemplu, în cazul în care, în prezent, gazele naturale sunt utilizate pe scară largă pentru încălzirea spațiilor, se preconizează că, în viitor, această cerere va fi satisfăcută în mare parte de alți purtători de energie, de exemplu prin intermediul aparatelor electrice de încălzire a spațiilor. Se preconizează că viitoarele cazuri de utilizare a hidrogenului vor fi în principal în sectoare în care, altfel, decarbonizarea este dificilă. Printre acestea se numără o serie de procese industriale, dar și moduri de transport, cum ar fi transportul rutier cu vehicule grele pe distanțe lungi, transportul aerian și maritim. Întrucât stabilirea cu precizie a traiectoriilor de decarbonizare, a rolului purtătorilor de energie și a cazurilor de utilizare a acestora va depinde, de asemenea, de punctele de plecare, de dotările și de circumstanțele de la nivel local, acestea nu ar trebui să fie prevăzute în detaliu. În cadrul piețelor eficiente se va asigura, având în vedere dotările și circumstanțele de la nivel local, capacitatea consumatorilor stimulați de alte instrumente de politică să aleagă opțiunile de decarbonizare cele mai potrivite pentru cazurile lor specifice de utilizare.

- (7) Strategia UE pentru hidrogen recunoaște că, întrucât statele membre ale UE au un potențial diferit pentru producția de hidrogen din surse regenerabile, o piață a UE deschisă și competitivă, cu un comerț transfrontalier neîngrădit, are beneficii importante pentru concurență, accesibilitatea prețurilor și securitatea aprovizionării. În plus, ea subliniază că trecerea la o piață lichidă cu comercializarea hidrogenului ca produs de bază ar facilita intrarea pe piață a unor noi producători și ar fi benefică pentru o integrare mai profundă cu alți purtători de energie. Strategia ar putea crea semnale de preț viabile pentru investiții și decizii operaționale. Normele prevăzute în prezenta directivă ar trebui, prin urmare, să faciliteze emergența piețelor hidrogenului, comercializarea hidrogenului ca produs de bază și platformele de tranzacționare lichidă, iar statele membre ar trebui să elimine orice bariere nejustificate în acest sens. Deși recunosc diferențele inerente, normele existente care au permis desfășurarea unor operațiuni comerciale eficiente, elaborate pentru piețele energiei electrice și gazelor și pentru tranzacționarea acestora, ar trebui să devină aplicabile piețelor hidrogenului din Uniune în măsura în care acest lucru este potrivit și într-un interval de timp adecvat.
- (8) În conformitate cu Strategia UE pentru hidrogen, se preconizează că hidrogenul din surse regenerabile va fi utilizat la scară largă începând cu 2030 în scopul decarbonizării anumitor sectoare, de la aviație și transportul maritim la sectoarele industriale greu de decarbonizat. Toți clienții finali racordați la sisteme de hidrogen vor beneficia de drepturile de bază ale consumatorilor aplicabile clienților finali racordați la sistemul de gaze naturale, cum ar fi dreptul de a schimba furnizorul și informații exacte de facturare. În cazurile în care clienții (de exemplu, clienții industriali) sunt racordați la rețeaua de hidrogen, vor beneficia de aceleași drepturi de protecție a consumatorilor aplicabile clienților din sectorul gazelor naturale. Cu toate acestea, dispozițiile privind consumatorii menite să încurajeze participarea gospodăriilor pe piață, cum ar fi instrumentele de comparare a prețurilor, clienții activi și comunitățile de energie ale cetățenilor, nu se aplică sistemului de hidrogen.

- (9) În conformitate cu Strategia UE pentru hidrogen, prioritatea UE este de a dezvolta hidrogenul din surse regenerabile produs prin utilizarea predominantă a energiei eoliene și solare. Hidrogenul din surse regenerabile este opțiunea cea mai compatibilă cu obiectivul UE de neutralitate climatică și de poluare zero pe termen lung și cea mai coerentă cu un sistem energetic integrat. Cu toate acestea, combustibilii cu emisii scăzute de carbon (CESC), cum ar fi hidrogenul cu emisii scăzute de carbon (HESC), pot juca un rol în tranziția energetică, în special pe termen scurt și mediu, pentru a reduce rapid emisiile combustibililor existenți și pentru a sprijini utilizarea combustibililor din surse regenerabile, cum ar fi hidrogenul din surse regenerabile. Pentru a sprijini tranziția, este necesar să se stabilească un prag pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră pentru hidrogenul cu emisii scăzute de carbon și combustibilii gazoși sintetici. Un astfel de prag ar trebui să devină mai strict pentru hidrogenul produs în instalațiile care încep să funcționeze de la 1 ianuarie 2031, pentru a ține seama de evoluțiile tehnologice și pentru a stimula mai bine progresele dinamice în direcția reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de producția de hidrogen. Strategia de integrare a sistemului energetic a evidențiat necesitatea de a implementa un sistem de certificare la nivelul UE pentru a acoperi, de asemenea, combustibilii cu emisii scăzute de carbon, cu scopul de a permite statelor membre să îi compare cu alte opțiuni de decarbonizare și să îi considere ca o soluție viabilă în mixul lor energetic. Pentru a se asigura că CESC au același impact asupra decarbonizării ca unele alternative din surse regenerabile, este important ca aceștia să fie certificați prin aplicarea unei abordări metodologice similare, bazată pe o evaluare a ciclului de viață, a emisiilor lor totale de gaze cu efect de seră („GES”). Acest lucru ar permite implementarea unui sistem cuprinzător de certificare la nivelul UE, care să acopere întregul mix energetic al Uniunii. Având în vedere că CESC și HESC nu sunt combustibili din surse regenerabile, terminologia și certificarea acestora nu au putut fi incluse în propunerea de revizuire a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului⁷. Prin urmare, includerea lor în prezenta directivă elimină această lacună.

⁷ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

- (10) Libertățile pe care tratatul le garantează cetățenilor Uniunii – printre altele, libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii – pot fi efective numai în cadrul unei piețe deschise în totalitate, care permite tuturor consumatorilor să își aleagă liber furnizorii și tuturor furnizorilor să își livreze liber produsele clienților.
- (10a) **În contextul unei piețe complet deschise, statele membre ar trebui să fie în continuare în măsură să își planifice mixul energetic. Statele membre pot alege, din considerente strategice, să închidă și să ajusteze o parte a sistemului lor de distribuție pentru a elimina treptat furnizarea de gaze naturale gospodăriilor în vederea asigurării tranziției către un sistem durabil și eficace.**
- (11) Interesele consumatorilor ar trebui să se afle în centrul prezentei directive iar calitatea serviciilor ar trebui să reprezinte una dintre principalele responsabilități ale întreprinderilor din sectorul gazelor naturale *și al hidrogenului*. Drepturile actuale ale consumatorilor și drepturile de acces la serviciile **energetice** [...] [...] și protecția împotriva sărăciei energetice, astfel cum se prevede în comunicarea privind Pilonul european al drepturilor sociale, trebuie să fie consolidate și garantate și ar trebui să includă o mai mare transparență. Protecția consumatorilor ar trebui să garanteze că toți consumatorii din spațiul extins al Uniunii beneficiază de o piață competitivă a gazelor. Respectarea drepturilor consumatorilor ar trebui asigurată de statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, de autoritățile de reglementare.
- (12) Pilonul european al drepturilor sociale plasează energia printre serviciile esențiale la care toată lumea trebuie să aibă acces și solicită măsuri de sprijin pentru persoanele aflate în dificultate (principiul 20). Obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 7 al ONU (ODD 7) solicită, de asemenea, asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri abordabile, din surse sigure, durabile și moderne.

- (13) Obligațiile de serviciu public și standardele comune minime care rezultă din acestea necesită o mai bună consolidare pentru a se asigura faptul că toți consumatorii, în special cei vulnerabili, pot beneficia de pe urma concurenței și a prețurilor echitabile. Obligațiile de serviciu public ar trebui definite la nivel național, ținând seama de circumstanțele naționale; legislația Uniunii ar trebui totuși respectată de către statele membre.
- (14) Statele membre ar trebui să dispună de o marjă largă de apreciere pentru a impune obligații de serviciu public întreprinderilor din sectorul gazelor în urmărirea unor obiective de interes economic general. Cu toate acestea, obligațiile de serviciu public sub forma stabilirii prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale constituie o măsură care denaturează în mod fundamental concurența și care conduce adesea la acumularea de deficite tarifare, la limitarea posibilităților de alegere ale consumatorilor, la stimulente mai slabe pentru economisirea de energie și pentru investițiile în eficiența energetică, la standarde mai scăzute ale serviciilor, la niveluri mai scăzute de implicare și satisfacție a consumatorilor și la restrângerea concurenței, precum și la reducerea numărului de produse și servicii inovatoare de pe piață. În consecință, statele membre ar trebui să aplice alte instrumente de politică, în special măsuri specifice de politică socială, pentru a garanta accesibilitatea din punct de vedere financiar a furnizării de gaze naturale pentru cetățenii lor. Intervențiile publice în stabilirea prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale ar trebui să se desfășoare numai ca obligații de serviciu public și ar trebui să facă obiectul unor condiții specifice. O piață cu amănuntul a gazelor naturale complet liberalizată și funcțională este de natură să stimuleze concurența la nivelul prețurilor și al altor factori între furnizorii existenți și să ofere stimulente noilor intrați pe piață, îmbunătățind astfel opțiunile consumatorilor și satisfacția acestora.

- (15) Obligațiile de serviciu public sub forma stabilirii prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale ar trebui utilizate fără a aduce atingere principiului piețelor deschise, în circumstanțe și cu beneficiari clar definiți, și ar trebui să aibă o durată limitată. Pentru a atenua efectele de denaturare exercitate de obligațiile de serviciu public asupra stabilirii prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale, statele membre care aplică astfel de intervenții ar trebui să instituie măsuri suplimentare, inclusiv măsuri de prevenire a denaturării stabilirii prețurilor pe piața angro. Statele membre ar trebui să se asigure că toți beneficiarii prețurilor reglementate sunt în măsură să beneficieze pe deplin, atunci când doresc acest lucru, de ofertele de pe piața concurențială. În acest scop, ele ar trebui să fie informate în mod direct și periodic cu privire la ofertele și economiile disponibile pe piața concurențială și ar trebui să beneficieze de asistență pentru a răspunde la ofertele bazate pe piață și pentru a beneficia de acestea.
- (16) Intervențiile publice în stabilirea prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale nu ar trebui să conducă la subvenționarea încrucișată directă între diferitele categorii de clienți. În conformitate cu acest principiu, sistemele de prețuri nu trebuie să determine, în mod explicit, anumite categorii de clienți să suporte costul intervențiilor asupra prețurilor care afectează alte categorii de clienți. **Obligațiile de serviciu public la stabilirea prețurilor ar trebui să vizeze numai furnizarea de gaze naturale, deoarece nu se preconizează utilizarea la scară largă a hidrogenului pentru încălzire de către gospodării. Piața hidrogenului va viza în principal industria, care nu necesită astfel de intervenții publice.**

(16a) **Intervențiile publice în stabilirea prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale constituie, în principiu, o măsură care denaturează piața. Prin urmare, astfel de intervenții pot fi efectuate numai cu titlu de obligații de serviciu public și sunt supuse unor condiții specifice. În temeiul prezentei directive, reglementarea prețurilor este posibilă pentru gospodăriile vulnerabile și afectate de sărăcie energetică, inclusiv sub nivelul costurilor, și, ca măsură de tranziție, pentru gospodării și microîntreprinderi. În perioade de criză, atunci când prețurile angro și cu amănuntul ale gazelor naturale cresc semnificativ, iar acest lucru are un impact negativ asupra economiei în general, statelor membre ar trebui să li se permită să extindă, temporar, aplicarea prețurilor reglementate și la IMM-uri. Atât pentru gospodării, cât și pentru IMM-uri, statelor membre ar trebui să li se permită temporar să stabilească prețuri reglementate sub nivelul costurilor, atât timp cât acest lucru nu creează o denaturare a concurenței între furnizori, iar furnizorii sunt compensați pentru costurile generate de furnizarea la prețuri sub nivelul costurilor. Cu toate acestea, trebuie să se asigure că o astfel de reglementare a prețurilor este specifică și nu creează stimulente pentru creșterea consumului. Prin urmare, o astfel de reglementare a prețurilor ar trebui să fie supusă unor condiții. Condițiile respective ar trebui să fie aliniate la condițiile aplicabile prețurilor reglementate ale energiei electrice, prevăzute în [Directiva (UE) 2019/944]. În cazul în care oricare dintre aceste măsuri constituie ajutor de stat, dispozițiile referitoare la astfel de măsuri nu aduc atingere aplicării articolelor 107 și 108 din TFUE. Consiliul, acționând pe baza unei propuneri a Comisiei, ar trebui să stabilească, printr-o decizie de punere în aplicare, existența unei crize a prețurilor gazelor naturale. Decizia ar trebui să precizeze, de asemenea, perioada de valabilitate a celor stabilite, care poate fi de până la un an, și în cursul căreia se aplică prelungirea temporară a prețurilor reglementate. Conferirea de competențe de executare Consiliului ține seama în mod corespunzător de caracterul politic al deciziei de declanșare a extinderii posibilităților de intervenții publice în stabilirea prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale, care necesită o echilibrare delicată a diferitelor considerente de politică, precum și de implicațiile orizontale ale unei astfel de decizii pentru statele membre.**

- (17) Consumatorii ar trebui să aibă la dispoziție informații clare și inteligibile cu privire la drepturile lor în raport cu sectorul energiei. Comisia a stabilit, după consultarea părților interesate relevante, inclusiv a statelor membre, a autorităților de reglementare, a organizațiilor de consumatori și a întreprinderilor din sectorul gazelor naturale, o listă de control a consumatorului de energie accesibilă, ușor de utilizat și care oferă consumatorilor informații practice referitoare la drepturile lor. Această listă de control ar trebui să fie ținută la zi, pusă la dispoziția tuturor consumatorilor și să fie făcută publică.
- (18) Statele membre ar trebui să țină seama de faptul că reușita tranziției depinde de investiții sporite în educația și competențele lucrătorilor din industria gazelor naturale, inclusiv în legătură cu dezvoltarea infrastructurii. O astfel de mențiune ar fi în conformitate cu propunerea de revizuire a DEE [2021/0203 (COD)].
- (19) Normele pieței ar trebui să protejeze clienții și să le ofere posibilitatea de a opta pentru produse cu emisii scăzute de carbon, pentru ca noile gaze din surse regenerabile și noile gaze cu emisii scăzute de carbon să fie pe deplin integrate în tranziția energetică.
- (20) Gazele naturale joacă în continuare un rol esențial în aprovizionarea cu energie, deoarece consumul gospodăriilor de energie provenită din gazele naturale este în continuare mai mare decât consumul de energie electrică. Deși electrificarea este un element-cheie al tranziției verzi, în viitor se va menține un consum casnic de gaze naturale, care va include un volum tot mai mare de gaze din surse regenerabile.
- (21) Întrucât sectorul gazelor naturale, inclusiv piața cu amănuntul a gazelor naturale, nu a făcut parte din pachetul „Energie curată pentru toți europenii”, dispozițiile conexe privind implicarea și protecția consumatorilor nu au fost adaptate la nevoile tranziției energetice, ceea ce corespunde, în schimb, situației din urmă cu peste un deceniu, când a fost adoptat cel de al treilea pachet privind energia.

- (22) Piața gazelor naturale este martora unui nivel scăzut de satisfacție și de implicare a clienților, precum și a unei absorbții lente a noilor gaze din surse regenerabile și a noilor gaze cu emisii scăzute de carbon, toate acestea reflectând concurența limitată din multe state membre. [...]Prețurile gazelor naturale pentru clienții casnici au crescut în ultimul deceniu, aceștia trebuind să plătească de două sau de trei ori mai mult pentru consumul de gaze naturale decât clienții industriali.
- (23) La fel ca în sectorul energiei electrice, flexibilitățile pieței și un cadru juridic adecvat al Uniunii privind drepturile consumatorilor în sectorul gazelor naturale sunt esențiale pentru a asigura faptul că aceștia pot participa la tranziția energetică și pot beneficia de prețuri abordabile, de standarde bune de servicii și de opțiuni reale la alegerea ofertelor, care să reflecte evoluțiile tehnologice.
- (24) Trecerea de la gazele fosile la alternative din surse regenerabile se va concretiza dacă energia din surse regenerabile devine o alegere atractivă și nediscriminatorie pentru consumatori, bazată pe informații cu adevărat transparente, costurile de tranziție fiind distribuite în mod echitabil între diferite grupuri de consumatori și actori de pe piață.
- (25) Pentru a eficientiza piața cu amănuntul a gazelor, este necesară eliminarea obstacolelor concurențiale și tehnice care stau în calea apariției unor noi servicii, a unor servicii mai bune și a unor prețuri mai mici pentru consumatori, asigurând totodată protecția consumatorilor vulnerabili și a celor afectați de sărăcia energetică.

- (26) Pentru a asigura un nivel ridicat de protecție și capacitate a consumatorilor în mod consecvent în toate sectoarele energetice, cadrul legislativ din legislația privind decarbonizarea pieței gazelor ar trebui să reflecte protecția consumatorilor de pe piața energiei electrice și, după caz, dispozițiile de abilitare ale acestora.
- (27) Pentru a fi coerentă și eficace, această abordare în oglindă ar trebui să cuprindă toate dispozițiile privind protecția și abilitarea consumatorilor, ori de câte ori acest lucru este fezabil și adaptabil la piața gazelor. Ar trebui să se aibă în vedere o gamă largă de aspecte, de la drepturile contractuale de bază la norme privind informațiile de facturare, schimbarea furnizorului de energie, disponibilitatea unor instrumente fiabile de comparare, protejarea consumatorilor vulnerabili și afectați de sărăcia energetică, asigurarea unei protecții adecvate a datelor în cazul contoarelor inteligente și gestionarea datelor, precum și la norme eficiente de soluționare alternativă a litigiilor.
- (28) Urmărind coerența transsectorială a dispozițiilor, sarcinile administrațiilor naționale și ale întreprinderilor ar trebui să fie limitate și proporționale, luându-se în calcul și experiența acumulată în cadrul pachetului „Energie curată pentru toți europenii”.
- (29) Se preconizează că modernizarea sectorului gazelor va genera beneficii economice *și de mediu* substanțiale, atât în ceea ce privește îmbunătățirea concurenței de pe piața cu amănuntul, cât și beneficiile sociale și distributive, precum și abilitarea consumatorilor, inclusiv consolidarea drepturilor contractuale și îmbunătățirea informațiilor disponibile privind consumul și sursele de energie, determinând alegeri mai ecologice. Comunitățile de interes energetic ar trebui să contribuie la utilizarea gazelor din surse regenerabile.

- (30) Schimbarea furnizorului este un indicator important al implicării consumatorilor, precum și un instrument important de stimulare a concurenței **atât** pe piața gazelor naturale, **cât și pe piața hidrogenului**. Ratele de schimbare a furnizorului rămân diferite de la un stat membru la altul, iar consumatorii sunt descurajați să-și schimbe furnizorul din cauza comisioanelor de renunțare anticipată și de reziliere. Deși eliminarea acestor comisioane ar putea limita opțiunile consumatorilor prin excluderea produselor care se bazează pe recompensarea fidelității consumatorilor, restricționarea utilizării lor ar trebui să îmbunătățească bunăstarea consumatorilor, implicarea lor și concurența pe piață.
- (31) Este probabil ca reducerea timpilor de schimbare a furnizorului să încurajeze clienții să caute oferte mai bune pentru energie și să-și schimbe furnizorul. Introducerea sporită a tehnologiei informației va însemna că, până în anul 2026, procesul tehnic de schimbare a furnizorului, constând în înregistrarea unui nou furnizor în cadrul unui punct de contorizare la operatorul de pe piață, ar trebui în mod obișnuit să poată fi finalizat în decurs de 24 de ore în orice zi lucrătoare. Asigurarea posibilității ca, până la data menționată, procesul tehnic de schimbare a furnizorului să aibă loc în termen de 24 de ore ar reduce la minimum durata de schimbare a furnizorului, contribuind la creșterea gradului de implicare a consumatorilor și a concurenței de pe piața cu amănuntul.

- (31a) Schimbarea furnizorului în 24 de ore în cadrul procedurii privind gazele ar reflecta procedura deja aplicabilă pe piața energiei electrice, în cadrul căreia există funcționalități back-end și cerințe privind bazele de date informatice similare. Armonizarea timpilor de schimbare a furnizorului pentru cele două sectoare ar fi în beneficiul tuturor consumatorilor, în special al celor care au contracte pentru dubla furnizare de gaze naturale și energie electrică. Scurtarea timpilor de schimbare a furnizorului pentru consumatori nu ar trebui să afecteze obligațiile de echilibrare ale furnizorilor.**
- (32) Există o serie de factori care împiedică consumatorii să acceseze și să înțeleagă diferitele surse de informații despre piață pe care le au la dispoziție, precum și să acționeze pe baza acestora. Ca atare, comparabilitatea ofertelor ar trebui îmbunătățită, iar obstacolele din calea schimbării furnizorului ar trebui minimizate cât mai mult posibil fără a limita inutil posibilitățile de alegere ale consumatorilor.
- (33) Instrumentele independente de comparare, inclusiv site-urile internet, oferă clienților mai mici un mijloc eficient de a evalua avantajele diverselor oferte de energie disponibile pe piață. Aceste instrumente ar trebui să urmărească includerea unei game cât mai largi de oferte disponibile și acoperirea cât mai completă a pieței pentru a oferi clientului o imagine reprezentativă. Este esențial să se asigure clienților mai mici accesul la cel puțin un instrument de comparare și ca informațiile prezentate de astfel de instrumente să fie demne de încredere, imparțiale și transparente. În acest scop, statele membre ar putea să prevadă ca acest lucru să se realizeze prin intermediul unui instrument de comparare gestionat de o autoritate națională sau de o societate privată.
- (34) Clienții finali ar trebui, de asemenea, să poată să consume, să înmagazineze și să vândă gaze autogenerate din surse regenerabile și să participe la toate piețele de gaze naturale prin furnizarea de servicii de sistem, de exemplu prin stocarea energiei. Statele membre ar trebui să poată avea dispoziții diferite în legislația lor națională în ceea ce privește impozitele și taxele pentru clienții activi individuali și care acționează în comun.

(35) Recunoscând rolul pe care îl pot juca în decarbonizarea sistemului energetic, anumite categorii de inițiative cetățenești în domeniul energiei ar trebui să fie recunoscute pe piața gazelor naturale la nivelul Uniunii drept „comunități de energie ale cetățenilor”. Aceste comunități ar trebui să faciliteze utilizarea gazelor din surse regenerabile în sistemul de gaze naturale. Pentru a li se oferi un cadru favorabil, ar trebui să se stabilească un tratament echitabil, condiții de concurență echitabile și un catalog bine definit al drepturilor și obligațiilor, care să reflecte, în general, structura membrilor, cerințele de guvernanță și scopul comunităților de energie ale cetățenilor potrivit Directivei (UE) 2019/944.

(35a) Comunitățile de energie din surse regenerabile [...] în temeiul Directivei (UE) 2018/2001 [...] și comunitățile de energie ale cetățenilor [...] în temeiul Directivei (UE) 2019/944 și [...] al prezentei directive [...] pot contribui la producția, înmagazinarea și furnizarea de gaze din surse regenerabile, contribuind la decarbonizarea sistemului energetic. În special, comunitățile de energie din surse regenerabile pot contribui la dezvoltarea unei economii circulare locale, mai ales în regiunile rurale. Comunitățile de energie ale cetățenilor pot contribui la mobilizarea investițiilor de capital privat pentru decarbonizarea furnizării de energie și [...] pot abilita fermele și satele să capteze metanul din agricultură și din deșeurile urbane și să îl furnizeze gospodăriilor din zonă sau din orașele apropiate [...]. Este necesar să se asigure condiții de concurență echitabile, astfel încât gazele din surse regenerabile, cum ar fi biometanul, produse de comunitățile de energie din surse regenerabile și de comunitățile de energie ale cetățenilor să poată fi integrate în sistemul de gaze naturale.

(36) [...]

(36a) Dispozițiile privind comunitățile de energie ale cetățenilor nu ar trebui să excludă existența altor inițiative cetățenești, cum ar fi comunitățile de energie din surse regenerabile din Directiva (UE) 2018/2001 sau cele care decurg din acorduri de drept privat. Participarea la comunitățile de energie ale cetățenilor ar trebui să fie deschisă tuturor clienților finali, în special clienților casnici [...]. Este oportun ca întreprinderile mici, autoritățile locale și persoanele fizice să dețină în continuare un control efectiv, [...] astfel cum este definit în [...] prezenta directivă și, prin urmare, să exercite o influență decisivă asupra procesului decizional. Statele membre ar trebui [...] să limiteze riscul unei influențe decisive din partea întreprinderilor private care desfășoară activități comerciale la scară largă și pentru care sectorul [...] energetic constituie domeniul principal de activitate economică asupra procesului decizional prin excluderea participării și a voturilor acestora [...] și prin limitarea [...] acțiunilor și a contractelor comerciale pe care acestea le pot deține. Astfel de întreprinderi private nu [...] ar trebui să includă întreprinderile cu capital de stat. [...]. Pentru a atenua și mai mult riscul de acaparare de către întreprinderi, statele membre ar trebui să monitorizeze respectarea de către aceste inițiative a criteriilor de guvernanță și de participare stabilite în prezenta directivă, pentru a asigura deținerea controlului efectiv de către autoritățile locale, cetățeni și întreprinderile mici, în conformitate cu prezenta directivă [...].

- (37) Facturile și informațiile de facturare reprezintă un mijloc important de informare și de abilitare a clienților finali. Facturile la energie rămân cea mai frecventă preocupare și sursă a plângerilor consumatorilor, un factor care contribuie la menținerea nivelurilor scăzute de satisfacție a consumatorilor și de implicare a acestora în sectorul gazelor. Dispozițiile privind informațiile de facturare în sectorul gazelor au rămas în urma drepturilor acordate consumatorilor din sectorul energiei electrice. Prin urmare, este necesară alinierea acestora și stabilirea unor cerințe minime privind facturile și informațiile de facturare în sectorul gazelor, astfel încât consumatorii să aibă acces la informații transparente și ușor de înțeles. Facturile ar trebui să transmită consumatorilor finali informații privind consumul și costurile aferente, facilitând astfel compararea ofertelor și schimbarea furnizorului, precum și informații privind drepturile consumatorilor (cum ar fi cele privind soluționarea alternativă a litigiilor). În plus, facturile ar trebui să fie un instrument de implicare activă a consumatorilor pe piață, astfel încât ei să își poată gestiona modelele de consum și să poată face alegeri mai ecologice. **Este important să se furnizeze informații cuprinzătoare și precise consumatorilor pentru a se asigura că aceștia sunt conștienți de impactul lor asupra mediului și că își pot, prin urmare, exprima preferința pentru cei mai durabili purtători de energie.**
- (38) Furnizarea periodică de informații de facturare exacte, bazate pe consumul real de gaze, facilitată de contorizarea inteligentă, este importantă pentru a-i ajuta pe consumatori să își controleze consumul de gaze și costurile aferente. Cu toate acestea, clienții, în special clienții casnici, ar trebui să aibă acces la modalități flexibile de efectuare a plăților pentru facturile lor.

- (39) Un aspect esențial în ceea ce privește aprovizionarea consumatorilor îl reprezintă accesul la date obiective și transparente privind consumul. În consecință, consumatorii ar trebui să aibă acces la aceste date privind consumul, prețurile asociate și costurile serviciului, astfel încât să poată invita concurenții să le prezinte o ofertă pe baza [...] informațiilor respective. Consumatorii ar trebui, de asemenea, să aibă dreptul de a fi informați în mod corespunzător cu privire la consumul lor de energie. Plățile anticipate nu ar trebui să reprezinte un dezavantaj disproporționat pentru utilizatorii acestora, iar [...] diferitele sisteme de plată ar trebui să fie nediscriminatorii. Informațiile privind costurile energiei, furnizate clienților la intervale de timp suficient de frecvente ar trebui să stimuleze economisirea de energie, deoarece oferă clienților date care reflectă direct efectele pe care investițiile lor le-au avut asupra eficienței energetice și efectele schimbărilor comportamentului de consum.
- (40) Atunci când se decide la nivel național în privința introducerii sistemelor de contorizare inteligentă a gazelor naturale, ar trebui ca această decizie să poată fi luată pe baza unei evaluări economice. Această evaluare economică ar trebui să țină seama de beneficiile pe termen lung ale introducerii sistemelor de contorizare inteligentă pentru consumatori și întregul lanț valoric. În cazul în care evaluarea demonstrează că introducerea unor astfel de sisteme de contorizare este rezonabilă din punct de vedere economic și eficientă din punct de vedere al costurilor doar în cazul consumatorilor cu un anumit consum de gaze naturale, statele membre ar trebui să ia acest lucru în considerare atunci când trec la implementare. Cu toate acestea, astfel de evaluări ar trebui să fie revizuite periodic, ca răspuns la schimbările semnificative ale ipotezelor subiacente, și cel puțin din patru în patru ani, având în vedere ritmul rapid al evoluțiilor tehnologice.

- (41) Pentru a sprijini participarea activă pe piață a clienților finali, sistemele de contorizare inteligentă care urmează a fi instalate ar trebui să acorde atenția cuvenită utilizării standardelor relevante disponibile, inclusiv a celor care permit interoperabilitatea la nivelul modelului de date și al nivelului de aplicație, utilizării celor mai bune practici, precum și importanței dezvoltării schimbului de date și utilizării serviciilor de energie viitoare și inovatoare. În plus, sistemele de contorizare inteligentă introduse nu ar trebui să reprezinte un obstacol în calea schimbării furnizorului în cazul consumatorilor de gaze naturale și ar trebui să fie dotate cu funcționalități adecvate care să le dea clienților finali acces rapid la datele referitoare la consumul propriu, să le permită să-și adapteze comportamentul energetic, să fie recompensați pentru aceasta și să facă economii la facturi.
- (42) Statele membre care nu introduc în mod sistematic contorizarea inteligentă în sistemele de gaze naturale ar trebui să le ofere consumatorilor posibilitatea de a beneficia de instalarea unui contor inteligent, la cerere,[...] în condiții echitabile și rezonabile, **cu suportarea costurilor asociate**, și ar trebui să le ofere toate informațiile relevante.
- (43) În prezent, în statele membre s-au elaborat sau sunt în curs de elaborare diferite modele de gestionare a datelor ca urmare a introducerii sistemelor de contorizare inteligentă. Indiferent de modelul de gestionare a datelor, este important ca statele membre să stabilească norme transparente în temeiul cărora datele să poată fi accesate în condiții nediscriminatorii, dar și să asigure cel mai înalt nivel de securitate cibernetică și de protecție a datelor și imparțialitatea entităților care prelucrează aceste date.

- (44) Existența unor căi de soluționare a litigiilor eficace și accesibile tuturor reprezintă garanția unei mai mari protecții a consumatorilor. Statele membre ar trebui să faciliteze instituirea de proceduri rapide și eficiente de gestionare a plângerilor.
- (45) Statele membre ar trebui să ia măsuri adecvate, cum ar fi furnizarea de prestații prin intermediul sistemelor lor de securitate socială, pentru a asigura aprovizionarea necesară a consumatorilor vulnerabili sau acordarea de sprijin pentru îmbunătățirea eficienței energetice, pentru a combate sărăcia energetică în cazurile identificate în temeiul articolului 3 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului⁸, inclusiv în contextul mai larg al sărăciei. Aceste măsuri ar putea fi diferite în funcție de situația specifică din statele membre în cauză și ar putea cuprinde măsuri în domeniul politicii sociale sau energetice legate de plata **oricăror** facturi la gaze, de investițiile în eficiența energetică a clădirilor rezidențiale sau de protecția consumatorilor, precum măsurile de protecție în caz de debranșare.
- (46) În temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999 și al Directivei (UE) 2019/944⁹ ale Parlamentului European și ale Consiliului, **Recomandarea Comisiei din 14 octombrie 2020 privind sărăcia energetică**¹⁰ a furnizat îndrumări orientative¹¹ cu privire la indicatorii adecvați pentru măsurarea sărăciei energetice și definirea unui „număr semnificativ de gospodării afectate de sărăcia energetică”.

⁸ Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1).

⁹ Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

¹⁰ **JO L 357, 27.10.2020, p. 35.**

¹¹ [...]

- (47) Simplificarea și raționalizarea proceselor administrative de acordare a autorizațiilor și stabilirea de termene clare pentru luarea deciziilor de către autoritățile competente în ceea ce privește eliberarea unei autorizații ar trebui să asigure faptul că implementarea instalațiilor de producție a hidrogenului și a infrastructurii sistemului de hidrogen poate avea loc într-un ritm adecvat. Statelor membre ar trebui să li se solicite să raporteze cu privire la progresele înregistrate. Păstrarea drepturilor obținute în ceea ce privește autorizațiile (cum ar fi licențele, permisele, concesiunile sau aprobările), acordate în temeiul legislației naționale pentru construirea și exploatarea conductelor de gaze naturale existente și a altor active de rețea, este necesară odată ce purtătorul de energie gazoasă transportat într-un gazoduct trece de la gazele naturale la hidrogen (pur). **Această păstrare a drepturilor obținute în ceea ce privește autorizațiile nu ar trebui să afecteze valabilitatea cerințelor tehnice de siguranță pentru infrastructura pentru hidrogen și nici posibilitatea ca autoritățile competente să monitorizeze respectarea acestor cerințe și să ia măsuri adecvate și proporționale de asigurare a respectării acestora, inclusiv o posibilă revocare a autorizațiilor în legătură cu care sunt păstrate drepturile obținute, dacă acest lucru este justificat.** Acest lucru ar trebui să prevină întârzierea nejustificată a reafectării conductelor de gaze naturale existente și a altor active de rețea pentru transportul de hidrogen. Ar trebui să se evite diferențe substanțiale ale condițiilor de acordare a autorizațiilor pentru infrastructura sistemului de hidrogen, cu excepția cazului în care acest lucru este justificat în mod suficient. Considerentele tehnice de siguranță ar putea justifica o abordare diferențiată în ceea ce privește păstrarea drepturilor obținute în ceea ce privește autorizațiile existente sau emiterea de noi autorizații. Dispozițiile privind procedurile de autorizare ar trebui să se aplice fără a aduce atingere dreptului internațional și dreptului Uniunii, inclusiv dispozițiilor privind protecția mediului și a sănătății umane. Atunci când se justifică în mod corespunzător prin circumstanțe extraordinare, termenele pentru procedurile de autorizare ar trebui să poată fi prelungite cu până la un an.

- (48) Furnizarea de orientări solicitanților pe durata proceselor administrative de solicitare și acordare a autorizațiilor prin intermediul unui punct de contact administrativ are scopul de a reduce complexitatea pentru dezvoltatorii de proiecte și de a spori eficiența și transparența. Posibilitatea acordată solicitanților de a prezenta documentele relevante în format digital și disponibilitatea unui manual de proceduri pentru solicitanți ar putea contribui la eficiență. Statele membre ar trebui să se asigure că autoritățile care implementează procedurile de autorizare sunt implicate activ în eliminarea barierelor rămase, inclusiv a celor nefinanciare, cum ar fi cunoștințele, resursele digitale și umane insuficiente care împiedică prelucrarea unui număr tot mai mare de proceduri de autorizare.
- (49) Fără o separare efectivă a rețelelor de activități de producere și de furnizare („separare efectivă”), există riscul discriminării, nu doar în ceea ce privește exploatarea rețelei, ci și în privința stimulării întreprinderilor integrate vertical de a investi în mod corespunzător în propriile rețele.
- (50) Normele privind separarea juridică și funcțională, prevăzute în Directiva 2003/55/CE, nu au condus, cu toate acestea, la separarea efectivă a operatorilor de sisteme de transport. Astfel, în cadrul reuniunii din 8 și 9 martie 2007, Consiliul European a invitat Comisia să elaboreze propuneri legislative în vederea „separării efective a activităților de furnizare și producere de activitățile legate de exploatarea rețelelor”.

- (51) Separarea efectivă poate fi asigurată doar prin eliminarea stimulării întreprinderilor integrate vertical de a exercita o discriminare asupra concurenților în ceea ce privește accesul la rețea și investițiile. Separarea proprietății, care implică desemnarea proprietarului rețelei ca operator de sistem și independența sa față de orice interese legate de furnizare și producere, reprezintă cu certitudine o modalitate eficace și sigură de soluționare a conflictului inerent de interese și de a garanta securitatea aprovizionării. Din acest motiv, în Rezoluția sa din 10 iulie 2007 referitoare la perspectivele privind piețele interne ale gazelor naturale și ale energiei electrice, Parlamentul European a considerat separarea proprietății la nivelul transportului ca fiind instrumentul cel mai eficient de promovare a investițiilor în infrastructuri, într-un mod nediscriminatoriu, precum și a unui acces echitabil la rețea pentru noii operatori și a transparenței pieței. În cadrul separării proprietății, statelor membre ar trebui să li se solicite să garanteze că aceeași persoană sau aceleași persoane nu are (au) dreptul de a exercita controlul asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare și, în același timp, de a exercita controlul sau vreun drept asupra unui operator de sistem de transport sau asupra vreunui sistem de transport. În mod reciproc, controlul asupra unui sistem de transport sau unui operator de sistem de transport ar trebui să excludă posibilitatea exercitării controlului sau a unui drept asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare. Cu respectarea acestor limite, o întreprindere de producție sau de furnizare ar trebui să poată avea un pachet minoritar de acțiuni în cadrul unui operator de sistem de transport sau al unui sistem de transport.
- (52) Orice sistem de separare ar trebui să reușească să elimine orice conflict de interese între producători, furnizori și operatorii de sisteme de transport, pentru a crea stimulente pentru investițiile necesare și a garanta accesul noilor operatori pe piață pe baza unui regim de reglementare transparent și eficient și nu ar trebui să creeze un regim de reglementare excesiv de oneros sau de anevoios pentru autoritățile de reglementare.

- (53) Definiția termenului „control” este preluată din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [Regulamentul (CE) privind concentrările economice]¹².
- (54) Datorită legăturilor verticale dintre sectorul energiei electrice și cel al gazelor, dispozițiile cu privire la separare ar trebui să se aplice în ceea ce privește ambele sectoare, ***astfel cum se precizează în detaliu în articolele aferente din prezenta directivă.***
- (55) În schimb, în ceea ce privește sectorul hidrogenului, apariția unor întreprinderi integrate vertical ar putea fi evitată în primul rând prin stabilirea unor norme inițiale clare. Acest lucru este preferabil cerințelor costisitoare de separare ex post, care ar necesita timp pentru a fi puse în aplicare.

¹² JO L 24, 29.1.2004, p. 1.

- (56) În cadrul separării proprietății, în vederea garantării independenței depline a activităților de exploatare a rețelelor de interese legate de producere și de furnizare și în scopul împiedicării schimburilor de informații confidențiale, aceeași persoană nu ar trebui să fie simultan membru în consiliul de administrație al unui operator de sistem de transport sau al unui sistem de transport și în cel al unei întreprinderi care realizează oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare. Din același motiv, aceeași persoană nu ar trebui să fie abilitată să numească membri în consiliile de administrație ale unui operator de sistem de transport sau ale unui sistem de transport și să exercite controlul sau orice drept asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare.
- (57) Înființarea de operatori de sistem sau de operatori de transport independenți față de orice interese legate de furnizare și producere ar trebui să permită întreprinderilor integrate vertical să își mențină dreptul de proprietate asupra activelor rețelei, asigurând, în același timp, o separare efectivă a intereselor, cu condiția ca respectivul operator de sistem independent sau respectivul operator de transport independent să realizeze toate activitățile specifice unui operator de sistem și cu condiția punerii în aplicare a unor reglementări detaliate și a unor mecanisme ample de supraveghere exercitată de autoritățile de reglementare.
- (58) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, proprietarul unui sistem de transport făcea parte dintr-o întreprindere integrată vertical, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a opta între separarea proprietății și înființarea de operatori de sistem sau de operatori de transport independenți de interesele legate de furnizare și producere.

- (59) În vederea protejării pe deplin a intereselor acționarilor întreprinderilor integrate vertical, statele membre ar trebui să poată opta pentru punerea în aplicare a separării proprietății fie prin cesiune directă, fie prin divizarea acțiunilor întreprinderii integrate în acțiuni ale întreprinderii care este proprietară a rețelei și acțiuni ale întreprinderii care desfășoară activitățile de furnizare și producere, cu condiția respectării obligațiilor care rezultă în urma separării proprietății.
- (60) Eficacitatea deplină a soluțiilor privind înființarea de operatori de sistem independenți sau de operatori de transport independenți ar trebui să fie asigurată prin intermediul unor norme suplimentare specifice. Normele privind operatorii de transport independenți propun un cadru de reglementare adecvat pentru a garanta concurența loială, investiții suficiente, accesul pentru noii operatori de pe piață și integrarea piețelor gazelor. Separarea efectivă prin intermediul unor dispoziții privind operatorii de transport independenți ar trebui să se bazeze pe un pilon de măsuri organizaționale și măsuri referitoare la guvernanta operatorilor de sisteme de transport și pe un pilon de măsuri legate de investiții, de conectarea noilor capacități de producție la rețea și de integrarea pieței prin cooperare regională. Ar trebui de asemenea asigurată independența operatorului de transport, inter alia, prin anumite perioade de reflecție în care să nu se exercite nicio activitate de conducere sau altă activitate relevantă prin care se acordă acces la aceleași informații care ar fi putut fi obținute dintr-o poziție de conducere în întreprinderea integrată vertical.

- (61) Pentru a dezvolta concurența pe piața internă a gazelor, clienții mari noncasnici angajați în activități comerciale de amploare ar trebui să fie în măsură să-și aleagă furnizorii, precum și să încheie contracte cu mai mulți furnizori pentru a-și asigura satisfacerea nevoilor de gaz. Această categorie de clienți ar trebui să fie protejată împotriva clauzelor de exclusivitate din contracte, care au ca efect excluderea ofertelor concurente sau complementare.
- (62) Un stat membru ar trebui să aibă dreptul să opteze pentru separarea deplină a proprietății pe teritoriul său. În cazul în care un stat membru și-a exercitat un astfel de drept, o întreprindere [...] nu ar trebui să aibă dreptul să înființeze un operator de sistem independent sau un operator de transport independent. În plus, întreprinderile care realizează oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare nu ar trebui să poată exercita, direct sau indirect, controlul sau vreun drept asupra unui operator de sistem de transport dintr-un stat membru care a optat pentru separarea juridică deplină a proprietății.
- (63) Pe piața internă a gazelor naturale există mai multe tipuri de organizare a pieței. Măsurile pe care statele membre ar putea să le adopte pentru a asigura condiții de concurență echitabile ar trebui să se bazeze pe cerințe prioritare de interes general. Comisia ar trebui să fie consultată cu privire la compatibilitatea măsurilor cu dispozițiile TFUE și cu legislația Uniunii.

- (64) Punerea în aplicare a separării efective ar trebui să respecte principiul nediscriminării dintre sectorul public și cel privat. În acest scop, aceeași persoană nu ar trebui să aibă posibilitatea de a exercita controlul sau orice drept, încălcând normele de separare a proprietății sau opțiunea operatorului de sistem independent, în mod exclusiv sau în comun, asupra alcătuirii, votului sau deciziei atât ale organelor operatorilor de sisteme de transport sau ale sistemelor de transport, cât și ale organelor întreprinderilor de producție sau de furnizare. În ceea ce privește separarea proprietății și opțiunea operatorului de sistem independent, cu condiția ca statul membru în cauză să poată demonstra respectarea acestei cerințe, ar putea exista două organisme publice de control separate care să poată controla activitățile de producere și furnizare, pe de o parte, și activitățile legate de transport, pe de cealaltă parte.
- (65) Separarea efectivă deplină a activităților legate de rețea de cele de furnizare și producere ar trebui să se aplice pe întreg teritoriul Uniunii, atât întreprinderilor din Uniune, cât și celor din afara Uniunii. Pentru a garanta că activitățile legate de rețea și cele de furnizare și producere, pe întreg teritoriul Uniunii, rămân independente, autoritățile de reglementare ar trebui împuternicite să poată refuza certificarea operatorilor de sisteme de transport care nu respectă normele privind separarea. În vederea asigurării unei aplicări coerente a normelor privind separarea pe întreg teritoriul Uniunii, autoritățile de reglementare ar trebui să ia în considerare avizul Comisiei în procesul de luare a deciziilor privind certificarea. De asemenea, în vederea asigurării respectării obligațiilor internaționale ale Uniunii, precum și a solidarității și a securității energetice în Uniune, Comisia ar trebui să aibă dreptul să emită un aviz privind certificarea în ceea ce privește un proprietar al unui sistem de transport sau un operator de sistem de transport care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe.

- (66) Rețelele de conducte pentru hidrogen ar trebui să constituie un mijloc important de transport eficient și durabil al hidrogenului, atât onshore, cât și offshore. Ca urmare a cheltuielilor de capital ridicate necesare pentru construcție, rețelele de conducte de hidrogen ar putea constitui monopoluri naturale. Experiența în ceea ce privește reglementarea piețelor gazelor naturale a demonstrat importanța asigurării unui acces deschis și nediscriminatoriu la rețelele de conducte în vederea protejării concurenței pe piețele produselor de bază. Prin urmare, principiile consacrate de exploatare a rețelei, cum ar fi accesul terților, ar trebui să se aplice rețelelor de hidrogen onshore și offshore din Uniune.
- (67) Exploatarea rețelelor de hidrogen ar trebui separată de activitățile de producere și furnizare de energie, pentru a se evita riscul apariției unor conflicte de interese din partea operatorilor de rețea. Separarea structurală a proprietății asupra rețelelor de hidrogen și participarea la producția și furnizarea de energie garantează absența unor astfel de conflicte de interese. Statele membre ar trebui să se poată baza pe modelul alternativ de separare al „operatorului de rețea integrată de hidrogen” ***pentru operatorii de sisteme de transport pentru gazele naturale care fac obiectul modelului de separare al „operatorului de transport independent” și pentru rețelele de hidrogen integrate vertical existente.*** Statele membre ar trebui, de asemenea, să poată permite utilizarea modelului de „operator de rețea de hidrogen independent” [...] pentru a permite proprietarilor de rețele de hidrogen integrate vertical să își păstreze dreptul de proprietate asupra rețelelor lor, asigurând în același timp exploatarea nediscriminatorie a acestor rețele după 2030.

- (68) În timp ce exploatarea în comun a rețelelor de hidrogen și a rețelelor de gaze sau de energie electrică poate crea sinergii și, prin urmare, ar trebui permisă, activitățile de exploatare a rețelei de hidrogen ar trebui organizate într-o entitate juridică separată, pentru a asigura transparența în ceea ce privește finanțarea și utilizarea tarifelor de acces.
- (69) [...]

- (70) Pentru a se asigura transparența în ceea ce privește costurile și finanțarea activităților reglementate, activitățile de exploatare a rețelei de hidrogen ar trebui separate de alte activități de exploatare a rețelei pentru alți purtători de energie, cel puțin în ceea ce privește forma juridică și conturile operatorilor de rețea. **În scopul separării juridice a operatorilor de rețele de hidrogen, ar trebui considerată suficientă crearea unei filiale sau a unei entități juridice separate în cadrul structurii de grup a operatorului de sistem de transport sau operatorului de sistem de distribuție a gazelor, fără a fi necesară separarea funcțională a guvernantei sau separarea conducerii ori a personalului. Transparența în ceea ce privește costurile și finanțarea activităților reglementate se realizează astfel fără a se pierde sinergiile și avantajele în materie de costuri pe care le poate aduce exploatarea mai multor rețele. Cerința de separare juridică ar trebui să se aplice Estoniei, Letoniei și Lituaniei abia din 2031, având în vedere poziția îndepărtată a acestor state și dimensiunile limitate ale piețelor lor. [...]**
- (71) Rețelele de hidrogen ar trebui să facă obiectul accesului terților pentru a asigura concurența și condiții echitabile pe piața furnizării de hidrogen. Accesul reglementat al terților pe baza tarifelor de acces reglementate ar trebui să fie regula implicită pe termen lung. Pentru a asigura flexibilitatea necesară pentru operatori și pentru a reduce costurile administrative în faza de accelerare a pieței hidrogenului, statele membre ar trebui să aibă opțiunea de a permite utilizarea accesului negociat al terților până în 2030.

- (72) **Depozitele subterane naturale utilizate pentru gazele naturale, cum ar fi cavernele de sare, acviferele și zăcămintele de gaze epuizate, pot fi utilizate doar parțial și pentru hidrogen.** Disponibilitatea *acestor* instalații subterane mari de înmagazinare a hidrogenului este limitată și distribuită inegal între statele membre. Având în vedere rolul potențial benefic la funcționarea sistemului de vehiculare a hidrogenului și a piețelor, accesul la astfel de depozite subterane mari ar trebui, *în ultimă instanță*, să facă obiectul unui acces reglementat al terților, pentru a asigura condiții de concurență echitabile participanților la piață. **Cu toate acestea, în faza de accelerare a piețelor hidrogenului, ar trebui să existe flexibilitate pentru ca statele membre să utilizeze și regimurile de acces negociat.**
- (72a) **Este de așteptat ca hidrogenul și derivații hidrogenului (precum amoniacul sau purtătorii de hidrogen lichid organic) să fie importați în Uniune și vehiculați în cadrul acesteia [...]. Cu toate acestea, este încă incert prin ce mijloace și în ce formă va fi [...] vehiculat hidrogenul, având în vedere că pot coexista și concura între ele diferite mijloace și forme. Prezenta directivă prevede un cadru de reglementare vizând infrastructura și piețele pentru hidrogenul gazos. În consecință, în prezenta directivă ar trebui definite rolul și normele care se pot aplica altor forme de hidrogen sau derivați și instalațiilor care le tratează numai în cazul în care acestea sunt relevante pentru a asigura apariția unei piețe competitive pentru hidrogenul gazos [...].**

- (73) Terminalele pentru conversia hidrogenului lichid sau a amoniacului lichid în hidrogen gazos constituie un mijloc de import de hidrogen, dar concurează cu alte mijloace de vehiculare a hidrogenului. În timp ce accesul terților la astfel de terminale ar trebui să fie asigurat, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a impune un sistem de acces negociat al terților în vederea reducerii costurilor administrative pentru operatori și autoritățile de reglementare. **Înmagazinarea pentru hidrogenul lichid sau amoniacul lichid asociată terminalului și la care se acordă acces ar trebui să fie proporțională cu capacitatea terminalului de conversie a hidrogenului și de injectare a acestuia în rețea.**
- (73a) Statele membre pot alege să elimine treptat gazele în vederea realizării obiectivului neutralității climatice prevăzut în Regulamentul (UE) 2021/1119 sau din alte motive tehnice. Este important să se asigure un cadru de reglementare clar, care să permită refuzul accesului și posibila debranșare a utilizatorilor rețelei în scopul realizării acestor obiective de politică. Din motive de coerență și transparență, utilizatorilor rețelei li se poate refuza accesul sau aceștia pot fi debranșați numai dacă acest lucru are legătură cu infrastructura care urmează să fie dezafectată în conformitate cu planurile de dezvoltare a rețelei, iar la nivelul distribuției trebuie, de asemenea, să existe o corespondență cu dezafectarea aprobată. În același timp, ar trebui luate măsuri adecvate pentru a-i proteja pe utilizatorii rețelei în astfel de circumstanțe și, de asemenea, este important ca deciziile de refuz al accesului și de debranșare să fie luate pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii stabilite de autoritățile de reglementare.
- (74) Rețelele de hidrogen integrate vertical existente ar trebui [...] să fie eligibile pentru solicitarea de derogări de la cerințele prezentei directive, cu condiția ca aceste rețele să nu fie extinse în mod semnificativ și atât timp cât astfel de derogări nu au un efect negativ asupra concurenței, asupra infrastructurii pentru hidrogen sau asupra dezvoltării pieței.

- (75) Clusterelor de hidrogen localizate ar trebui să reprezinte o componentă importantă a economiei europene a hidrogenului. Astfel de clusterelor ar putea beneficia de cerințe de reglementare simplificate în faza de accelerare a pieței hidrogenului [...], ***în special în ceea ce privește aplicarea separării proprietății în cazul rețelelor care aprovizionează astfel de clusterelor.*** Cerințele de reglementare simplificate corespunzătoare ar trebui să abordeze și necesitatea flexibilității în materie de reglementare a conectării directe prin conducte între producătorii de hidrogen și clienții individuali, precum și a aprovizionării consumatorilor industriali de hidrogen prin intermediul rețelelor locale de distribuție reafectate sau nou construite.
- (76) Conductele de interconectare cu țări terțe pot servi drept mijloc de transport pentru importurile sau exporturile de hidrogen. **Aplicabilitatea prezentei directive în cazul liniilor de transport de hidrogen înspre și dinspre țări terțe ar trebui să fie limitată la teritoriul statelor membre.** Normele de exploatare pentru [...] conductele de interconectare pentru hidrogen cu țări terțe [...] ar trebui să fie consacrate într-un acord **internațional** [...] **între Uniune și țara terță conectată sau țările terțe conectate.** Pentru a se asigura un cadru de reglementare coerent și aplicarea consecventă a acestuia la întreaga infrastructură, ***un astfel de acord internațional nu ar trebui să fie considerat necesar în cazul în care statul membru conectat sau care intenționează să fie conectat prin conducta de interconectare pentru hidrogen negociază și încheie un acord interguvernamental cu [...] țara terță sau țările terțe în cauză, în conformitate cu procedura de abilitare prevăzută în prezenta directivă.***

- (77) Pentru a asigura funcționarea eficientă a rețelelor europene de hidrogen, operatorii de rețele de hidrogen ar trebui să fie responsabili de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelei de vehiculare a hidrogenului în strânsă cooperare cu alți operatori de rețele de hidrogen, precum și cu alți operatori de sistem la care sunt sau pot fi racordate rețelele lor, inclusiv pentru a facilita integrarea sistemului energetic.
- (78) *Autoritatea de reglementare a statelor membre* ar trebui să atribuie *unui operator [...]* de rețea de hidrogen *sau unui număr limitat de astfel de* operatori sarcina de a construi o capacitate transfrontalieră suficientă pentru vehicularea [...] hidrogenului, răspunzând tuturor cererilor rezonabile din punct de vedere economic și fezabile din punct de vedere tehnic pentru o astfel de capacitate și permițând astfel integrarea pieței.
- (78a) **În conformitate cu strategia Uniunii privind hidrogenul, ar trebui pus accentul pe vehicularea și utilizarea hidrogenului în forma sa pură. În acest sens, viitorul sistem de hidrogen ar trebui să vechiculeze, să înmagazineze și să trateze hidrogen cu un grad ridicat de puritate ținând seama de cerințele de calitate ale utilizatorilor finali de hidrogen, spre deosebire de hidrogenul amestecat în sistemul de gaze naturale. Viitoarele standarde de calitate a hidrogenului aplicabile pentru sistemul de hidrogen vor defini suplimentar nivelurile de puritate a hidrogenului general acceptate. Organismele europene de standardizare ar trebui să definească, în cadrul unui proces de standardizare tehnică, un interval de niveluri acceptabile pentru puritatea hidrogenului și pentru alți parametri relevanți de calitate a hidrogenului (de exemplu, contaminanți).**

- (79) În unele cazuri, în funcție și de topografia rețelelor de hidrogen și de populația utilizatorilor finali racordați la rețelele de hidrogen, gestionarea calității hidrogenului de către operatorii de rețele de hidrogen ar putea deveni necesară (de exemplu, purificarea). Prin urmare, autoritățile de reglementare pot însărcina operatorii de rețele de hidrogen să asigure gestionarea eficientă a calității hidrogenului în rețelele proprii, atunci când acest lucru este necesar pentru gestionarea sistemului. Atunci când desfășoară astfel de activități, operatorii de rețele de hidrogen ar trebui să respecte standardele aplicabile privind calitatea hidrogenului.
- (80) În cazul în care operatorii de sisteme de gaze naturale sau operatorii de rețele de hidrogen refuză cererile de acces sau de racordare din cauza lipsei de capacitate, ar trebui ca refuzurile să fie justificate în mod corespunzător, iar operatorii ar trebui să aibă obligația de a-și îmbunătăți sistemul pentru a permite racordările sau accesul care li se solicită, dacă acest lucru este eficient din punct de vedere economic.
- (81) Obstacolele din calea finalizării pieței interne a gazelor naturale, rezultate din faptul că normele pieței Uniunii nu se aplică liniilor de transport al gazelor înspre și dinspre țări terțe, ar trebui abordate în egală măsură. Este necesar să se asigure faptul că normele aplicabile liniilor de transport al gazelor care leagă două sau mai multe state membre se aplică totodată, pe teritoriul Uniunii, liniilor de transport al gazelor înspre și dinspre țări terțe. Prin aceasta ar trebui să se asigure coerența cadrului juridic din Uniune, evitându-se în același timp denaturarea concurenței în cadrul pieței interne a energiei din Uniune și impactul negativ asupra securității aprovizionării. De asemenea, prin aceasta ar trebui să se sporească transparența și să se garanteze securitatea juridică pentru participanții la piață, în special pentru investitorii în infrastructura de gaze și pentru utilizatorii de sistem, în ceea ce privește regimul juridic aplicabil.

- (82) Statele membre și părțile contractante la Tratatul de instituire a Comunității Energiei¹³ ar trebui să coopereze strâns cu privire la toate aspectele care privesc dezvoltarea și decarbonizarea unei piețe integrate a gazelor și nu ar trebui să ia nicio măsură care să pună în pericol integrarea în continuare a piețelor gazelor sau securitatea aprovizionării statelor membre și a părților contractante. Aceasta ar putea include cooperarea în ceea ce privește capacitățile de înmagazinare și invitarea unor experți în grupurile de risc regionale relevante în domeniul gazelor.
- (83) Conducele care conectează un proiect de extracție de petrol sau de gaze dintr-o țară terță la o instalație de prelucrare sau la un terminal de descărcare de coastă final situate pe teritoriul unui stat membru ar trebui să fie considerate rețele de conducte de alimentare din amonte. Conducele care conectează un proiect de extracție de petrol sau de gaze dintr-un stat membru la o instalație de prelucrare sau la un terminal de descărcare de coastă final situate pe teritoriul unei țări terțe nu ar trebui să fie considerate rețele de conducte de alimentare din amonte în sensul prezentei directive, deoarece este puțin probabil ca astfel de conducte să aibă un impact semnificativ asupra pieței interne a energiei.
- (84) Operatorii de sisteme de transport ar trebui să aibă libertatea de a încheia acorduri tehnice cu operatorii de sisteme de transport sau cu alte entități din țările terțe cu privire la aspectele referitoare la funcționarea și interconectarea sistemelor de transport, cu condiția ca conținutul unor astfel de acorduri să fie compatibil cu dreptul Uniunii.
- (85) Acordurile tehnice privind exploatarea liniilor de transport, existente între operatorii de sisteme de transport sau alte entități ar trebui să rămână în vigoare, cu condiția să fie conforme cu dreptul Uniunii și cu deciziile relevante ale autorității de reglementare.

¹³ JO L 198, 20.7.2006, p. 18.

- (86) În cazul în care există astfel de acorduri tehnice, prezenta directivă nu impune încheierea unui acord internațional între un stat membru și o țară terță sau a unui acord între Uniune și o țară terță, în ceea ce privește exploatarea respectivei linii de transport de gaze.
- (87) Aplicabilitatea prezentei directive în cazul liniilor de transport de gaze înspre și dinspre țări terțe ar trebui să fie limitată la teritoriul statelor membre. În ceea ce privește liniile de transport de gaze offshore, prezenta directivă ar trebui să fie aplicabilă în apele teritoriale ale statului membru în care este situat primul punct de interconectare cu rețeaua statelor membre.
- (88) Ar trebui ca acordurile existente încheiate între un stat membru și o țară terță privind exploatarea liniilor de transport să poată rămâne în vigoare, în conformitate cu prezenta directivă.
- (89) În ceea ce privește acordurile sau părțile din acordurile cu țări terțe care ar putea să afecteze normele comune ale Uniunii, ar trebui să fie stabilită o procedură coerentă și transparentă pentru a autoriza un stat membru, la cererea acestuia, să modifice, să prelungească, să adapteze, să reînnoiască sau să încheie un acord cu o țară terță privind exploatarea unei linii de transport sau a unei rețele de conducte de alimentare din amonte între statul membru respectiv și o țară terță. Procedura nu ar trebui să întârzie punerea în aplicare a prezentei directive, nu ar trebui să aducă atingere repartizării competențelor între Uniune și statele membre și ar trebui să se aplice acordurilor existente și celor noi.

- (90) În cazul în care se constată că obiectul unui acord intră parțial în sfera de competență a Uniunii și parțial în cea a unui stat membru, este esențial să se asigure o cooperare strânsă între acel stat membru și instituțiile Uniunii.
- (91) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentei directive, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei în vederea adoptării unor decizii care fie să autorizeze un stat membru să prelungească, să adapteze, să reînnoiască sau să încheie un acord cu o țară terță, fie să refuze autorizarea în acest sens. Respectivetele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁴.

¹⁴ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

(92) Siguranța aprovizionării cu energie reprezintă un element esențial pentru siguranța publică și este, prin urmare, indisolubil legată de funcționarea eficientă a pieței interne a gazelor și de integrarea piețelor izolate ale gazelor din statele membre. Gazele nu pot ajunge la cetățenii Uniunii decât prin intermediul rețelelor. Buna funcționare a piețelor deschise ale gazelor și, în special, a rețelelor și a altor active asociate aprovizionării cu gaze sunt esențiale pentru siguranța publică, pentru competitivitatea economiei și pentru bunăstarea cetățenilor Uniunii. Prin urmare, nu ar trebui să se permită persoanelor din țări terțe să controleze un sistem de transport sau un operator de sistem de transport decât dacă respectă cerințele în materie de separare efectivă care se aplică în cadrul Uniunii. Fără a aduce atingere obligațiilor internaționale ale Uniunii, Uniunea consideră că sectorul sistemelor de transport al gazelor este un sector de maximă importanță pentru Uniune și, prin urmare, sunt necesare măsuri de garantare suplimentare în ceea ce privește menținerea siguranței aprovizionării cu energie a Uniunii în scopul evitării oricăror amenințări la adresa ordinii și siguranței publice în Uniune și a bunăstării cetățenilor Uniunii. Securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii necesită, în special, o evaluare a independenței exploatarei rețelei, a nivelului de dependență a Uniunii și a fiecărui stat membru în parte de aprovizionarea cu energie provenind din țări terțe și a regimului comerțului interior și exterior și al investițiilor în domeniul energiei într-o anume țară terță. Prin urmare, securitatea aprovizionării ar trebui evaluată din perspectiva circumstanțelor de fapt caracteristice fiecărui caz, precum și din perspectiva drepturilor și obligațiilor care reies din dreptul internațional, în special din acordurile internaționale dintre Uniune și țara terță în cauză. După caz, Comisia ar trebui să prezinte recomandări pentru negocierea unor acorduri relevante cu țări terțe care să abordeze securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii sau pentru includerea chestiunilor necesare în cadrul altor negocieri cu țările terțe respective.

- (93) Este necesară luarea unor măsuri suplimentare în vederea asigurării unor tarife transparente și nediscriminatorii pentru accesul la transport. Aceste tarife ar trebui să fie aplicabile tuturor utilizatorilor, fără nicio discriminare. Atunci când instalația de înmagazinare, stocarea în conductă sau serviciile de sistem operează pe o piață suficient de concurențială, ar putea fi autorizat accesul pe baza unor mecanisme de piață transparente și nediscriminatorii.
- (94) Este necesar să se asigure independența operatorilor de înmagazinare pentru a se îmbunătăți accesul terților la instalațiile de înmagazinare, atunci când este necesar din punct de vedere tehnic sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem în vederea aprovizionării clienților. În consecință, este oportun ca instalațiile de înmagazinare să fie exploatate prin entități separate din punct de vedere juridic care dispun de drepturi efective de luare a deciziilor în ceea ce privește activele necesare pentru întreținerea, exploatarea și dezvoltarea acestora. Este de asemenea necesară creșterea transparenței privind capacitatea de înmagazinare acordată terților, impunând statelor membre obligația de a defini și de a publica un cadru clar și nediscriminatoriu care să stabilească regimul de reglementare corespunzător aplicabil instalațiilor de înmagazinare. Această obligație nu ar trebui să presupună o nouă decizie privind regimurile de acces ci ar trebui să îmbunătățească transparența referitoare la regimul de acces la înmagazinare. Cerințele de confidențialitate pentru informațiile sensibile din punct de vedere comercial sunt deosebit de importante în ceea ce privește datele de natură strategică și în cazul în care există un singur utilizator pentru o instalație de înmagazinare.

- (95) Accesul nediscriminatoriu la rețelele de distribuție determină accesul la clienți la nivelul pieței cu amănuntul. Aspectele care pot implica discriminare în ceea ce privește accesul terților și investițiile sunt, cu toate acestea, mai puțin semnificative la nivelul distribuției decât la nivelul transportului, întrucât congestia la nivelul transportului și influența intereselor legate de producere sunt, în general, mai semnificative decât la nivelul distribuției. Pentru stabilirea unor condiții de concurență echitabile la nivelul pieței cu amănuntul, activitățile operatorilor de sisteme de distribuție ar trebui monitorizate în scopul de a împiedica acești operatori să profite de integrarea lor verticală în ceea ce privește poziția lor concurențială pe piață, în special în raport cu clienții casnici și cu clienți mici noncasnici.
- (96) Statele membre ar trebui să adopte măsuri concrete pentru a sprijini utilizarea pe scară mai largă a **biometanului sau a altor tipuri de gaze care, din punct de vedere tehnic și al respectării siguranței, pot fi injectate în sistemul de gaze naturale și transportate prin acesta, [...]** iar producătorilor acestor tipuri de gaze ar trebui să li se acorde accesul nediscriminatoriu la sistemul de gaze, cu condiția ca acest acces să fie în permanență compatibil cu normele tehnice și cu standardele de siguranță relevante **și cu excepția cazului în care prezenta directivă prevede altfel.**

- (97) Producătorii de gaze din surse regenerabile și de gaze cu emisii scăzute de carbon sunt adesea racordați la rețeaua de distribuție. Pentru a le facilita adoptarea și integrarea pe piață, este esențial ca ei să obțină un acces neîngrădit la piața angro și la punctele de tranzacționare virtuale relevante. Participarea la piața angro este determinată de modul în care sunt definite sistemele de intrare-ieșire. În mai multe state membre, producătorii racordați la rețeaua de distribuție nu fac parte din sistemul de intrare-ieșire. Prin urmare, accesul gazelor din surse regenerabile și al gazelor cu emisii scăzute de carbon pe piața angro ar trebui facilitat prin furnizarea unei definiții a unui sistem de intrare-ieșire ***care să permită includerea sistemelor de distribuție*** și, în cele din urmă, să asigure că ***toate*** instalațiile de producție ***au acces pe piață indiferent dacă sunt*** racordate la sistemul de distribuție ***sau la sistemul de transport*** [...]. În plus, regulamentul [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM (2021)/.../ 804] prevede că operatorii de sisteme de distribuție și operatorii de sisteme de transport trebuie să colaboreze pentru a permite fluxuri inversate de la rețeaua de distribuție la rețeaua de transport sau mijloace alternative de facilitare a integrării pe piață a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii scăzute de carbon.
- (98) Pentru a evita impunerea unei sarcini financiare și administrative disproporționate asupra micilor operatori de sisteme de distribuție, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea, după caz, de a excepta întreprinderile în cauză de la cerințele juridice privind separarea.

- (99) În cazul în care este utilizat un sistem de distribuție închis pentru a asigura eficiența optimă a unei furnizări integrate de energie care necesită standarde specifice de exploatare sau în cazul în care un sistem de distribuție închis este menținut în principal pentru a fi utilizat de către proprietarul sistemului, ar trebui să fie posibil ca operatorul de sistem de distribuție să fie scutit de obligațiile care ar reprezenta o povară administrativă inutilă din cauza naturii speciale a relației dintre operatorul de sistem de distribuție și utilizatorii sistemului. Platformele industriale, comerciale sau de servicii comune, precum clădirile aparținând garilor, aeroporturile, spitalele, campingurile mari cu facilități integrate sau platformele industriale chimice ar putea cuprinde sisteme de distribuție închise datorită caracterului specializat al operațiunilor acestora.
- (100) Odată cu integrarea unor volume tot mai mari de gaze din surse regenerabile și de gaze cu emisii scăzute de carbon în sistemul de gaze naturale, calitatea gazelor transportate și consumate în Europa se va schimba. Pentru a asigura funcționarea eficientă a sistemului de gaze naturale, operatorii de sisteme de transport ar trebui să fie responsabili de gestionarea calității gazelor în instalațiile lor. În cazul în care injectarea de gaze din surse regenerabile și de gaze cu emisii scăzute de carbon are loc la nivelul distribuției și, dacă este necesar, pentru a gestiona impactul acestora asupra calității gazelor, autoritățile de reglementare pot înșărcina operatorii de sisteme de distribuție să asigure gestionarea eficientă a calității gazelor în instalațiile lor. Atunci când îndeplinesc sarcini de gestionare a calității gazelor, operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție ar trebui să respecte standardele aplicabile de calitate a gazelor.

- (101) Este necesar ca autoritățile de reglementare în domeniul energiei să poată lua decizii privind ansamblul aspectelor relevante legate de reglementare pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a pieței interne a gazelor naturale și să fie pe deplin independente față de orice alte interese publice sau private. Dispozițiile referitoare la autonomia execuției bugetului alocat autorității de reglementare ar trebui să fie puse în aplicare în cadrul definit de legislația și de normele bugetare naționale. Contribuind la independența autorității de reglementare față de orice interes politic sau economic printr-un sistem de rotație corespunzător, statelor membre ar trebui să poată lua în considerare în mod corespunzător disponibilitatea resurselor umane sau mărimea consiliului.
- (102) Pentru a asigura accesul efectiv la piață al tuturor actorilor de pe piață, inclusiv al noilor intrați, este necesară crearea unor mecanisme de echilibrare nediscriminatorii și care să reflecte costurile. Acest lucru ar trebui să fie realizat prin crearea unor mecanisme de piață transparente pentru furnizarea și cumpărarea de gaze, necesare în vederea echilibrării. Autoritățile de reglementare ar trebui să joace un rol activ pentru a garanta faptul că prețurile de echilibrare sunt nediscriminatorii și reflectă costurile. În același timp, ar trebui oferite stimulente adecvate pentru a echilibra intrările și ieșirile de gaze și pentru a nu periclita sistemul.

- (103) Autoritățile de reglementare ar trebui să aibă posibilitatea de a stabili sau de a aproba tarifele sau metodologiile care stau la baza calculării acestora, pe baza propunerii operatorului de sistem de transport sau a operatorului (operatorilor) de sistem(e) de distribuție sau a operatorului de sistem de gaze naturale lichefiate (GNL) sau pe baza unei propuneri agreeate de acești operatori și de utilizatorii rețelei. În realizarea acestor sarcini, autoritățile de reglementare ar trebui să asigure faptul că tarifele de transport și de distribuție sunt nediscriminatorii și reflectă costurile și ar trebui să țină cont de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung, ca urmare a măsurilor de gestionare a cererii.
- (104) Autoritățile de reglementare ar trebui să promoveze, în strânsă cooperare cu Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER), instituită prin Regulamentul [...] **(UE) 2019/942** [...] al Parlamentului European și al Consiliului¹⁵, o piață internă a hidrogenului deschisă, competitivă, sigură și durabilă din punctul de vedere al mediului, cu fluxuri transfrontaliere neîngrădite. Autoritățile de reglementare trebuie să poată lua decizii cu privire la toate aspectele relevante de reglementare, pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a pieței interne a hidrogenului.

¹⁵ **Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22).** [...]

- (105) Autoritățile de reglementare în domeniul energiei ar trebui să poată să emită decizii obligatorii în ceea ce privește întreprinderile din sectorul gazelor naturale sau al hidrogenului, precum și să impună sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare împotriva întreprinderilor din sectorul gazelor naturale sau al hidrogenului care nu își respectă obligațiile sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni întreprinderilor respective. Autorităților de reglementare din domeniul energiei ar trebui să li se confere, de asemenea, competența de a decide, independent de aplicarea normelor în materie de concurență, cu privire la măsurile corespunzătoare care să garanteze beneficii clienților prin intermediul promovării unei concurențe efective, necesare funcționării corespunzătoare a pieței interne a gazelor naturale și a pieței interne a hidrogenului. Introducerea unor programe de cesiune de contracte de furnizare a gazelor reprezintă una dintre posibilele măsuri care poate fi utilizată pentru a promova concurența reală și pentru a asigura buna funcționare a pieței.
- (106) Autoritățile de reglementare în domeniul energiei ar trebui, de asemenea, să aibă competența să contribuie la asigurarea de standarde ridicate ale serviciului public, în conformitate cu principiile legate de deschiderea pieței, la protecția consumatorilor vulnerabili și la asigurarea unei eficiențe depline a măsurilor de protecție a consumatorilor. Dispozițiile respective nu ar trebui să aducă atingere competențelor Comisiei cu privire la aplicarea normelor în materie de concurență, inclusiv cu privire la examinarea fuziunilor care prezintă o dimensiune la nivelul Uniunii, și nici normelor cu privire la piața internă, cum ar fi cele referitoare la libera circulație a capitalurilor. Organismul independent la care o parte afectată de o decizie a autorității de reglementare are dreptul să introducă o cale de atac ar putea fi o instanță competentă să efectueze controlul judiciar.

- (107) Orice armonizare a competențelor autorităților de reglementare ar trebui să includă posibilitatea acestora de a prevedea stimulente pentru întreprinderi, de a impune sancțiuni eficiente, proporționale și cu efect de descurajare [...] întreprinderilor sau de a propune unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni. În plus, aceste autorități de reglementare ar trebui să aibă dreptul de a obține informații relevante din partea întreprinderilor, de a întreprinde investigații adecvate și suficiente, precum și de a soluționa litigii.
- (108) Autoritățile de reglementare și ACER ar trebui să furnizeze informații privind piața hidrogenului pentru a asigura transparența, inclusiv în ceea ce privește aspecte precum cererea și oferta, infrastructura de transport, calitatea serviciilor, comerțul transfrontalier, investițiile, prețurile de consum și lichiditatea pieței.
- (109) Operatorii de sisteme de transport joacă un rol important în asigurarea unor investiții eficiente din punctul de vedere al costurilor în rețelele de gaze. Pentru o planificare optimizată în rândul purtătorilor de energie și pentru a reduce decalajul dintre diferitele abordări la nivel național și la nivelul UE în materie de planificare a rețelelor, se introduc cerințe suplimentare pentru o planificare coerentă. Planificarea rețelei ar trebui, de asemenea, să țină seama de interconexiunile sporite dintre gazele naturale și energia electrică, precum și cu hidrogenul.

- (110) Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei, este important ca operatorii de infrastructură să țină seama de principiul „eficiența energetică înainte de toate”¹⁶, în special de consumul preconizat utilizat la elaborarea scenariului comun.
- (111) Strategia de integrare a sistemului energetic subliniază importanța planificării și a funcționării coordonate a sistemului energetic pentru realizarea obiectivelor de decarbonizare. Este deci necesar să se elaboreze un plan de dezvoltare a rețelei pe baza unui scenariu comun elaborat la nivel transsectorial. Menținând în continuare planuri sectoriale separate, operatorii de infrastructură ar trebui să depună totodată eforturi pentru a atinge un nivel mai ridicat de integrare, ținând seama de nevoile sistemului dincolo de purtătorii de energie specifici.
- (112) Planurile de dezvoltare a rețelei reprezintă un element important pentru identificarea lacunelor în materie de infrastructură și pentru furnizarea de informații cu privire la infrastructura care trebuie construită sau care poate fi dezafectată și care ar putea fi utilizată în alte scopuri, cum ar fi vehicularea hidrogenului. Acest lucru este valabil indiferent de modelul de separare ales pentru operatorii de rețele.
- (113) Furnizarea de informații, în cadrul planului de dezvoltare a rețelei, privind infrastructura care poate fi dezafectată poate însemna fie ca infrastructura să rămână neutilizată, fie să fie dezmembrată, fie să fie utilizată în alte scopuri, cum ar fi vehicularea hidrogenului. Obiectivul acestei transparențe sporite cu privire la infrastructură ține seama de faptul că infrastructura reafectată este relativ mai ieftină decât infrastructura nou construită și, prin urmare, ar trebui să permită o tranziție eficientă din punctul de vedere al costurilor.

¹⁶ Recomandarea Comisiei din 28.9.2021 privind „eficiența energetică înainte de toate”: de la principii la practică. Orientări și exemple pentru implementarea în procesul decizional care cuprinde și sectorul energetic, C(2021) 7014 final.

- (114) În statele membre în care va fi dezvoltată o rețea de hidrogen, raportarea cu privire la dezvoltarea infrastructurii pentru hidrogen ar trebui să asigure faptul că realizarea unui sistem de hidrogen se bazează pe previziuni realiste și perspective ale cererii, care includ necesarul potențial din perspectiva sistemului de energie electrică. În cazul în care statele membre decid să permită taxe specifice ca mijloc de cofinanțare a unei noi infrastructuri pentru hidrogen, raportul ar trebui să sprijine autoritatea de reglementare în evaluarea acestor taxe. Raportul ar trebui prezentat autorității de reglementare în mod regulat, la intervale care urmează să fie stabilite de autoritatea de reglementare. Având în vedere caracterul accelerat al pieței hidrogenului, ar trebui totuși evitată o secvențiere disproporționată și continuă a obligației de raportare.
- (115) Informațiile cuprinse în planul de dezvoltare a rețelei ar trebui să permită o previziune a impactului asupra tarifelor pe baza planificării și dezafectării care afectează baza de active reglementate, astfel cum se menționează la articolul 51 din prezenta directivă.
- (116) În loc să furnizeze un plan național de dezvoltare a rețelei la nivelul fiecărui stat membru, statelor membre ar trebui să li se permită să elaboreze un plan de dezvoltare a rețelei la nivel regional care să includă mai multe state membre și în conformitate cu integrarea voluntară a pieței regionale a gazelor.
- (117) Spre deosebire de energia electrică, se preconizează că rolul gazelor naturale va scădea, ceea ce afectează, de asemenea, cererea de investiții în infrastructură. Prin urmare, planul de dezvoltare a rețelei trebuie să echilibreze preocupările legate de concurență și să evite deprecierea activelor. În consecință, operatorii de sisteme de transport în proprietate separată nu ar trebui să intre sub incidența articolului 51 alineatul (7).

(118) Investițiile în noi infrastructuri majore ar trebui să fie puternic promovate, asigurându-se, în același timp, funcționarea corectă a pieței interne a gazelor. [...]. [...] Ar trebui să fie posibilă acordarea temporară de derogări parțiale sau totale întreprinderilor cu interese în materie de furnizare și de producție de la aplicarea normelor privind separarea pentru proiectele în cauză. Acordarea temporară de derogări ar trebui să se aplice, în special, din motive legate de securitatea aprovizionării, noilor conducte aflate pe teritoriul Uniunii care transportă gaze din țări terțe către Uniune. Exceptările și derogările acordate în temeiul Directivei 2003/55/CE și al Directivei 2009/73/CE, astfel cum a fost modificată, ar trebui să continue să se aplice până la data planificată a expirării, astfel cum s-a decis în decizia de acordare a unei exceptări sau a unei derogări.

- (119) Este necesar să se avanseze în direcția unor piețe interconectate ale hidrogenului în Uniune și, prin urmare, să se faciliteze investițiile în infrastructura transfrontalieră pentru hidrogen. **După decembrie 2030, când [...] regimul accesului reglementat al terților se va aplica pe larg în toate statele membre, și în absența tarifelor [...] de transport transfrontalier, [...] un sistem de compensații financiare ar trebui să ofere stimulente financiare participanților la piață pentru a dezvolta conducte de interconectare transfrontaliere.**
- (120) Încrederea în piață, lichiditatea acesteia, precum și numărul de participanți la piață trebuie să crească, fiind necesară în acest scop creșterea supravegherii exercitate de autoritățile de reglementare asupra întreprinderilor active în sectorul furnizării de gaze. Aceste cerințe nu aduc atingere legislației Uniunii în domeniul piețelor financiare și sunt compatibile cu aceasta. Autoritățile de reglementare din domeniul energiei și autoritățile de reglementare din domeniul piețelor financiare trebuie să coopereze pentru a permite o vedere de ansamblu a fiecăreia dintre aceste autorități asupra piețelor în cauză. **Statele membre ar trebui să poată stabili soliditatea financiară a întreprinderilor de furnizare de gaze naturale drept criteriu de acordare a autorizației pentru vânzarea, inclusiv revânzarea de gaze naturale. Un astfel de criteriu ar trebui să fie complet transparent și nediscriminatoriu.**

- (121) Gazele naturale sunt importate în Uniune în special, și în cantități tot mai mari, din țări terțe. Legislația Uniunii ar trebui să țină seama de caracteristicile gazelor naturale, ca de exemplu de anumite rigidități structurale provocate de concentrarea furnizorilor, contractele pe termen lung sau lipsa de lichidități în aval. Prin urmare, este necesară o mai mare transparență, inclusiv în ceea ce privește formarea prețurilor.
- (122) Înainte de adoptarea de către Comisie a orientărilor care definesc cerințele în materie de evidență a datelor, [...] ACER și Comitetul autorităților europene de reglementare a piețelor valorilor mobiliare („CESR”), înființat prin Decizia 2009/77/CE a Comisiei¹⁷, ar trebui să analizeze împreună conținutul respectivelor orientări și să facă recomandări Comisiei cu privire la conținutul acestora. [...] ACER și CESR ar trebui să coopereze, de asemenea, în scopul analizării și recomandării cu privire la necesitatea de a supune tranzacțiile cu contracte de furnizare de gaze și cu instrumente derivate pe gaze unor cerințe de transparență înainte și/sau după tranzacționare și, în caz afirmativ, cu privire la conținutul respectivelor obligații.
- (123) Statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritatea de reglementare ar trebui să încurajeze dezvoltarea de contracte de furnizare întreruptibilă.

¹⁷ JO L 25, 29.1.2009, p. 18.

- (124) Statele membre ar trebui să asigure, ținând cont de cerințele de calitate necesare, accesul nediscriminatoriu al [...] **biometanului** sau al altor tipuri de gaze la sistemul de gaze, cu condiția ca acest acces să fie în permanență compatibil cu normele tehnice și standardele de siguranță aplicabile. Aceste norme și standarde ar trebui să garanteze că este posibil din punct de vedere tehnic ca aceste gaze să fie injectate și transportate în deplină siguranță prin sistemul de gaze naturale și ar trebui, de asemenea, să ia în considerare caracteristicile chimice ale acestora.
- (125) Contractele pe termen lung sunt un element important al aprovizionării cu gaze a statelor membre. Cu toate acestea, ele nu ar trebui să reprezinte o barieră în calea intrării gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii scăzute de carbon, motiv pentru care durata contractelor pentru furnizarea gazelor fosile nu va putea depăși anul 2049. Aceste contracte ar trebui să fie întotdeauna conforme cu obiectivul prezentei directive și compatibile cu TFUE, inclusiv cu normele în materie de concurență. Este necesar să se țină cont de contractele pe termen lung în planificarea capacității de aprovizionare și transport a întreprinderilor din sectorul gazelor.
- (126) Pentru a menține serviciul public la standarde ridicate în cadrul Uniunii, este necesar ca statele membre să comunice periodic Comisiei toate măsurile luate în vederea realizării obiectivelor prezentei directive. Comisia ar trebui să publice periodic un raport de analiză a măsurilor luate la nivel național pentru atingerea obiectivelor privind serviciul public și pentru compararea eficacității acestora, pentru a formula recomandări privind măsurile care trebuie luate la nivel național în vederea asigurării unor standarde ridicate ale serviciului public.

- (127) Respectarea cerințelor de serviciu public reprezintă un element esențial al prezentei directive și este important ca standarde comune minime, respectate de către toate statele membre, să fie stabilite de prezenta directivă, având în vedere obiectivele legate de protecția consumatorilor, securitatea aprovizionării, protecția mediului și niveluri echivalente de concurență în toate statele membre. Este important ca cerințele de serviciu public să poată fi interpretate la nivel național, având în vedere condițiile naționale, și cu respectarea legislației Uniunii.
- (128) Măsurile puse în aplicare de către statele membre pentru realizarea obiectivelor de coeziune economică și socială pot cuprinde, în special, punerea la dispoziție de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele naționale și ale Uniunii existente. Aceste instrumente pot include mecanisme de răspundere pentru garantarea investiției necesare.

- (129) În măsura în care măsurile adoptate de statele membre pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public constituie ajutoare de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) **din TFUE[...]**, există obligația, în temeiul articolului 108 alineatul (3) **din TFUE [...]**, de notificare a Comisiei cu privire la aceste ajutoare.
- (130) Prețurile de pe piață ar trebui să ofere stimulente adecvate pentru dezvoltarea rețelei.
- (130a) Având în vedere caracteristicile istorice și nivelurile de maturitate ale piețelor lor de gaze naturale, anumite state membre ar trebui să aibă posibilitatea de a deroga de la normele specifice stabilite în prezenta directivă pentru a preveni penalizarea nejustificată și pentru a favoriza dezvoltarea eficientă a piețelor gazelor naturale în țările respective. Acest aspect se aplică în mod specific pentru Luxemburg, având în vedere caracteristicile sale specifice de piață, și pentru toate statele membre care nu sunt încă conectate la sistemul interconectat al niciunui alt stat membru [...] sau care nu au primit încă prima livrare comercială din cadrul primului lor contract de furnizare de gaze naturale pe termen lung. Pentru a asigura o aplicare uniformă a dreptului Uniunii, derogările pentru statele membre care nu sunt încă conectate la sistemul interconectat al niciunui alt stat membru [...] sau care nu au primit încă prima livrare comercială din cadrul primului lor contract de furnizare de gaze naturale pe termen lung ar trebui să aibă un caracter temporar, până când statele membre respective vor fi în măsură să îndeplinească standarde mai ridicate în ceea ce privește deschiderea pieței și interconectivitatea cu sistemul integrat de gaze din UE. În cazul în care se aplică astfel de derogări, acestea ar trebui să acopere, de asemenea, orice dispoziții din prezenta directivă care sunt auxiliare sau care necesită aplicarea prealabilă a oricăreia dintre dispozițiile de la care s-au acordat derogări.**
- (131) Promovarea concurenței loiale și a accesului facil al diferiților furnizori ar trebui să aibă o importanță crucială pentru statele membre în scopul de a permite consumatorilor să profite pe deplin de oportunitățile unei piețe interne liberalizate în sectorul gazelor.

- (132) În scopul de a contribui la securitatea aprovizionării, menținând totodată spiritul de solidaritate între statele membre, în special în eventualitatea unei crize în furnizarea de energie, este importantă crearea unui cadru pentru cooperarea regională în spirit de solidaritate. O astfel de cooperare se poate baza, în cazul în care statele membre decid astfel, în primul rând pe mecanismele de piață. Cooperarea pentru promovarea solidarității regionale și bilaterale nu ar trebui să impună o sarcină disproporționată sau să opereze o discriminare între participanții la piață.
- (133) În vederea instituirii unei piețe interne a gazelor naturale, statele membre ar trebui să promoveze integrarea piețelor lor naționale și cooperarea între operatorii de sistem la nivelul Uniunii și la nivel regional, încorporând totodată sistemele izolate care formează insule de gaze existente încă în prezent în Uniune.
- (134) Integrarea voluntară a piețelor regionale, în special prin fuziunile de piață, poate oferi diverse beneficii, în funcție de particularitățile piețelor. Integrarea pieței poate fi o oportunitate de a utiliza optim infrastructura, cu condiția ca aceasta să nu aibă un impact negativ asupra piețelor învecinate, de exemplu prin creșterea tarifelor transfrontaliere. Ea reprezintă în egală măsură o șansă de a spori concurența, lichiditatea și schimburile comerciale în beneficiul consumatorilor finali din regiune, atrăgând furnizori care altfel nu ar veni din cauza dimensiunii reduse a pieței. Integrarea pieței permite, de asemenea, crearea unor zone mai mari care să acceseze mai multe surse de aprovizionare. O astfel de diversificare ar putea afecta prețurile de pe piața angro, datorită unei concurențe mai bune între surse, dar ar putea și să îmbunătățească securitatea aprovizionării în cazul în care dispare congestia internă în noua zonă rezultată în urma fuzionării. Integrarea pieței ar putea constitui o bază pentru sprijinirea în continuare a transformării pieței gazelor naturale, inclusiv a introducerii gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii scăzute de carbon. Statele membre, autoritățile de reglementare și *operatorii de sisteme* de transport ar trebui să coopereze pentru a facilita integrarea regională.

- (135) Dezvoltarea unei veritabile piețe interne a gazelor naturale, prin intermediul unei rețele conectate la nivelul Uniunii, ar trebui să reprezinte unul dintre obiectivele principale ale prezentei directive, iar aspectele legate de reglementare cu privire la interconexiunile transfrontaliere și piețele regionale ar trebui, prin urmare, să constituie una din competențele cele mai importante ale autorităților de reglementare, în strânsă cooperare cu ACER, atunci când este cazul.
- (136) Garantarea unor norme comune pentru o veritabilă piață internă și a furnizării la scară largă de gaze ar trebui, de asemenea, să se regăsească printre obiectivele principale ale prezentei directive. În acest sens, prețurile de piață nenedaturate ar constitui stimulente pentru comerțul transfrontalier conducând la convergența prețurilor.
- (137) Autoritățile de reglementare ar trebui de asemenea să furnizeze informații privind piața, pentru a permite Comisiei să își exercite rolul de a urmări și monitoriza piața internă a gazelor naturale și evoluția acesteia pe termen scurt, mediu și lung, inclusiv aspecte precum cererea și oferta, infrastructurile de transport și distribuție, calitatea serviciilor, comerțul transfrontalier, gestionarea congestiilor, investițiile, prețurile de pe piața angro și de pe piața cu amănuntul, lichiditatea pieței, precum și îmbunătățirile în materie de eficiență și de protecție a mediului. Autoritățile de reglementare ar trebui să informeze autoritățile din domeniul concurenței și Comisia cu privire la acele state membre în care tarifele afectează concurența și buna funcționare a pieței.

- (138) Întrucât obiectivul prezentei directive, și anume crearea unei piețe interne a gazelor naturale și a hidrogenului pe deplin operaționale, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de statele membre dar, [...] având în vedere amploarea sau efectele unei asemenea acțiuni, poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- (139) În temeiul Regulamentului (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁸, Comisia poate adopta orientări sau coduri de rețea în scopul atingerii gradului necesar de armonizare. Aceste orientări sau coduri de rețea, care constituie norme obligatorii adoptate sub formă de regulamente *de punere în aplicare* [...] ale Comisiei, reprezintă și în privința anumitor dispoziții ale prezentei directive un instrument util care poate fi adaptat rapid atunci când este necesar.
- (140) Comisia ar trebui, în special, să fie împuternicită să adopte orientările necesare pentru a se asigura un grad minim de armonizare necesar în vederea realizării obiectivului prezentei directive.

¹⁸ Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005 (JO L 211, 14.8.2009, p. 36).

- (141) În conformitate cu Declarația politică comună din 28 septembrie 2011 a statelor membre și a Comisiei privind documentele explicative, statele membre s-au angajat ca, în cazuri justificate, să transmită alături de notificarea măsurilor lor de transpunere și unul sau mai multe documente care să explice relația dintre componentele unei directive și părțile corespunzătoare din instrumentele naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, legiuitorul consideră că este justificată transmiterea unor astfel de documente, în special având în vedere hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza Comisia/Belgia (cauza C-543/17).
- (142) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. În mod corespunzător, prezenta directivă ar trebui să fie interpretată și aplicată în conformitate cu respectivele drepturi și principii, în special cu dreptul la protecția datelor cu caracter personal garantat de articolul 8 din cartă. Este esențial ca orice prelucrare a datelor cu caracter personal efectuată în temeiul prezentei directive să respecte Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁹.

¹⁹ JO L 119, 4.5.2016, p. 1.

- (143) În vederea garantării nivelului minim de armonizare necesar pentru realizarea obiectivului prezentei directive, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din TFUE ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește elemente neesențiale ale anumitor domenii fundamentale pentru realizarea obiectivelor prezentei directive. Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare²⁰. În special, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.
- (144) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentei directive, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei pentru a stabili cerințe de interoperabilitate și proceduri nediscriminatorii și transparente de accesare a datelor. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
- (145) Obligația de a transpune prezenta directivă în dreptul intern ar trebui limitată la dispozițiile care reprezintă o modificare de substanță față de directiva anterioară. Transpunerea dispozițiilor care nu au făcut obiectul unor modificări se efectuează în temeiul directivei anterioare.

²⁰ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (146) Pentru a asigura o punere în aplicare omogenă și eficace a dispozițiilor prevăzute în prezenta directivă, Comisia sprijină statele membre prin intermediul instrumentului de sprijin tehnic **instituit prin Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului²¹** și care furnizează expertiză tehnică personalizată pentru conceperea și punerea în aplicare a reformelor, inclusiv a celor care promovează o piață internă competitivă a gazelor naturale și a hidrogenului, permițând integrarea gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii scăzute de carbon și intensificând cooperarea și coordonarea între operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție. Sprijinul tehnic, de exemplu, presupune consolidarea capacității administrative, armonizarea cadrelor legislative și schimbul de bune practici relevante.
- (147) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere obligațiilor statelor membre în ceea ce privește termenele de transpunere în dreptul intern și data de aplicare a directivelor menționate în anexa III partea B,

²¹ Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 de instituire a unui Instrument de sprijin tehnic (*JO L 57, 18.2.2021, p. 1*).

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Capitolul I

Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

- (1) Prezenta directivă stabilește norme comune privind transportul, distribuția, furnizarea și înmagazinarea gazelor în înțelesul articolului 2 punctul [...]3, utilizând sistemul de gaze naturale definit la punctul [...]4 al aceluiași articol. Aceasta definește modalitățile de organizare și funcționare a sectorului respectiv, de acces pe piață, precum și criteriile și procedurile aplicabile pentru acordarea de autorizații de transport, distribuție, furnizare și înmagazinare a gazelor cu ajutorul sistemului de gaze naturale și exploatarea sistemelor.
- (2) Prezenta directivă stabilește norme pentru transportul, furnizarea și înmagazinarea gazelor naturale și pentru tranziția sistemului de gaze naturale către un sistem bazat pe gaze din surse regenerabile și pe gaze cu emisii scăzute de carbon.

- (3) Prezenta directivă stabilește norme comune pentru vehicularea, furnizarea și înmagazinarea hidrogenului prin intermediul sistemului de hidrogen. Ea definește modalitățile de organizare și funcționare a acestui sector, de acces pe piață, precum și criteriile și procedurile aplicabile acordării de autorizații pentru rețelele de hidrogen, furnizarea și înmagazinarea hidrogenului și exploatarea sistemelor.
- (4) Prezenta directivă stabilește norme pentru instituirea treptată a unui sistem de hidrogen interconectat la nivelul Uniunii, care să contribuie la reducerea emisiilor nete de gaze cu efect de seră **inclusiv [...]** din sectoarele dificil de decarbonizat, sprijinind astfel [...] decarbonizarea sistemului energetic al UE.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „gaze naturale” înseamnă toate gazele care au drept componentă predominantă metanul, inclusiv [...] biometanul, sau alte tipuri de gaz care, din punct de vedere tehnic și al respectării siguranței, pot fi injectate în sistemul de gaze naturale și transportate prin acesta;
2. „gaze din surse regenerabile” înseamnă biogazul, astfel cum este definit la articolul 2 punctul 28 din Directiva **(UE)** 2018/2001, inclusiv biometanul, și combustibilii gazoși produși din surse regenerabile care fac parte din combustibili de origine nebiologică (RFNBO), astfel cum sunt definiți la articolul 2 punctul 36 din respectiva directivă;
3. „gaze” înseamnă gaze naturale și hidrogen;
4. „sistem de gaze naturale” înseamnă un sistem de infrastructuri, inclusiv conducte, terminale și instalații de înmagazinare de GNL, care transportă gazele care au drept componentă predominantă metanul și includ [...] biometanul sau alte tipuri de gaz care, din punct de vedere tehnic și al respectării siguranței, pot fi injectate în sistemul de conducte pentru gaze naturale și transportate prin acesta;

5. „sistem de hidrogen” înseamnă un sistem de infrastructuri, care include rețelele de hidrogen, înmagazinarea hidrogenului și terminalele de hidrogen și care conține hidrogen cu un grad mare de puritate, ***în conformitate cu standardele de calitate a hidrogenului aplicabile pentru [...] un astfel de sistem;***
6. „instalație de înmagazinare a hidrogenului” înseamnă o instalație utilizată pentru stocarea hidrogenului cu un grad mare de puritate:
- (a) inclusiv partea unui terminal de hidrogen utilizată pentru înmagazinare, dar excluzând partea utilizată pentru activitățile de producție[...], precum și instalațiile rezervate exclusiv pentru operatorii de rețele de hidrogen în vederea desfășurării activităților lor;
 - (b) inclusiv instalații mari, în special subterane, de înmagazinare a hidrogenului, dar excluzând instalațiile de înmagazinare a hidrogenului mai mici, ușor de reprodus [...];

- 6a. **„operator de înmagazinare a hidrogenului” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de înmagazinare a hidrogenului și răspunde de exploatarea unei instalații de înmagazinare a hidrogenului;**
7. „stocarea hidrogenului în conductă” înseamnă stocarea prin comprimare, în rețelele de hidrogen, a hidrogenului cu un grad mare de puritate, excluzând instalațiile rezervate pentru operatorii de rețele de hidrogen care își îndeplinesc activitățile;
8. „terminal de hidrogen” înseamnă o instalație utilizată pentru **descărcarea și transformarea** hidrogenului lichid [...]sau a amoniacului lichid [...] în hidrogen gazos pentru injectare în rețeaua de hidrogen **ori în sistemul de gaze naturale** sau lichefierea hidrogenului gazos **și încărcarea acestuia**, inclusiv serviciile de sistem și înmagazinarea temporară necesare pentru procesul de transformare și injectarea ulterioară în rețeaua de hidrogen, dar nu oricare parte a terminalului de hidrogen utilizat pentru înmagazinare;
- 8a. **„operator de terminal de hidrogen” înseamnă o persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de descărcare și transformare a hidrogenului lichid sau a amoniacului lichid în hidrogen gazos pentru injectare în rețeaua de hidrogen ori în sistemul de gaze naturale sau lichefierea hidrogenului gazos și încărcarea acestuia și care este responsabilă de exploatarea unui terminal de hidrogen;**
9. „calitatea hidrogenului” înseamnă puritatea hidrogenului și contaminanții din cadrul acestuia, în conformitate cu standardele de calitate a hidrogenului aplicabile pentru sistemul de hidrogen;
10. „hidrogen cu emisii scăzute de carbon” înseamnă hidrogenul al cărui conținut energetic este derivat din surse neregenerabile și care respectă [...] pragul de 70 % în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, **în comparație cu omologul combustibil fosil EF(t) prevăzut în anexa V la Directiva (UE) 2018/2001;**

11. „gaze cu emisii scăzute de carbon” înseamnă componenta de combustibili gazoși din combustibilii pe bază de carbon reciclat, astfel cum sunt definiți la articolul 2 punctul 35 din Directiva (UE) 2018/2001, hidrogenul cu emisii scăzute de carbon și combustibilii gazoși sintetici al căror conținut energetic este derivat din hidrogenul cu emisii scăzute de carbon și care respectă pragul de 70 % în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră **în comparație cu omologul combustibil fosil EF(t) prevăzut în anexa V la Directiva (UE) 2018/2001**;
12. „combustibili cu emisii scăzute de carbon” înseamnă combustibili pe bază de carbon reciclat, astfel cum sunt definiți la articolul 2 din Directiva (UE) 2018/2001, hidrogenul cu emisii scăzute de carbon și combustibilii gazoși și lichizi sintetici al căror conținut energetic este derivat din hidrogenul cu emisii scăzute de carbon și care respectă pragul de 70 % în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră **în comparație cu omologul combustibil fosil EF(t) prevăzut în anexa V la Directiva (UE) 2018/2001**;
13. „întreprindere din sectorul hidrogenului” înseamnă o persoană fizică sau juridică care realizează cel puțin una dintre următoarele activități: producția de hidrogen, vehicularea de hidrogen, furnizarea, achiziționarea sau înmagazinarea hidrogenului sau exploatarea unui terminal de hidrogen și care este responsabilă de sarcinile comerciale, tehnice sau de întreținere legate de aceste activități, fără a include însă clienții finali;
14. „întreprindere din sectorul gazelor naturale” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care desfășoară activități de: producție, transport, distribuție, furnizare, achiziționare sau înmagazinare de gaze naturale, inclusiv GNL, și care este responsabilă de sarcinile comerciale, tehnice sau de întreținere legate de aceste activități, fără a include însă clienții finali;

15. „rețea de conducte de alimentare din amonte” înseamnă orice conductă sau rețea de conducte exploatată și/sau construită ca parte a unui proiect de producere de gaze naturale sau petrol sau utilizată pentru transportul gazelor naturale de la unul sau mai multe locuri de producție de acest tip către o instalație sau un terminal de prelucrare sau către un terminal de descărcare de coastă final;
16. „transport” înseamnă transportul gazelor naturale printr-o rețea care constă în principal din conducte de înaltă presiune, alta decât o rețea de conducte de alimentare din amonte și decât acea parte din conductele de înaltă presiune care este folosită în principal pentru distribuția de gaze naturale la nivel local, în scopul de a le livra clienților, dar fără a include furnizarea;
17. „operator de sistem de transport” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de transport și răspunde de exploatarea, asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de transport într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii pentru transportul gazelor naturale;
18. „distribuție” înseamnă transportul gazelor naturale prin rețelele locale sau regionale de conducte de alimentare, pentru a fi livrate clienților, dar fără a include furnizarea;
19. „operator de sistem de distribuție” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care desfășoară activitatea de distribuție și răspunde de exploatarea, asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de distribuție într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii pentru distribuția gazelor naturale;

20. „rețea de hidrogen” înseamnă o rețea de conducte utilizate pentru vehicularea hidrogenului cu un grad mare de puritate, în vederea livrării acestuia către clienți, dar fără a include furnizarea;
21. „vehicularea hidrogenului” înseamnă transportul hidrogenului printr-o rețea de hidrogen în vederea livrării acestuia către clienți, dar fără a include furnizarea, indiferent de presiune, de acoperirea geografică sau de grupul de clienți racordați la rețea;
22. „operator de rețea de hidrogen” înseamnă o persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de vehiculare de hidrogen și răspunde de exploatarea, de asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, de dezvoltarea rețelei de hidrogen într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor sale cu alte rețele de hidrogen, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii de vehiculare de hidrogen;
23. „furnizare” înseamnă vânzarea, inclusiv revânzarea către clienți de gaze naturale, inclusiv GNL, sau de hidrogen, inclusiv hidrogen lichid **și purtători de hidrogen, inclusiv amoniac, metanol sau purtători de hidrogen lichid organic**;
24. „întreprindere de furnizare” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de furnizare;
25. „instalație de înmagazinare” înseamnă o instalație utilizată pentru înmagazinarea gazelor naturale și care este deținută și/sau exploatată de o întreprindere din sectorul gazelor naturale, incluzând partea instalațiilor GNL utilizate pentru înmagazinare, dar excluzând partea utilizată pentru activitățile de producție, precum și instalațiile rezervate exclusiv pentru operatorii de sisteme de transport în vederea desfășurării activităților lor;

26. „operator de înmagazinare” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de înmagazinare a gazelor naturale și răspunde de exploatarea unei instalații de înmagazinare;
27. „instalație GNL” înseamnă un terminal utilizat pentru lichefierea gazelor naturale sau pentru importul, descărcarea și regazeificarea GNL, inclusiv serviciile de sistem și instalațiile de înmagazinare temporară necesare pentru procesul de regazeificare a GNL și livrarea ulterioară către sistemul de transport, dar excluzând oricare parte a terminalelor GNL utilizate pentru înmagazinare;
28. „operator de sistem GNL” înseamnă o persoană fizică sau juridică care realizează activitatea de lichefiere a gazelor naturale sau importul, descărcarea și regazeificarea GNL și răspunde de exploatarea unei instalații GNL;
29. „sistem” înseamnă orice rețea de transport, rețea de distribuție, instalație GNL sau de înmagazinare deținută sau exploatată de o întreprindere din sectorul gazelor naturale, inclusiv stocarea în conductă și instalațiile acestora pentru furnizarea de servicii de sistem, precum și cele ale întreprinderilor conexe, necesare pentru asigurarea accesului la transport, distribuție și GNL;
30. „servicii de sistem” înseamnă orice servicii necesare pentru accesul și exploatarea rețelelor de transport, rețelelor de distribuție, instalațiilor GNL sau de înmagazinare, inclusiv dispozitive de echilibrare a sarcinilor, de amestecare, *de separare* și de injectare a gazelor inerte, dar excluzând instalațiile rezervate exclusiv pentru operatorii de sisteme de transport în vederea îndeplinirii activităților acestora;
31. „stocarea gazelor naturale în conductă” înseamnă stocarea gazelor prin compresie în sisteme de transport și distribuție a gazelor, dar excluzând instalațiile rezervate pentru operatorii de sisteme de transport în vederea îndeplinirii activităților acestora;

32. „sistem interconectat” înseamnă o serie de sisteme legate între ele;
33. „conductă de interconectare” înseamnă o linie de transport care traversează sau trece peste o frontieră dintre state membre cu scopul de a conecta sistemul de transport național al respectivelor state membre sau o linie de transport dintre un stat membru și o țară terță până pe teritoriul statelor membre sau până la marea teritorială a respectivului stat membru;
34. „conductă de interconectare pentru hidrogen” înseamnă o rețea de hidrogen care traversează sau trece peste o frontieră dintre state membre ***cu scopul de a conecta rețelele de hidrogen naționale ale respectivelor state membre*** sau ***o rețea de hidrogen*** dintre un stat membru și o țară terță până pe teritoriul statelor membre sau până la marea teritorială a respectivului stat membru;
35. „magistrală directă” înseamnă o conductă pentru transportul gazelor naturale, complementară sistemului interconectat;
36. „întreprindere integrată din sectorul gazelor naturale” înseamnă o întreprindere integrată vertical sau orizontal;

37. „întreprindere integrată vertical” înseamnă o întreprindere din sectorul gazelor naturale sau un grup de întreprinderi din sectorul gazelor naturale ori o întreprindere din sectorul hidrogenului sau un grup de întreprinderi din sectorul hidrogenului în care aceeași persoană sau aceleași persoane este (sunt) îndreptățită (îndreptățite), direct sau indirect, să exercite controlul și care realizează cel puțin una din activitățile de transport, distribuție, vehiculare de hidrogen, exploatarea de terminale de hidrogen, înmagazinare de GNL sau de gaze naturale sau de hidrogen și cel puțin una dintre activitățile de producție sau de furnizare de gaze naturale sau de hidrogen;
38. „întreprindere integrată orizontal” înseamnă o întreprindere care realizează cel puțin una dintre activitățile de producție, transport, distribuție, furnizare sau înmagazinare de gaze naturale, precum și o activitate din afara sectorului gazelor naturale;
39. „întreprindere conexă” înseamnă o întreprindere afiliată, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 12 din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului²², sau o întreprindere care aparține aceluiași acționar;
40. „utilizator de sistem” înseamnă o persoană fizică sau juridică care alimentează sistemul sau este deservită de sistem;
41. „client” înseamnă clientul angro ori final de gaze sau o întreprindere din sectorul gazelor naturale sau al hidrogenului care cumpără gaze;

²² Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

- 42. „client casnic” înseamnă clientul care cumpără gaze pentru propriul consum casnic;
- 43. „client noncasnic” înseamnă clientul care cumpără gaze care nu sunt destinate propriului consum casnic;
- 44. „client final” înseamnă clientul care cumpără gaze pentru uz propriu;
- 45. „client angro” înseamnă persoana fizică sau juridică, alta decât un operator de sistem de transport sau un operator de sistem de distribuție, care cumpără gaze în scopul revânzării în interiorul sau în afara sistemului în care este stabilită;
- 46. „microîntreprindere” înseamnă o întreprindere care are mai puțin de 10 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei bilanț anual total nu depășește 2 milioane EUR;
- 47. „întreprindere mică” înseamnă o întreprindere care are mai puțin de 50 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei bilanț anual total nu depășește 10 milioane EUR;

48. „siguranță/securitate” se referă atât la securitatea aprovizionării cu gaze naturale, cât și la siguranța tehnică;
49. „contract de furnizare de gaze” înseamnă un contract de furnizare de gaze, dar care nu cuprinde un instrument derivat pe gaze;
50. „instrument derivat pe gaze ” înseamnă un instrument financiar menționat la punctele 5, 6 sau 7 din secțiunea C a anexei I la Directiva 2014/65/UE privind piețele instrumentelor financiare²³, care are legătură cu sectorul gazelor;
51. „control” înseamnă orice drepturi, contracte sau orice alte mijloace care conferă, separat sau în combinație, ținând cont de circumstanțele de drept sau de fapt implicate, posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin:
- (a) dreptul de proprietate sau dreptul de folosință integrală sau parțială asupra activelor unei întreprinderi;
 - (b) drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi;
52. „contract pe termen lung” înseamnă un contract de furnizare care depășește un an;[...]

²³ JO L 173, 12.6.2014, p. 349-496.

53. „sistem de intrare-ieşire” înseamnă [...] **un model de acces pentru [...] gazele naturale în care utilizatorii de sistem rezervă drepturi de capacitate în mod independent la punctele de intrare şi de ieşire. Sistemul de intrare-ieşire include sistemul de transport şi poate include sistemul de distribuţie sau părţi ale unui sistem de distribuţie. [...];**
54. „zonă de echilibrare” înseamnă un sistem [...] căruia i se aplică un regim specific de echilibrare **şi care [...] include sistemul de transport şi poate include[...] sisteme de distribuţie sau părţi ale unor astfel de [...] sisteme de distribuţie;**
55. „punct de tranzacţionare virtual” înseamnă un punct comercial non-fizic din cadrul unui sistem de intrare-ieşire în care gazele sunt schimbate între un vânzător şi un cumpărător fără a fi necesară rezervarea capacităţii [...];
- 55a. „utilizator al reţelei” înseamnă un client sau potenţial client al unui operator de sistem şi operatorii de sistem înşişi, în măsura în care acest lucru le este necesar **pentru realizarea activităţilor în ceea ce priveşte transportul gazelor naturale şi al hidrogenului;**

56. „punct de intrare” înseamnă un punct care face obiectul procedurilor de rezervare de către utilizatorii rețelei [...], care oferă acces la un sistem de intrare-ieșire;
57. „punct de ieșire” înseamnă un punct care face obiectul unor proceduri de rezervare de către utilizatorii rețelei [...], care permite ieșirea gazelor din sistemul de intrare-ieșire;
58. „punct de interconectare” înseamnă un punct fizic sau virtual care conectează sisteme de intrare-ieșire adiacente sau care conectează un sistem de intrare-ieșire la o conductă de interconectare, în măsura în care aceste puncte fac obiectul unor proceduri de rezervare de către utilizatorii rețelei;
59. „punct de interconectare virtual” înseamnă două sau mai multe puncte de interconectare care conectează aceleași două sisteme de intrare-ieșire adiacente, integrate pentru a furniza un serviciu de capacitate unic;
60. „participant la piață” înseamnă o persoană fizică sau juridică, care cumpără, vinde sau produce gaze sau care este un operator de servicii de înmagazinare, inclusiv prin plasarea de ordine de tranzacționare pe una sau mai multe piețe de gaze, inclusiv pe piețele de echilibrare;
61. „comision pentru rezilierea contractului” înseamnă un comision sau o penalitate impus(ă) clienților de către furnizori sau de către participanții la piață la rezilierea unui contract de furnizare de gaze sau a unui contract de servicii;

62. „comision pentru schimbarea furnizorului” înseamnă un comision sau o penalitate impus(ă), direct sau indirect, clienților de către furnizori, participanții la piață sau operatorii de sistem pentru schimbarea furnizorilor sau a participanților la piață, inclusiv comisioanele pentru rezilierea contractului;
63. „informații de facturare” înseamnă informațiile furnizate în factura unui client final, cu excepția unei solicitări de plată;
64. „contor convențional” înseamnă un contor analog sau electronic care nu are capacitatea atât de a transmite, cât și de a primi date;
65. „sistem de contorizare inteligentă” înseamnă un sistem electronic care poate măsura cantitatea de gaz introdusă în rețea sau consumul de gaz din rețea [...] și care poate transmite și primi date în scopuri de informare, monitorizare și control, utilizând o formă de comunicații electronice;
66. „interoperabilitate” înseamnă, în contextul contorizării inteligente, capacitatea a două sau mai multe rețele, sisteme, dispozitive, aplicații sau componente energetice sau de comunicații de a lucra în corelație, de a schimba și de a utiliza informații în vederea realizării activităților prevăzute;

67. „cele mai recente date disponibile” înseamnă, în contextul contorizării inteligente, datele furnizate într-o perioadă care corespunde celei mai scurte perioade de decontare de pe piața națională;
68. „cele mai bune tehnici disponibile” înseamnă, în contextul protecției și securității datelor într-un mediu de contorizare inteligentă, tehnicile cele mai eficiente, avansate și adecvate din punct de vedere practic pentru a asigura, în principiu, temeiul pentru respectarea normelor Uniunii în materie de protecție și de securitate a datelor;
69. „sărăcie energetică” înseamnă sărăcia energetică astfel cum este definită la articolul 2 punctul 49 din Directiva (UE) 2021/0203 COD a Parlamentului European și a Consiliului;
70. [...]
- [...]

[...]

- 70a. **„comunitate de energie a cetățenilor” înseamnă o entitate juridică, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 11 din Directiva (UE) 2019/944, care își desfășoară activitatea pe piața gazelor din surse regenerabile;**
71. „client activ” înseamnă un client final de gaze naturale sau un grup de clienți finali de gaze naturale care acționează împreună, care consumă sau înmagazinează gaze din surse regenerabile produse în spațiile pe care le deține situate în zone limitate sau, atunci când statele membre permit acest lucru, în alte spații, sau care vinde gaze din surse regenerabile autoproduse utilizând sistemul de gaze naturale sau participă **la programe de flexibilitate sau** de eficiență energetică, cu condiția ca activitățile respective să nu constituie principala sa activitate comercială sau profesională;

Capitolul II

Norme generale de organizare a pieței

Articolul 3

Piețe de gaze competitive, axate pe consumatori, flexibile și nediscriminatorii

- (1) Statele membre se asigură că toți clienții au dreptul să își aleagă furnizorul de gaze și că toți clienții au dreptul să încheie simultan mai multe contracte de furnizare de gaze naturale sau de hidrogen, cu condiția să se stabilească punctele necesare de racordare și de contorizare.
- (2) Statele membre se asigură că legislația lor națională nu împiedică în mod nejustificat comerțul transfrontalier cu gaze, funcționarea și apariția tranzacțiilor lichide cu gaze, participarea consumatorilor, investițiile, în special în gazele din surse regenerabile și în gazele cu emisii scăzute de carbon sau stocarea energiei între statele membre, și se asigură că prețurile gazelor reflectă cererea și oferta reale.

- (3) Statele membre se asigură că nu există bariere nejustificate pe piața internă a gazelor în ceea ce privește intrarea pe piață, ieșirea de pe piață, comercializarea și operarea.
- (4) Statele membre se asigură că întreprinderile din domeniul energiei fac obiectul unor norme, taxe și tratamente transparente, proporționale și nediscriminatorii, în special în ceea ce privește accesul la piețele angro, accesul la date, procesele de schimbare a furnizorului și regimurile de facturare și, după caz, acordarea de licențe.
- (5) Statele membre se asigură că participanții la piață din țări terțe, atunci când își desfășoară activitatea în cadrul pieței interne a gazelor, respectă legislația Uniunii și legislația națională aplicabile, **inclusiv în domeniul mediului și al siguranței.**

Articolul 4

Prețuri de furnizare bazate pe piață

- (1) Furnizorii sunt liberi să stabilească prețul la care furnizează gazele clienților. Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a asigura concurența efectivă între furnizori.
- (2) Statele membre asigură protecția clienților casnici afectați de sărăcie energetică și a celor vulnerabili, în temeiul articolului 25, prin intermediul politicii sociale sau prin alte mijloace decât intervențiile publice la stabilirea prețurilor de furnizare a gazelor.
- (3) Prin derogare de la alineatele (1) și (2), statele membre pot utiliza intervenții publice la stabilirea prețurilor de furnizare a gazelor naturale către clienții casnici vulnerabili sau afectați de sărăcia energetică. Astfel de intervenții publice se supun condițiilor prevăzute la alineatele (4) și (5).
- (4) Intervențiile publice la stabilirea prețurilor de furnizare a gazelor naturale:
 - (a) urmăresc un interes economic general și nu depășesc ceea ce este necesar în vederea atingerii respectivului interes economic general;
 - (b) sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii și verificabile;
 - (c) garantează accesul egal la clienți al întreprinderilor din sectorul gazelor naturale din Uniune;
 - (d) au o durată limitată și sunt proporționale în ceea ce privește beneficiarii;
 - (e) nu au drept rezultat costuri suplimentare pentru participanții la piață într-un mod discriminatoriu.

- (5) Orice stat membru care aplică intervenții publice la stabilirea prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol respectă, de asemenea, articolul 3 alineatul (3) litera (d) și articolul 24 din Regulamentul (UE) 2018/1999, indiferent dacă în statul membru în cauză există sau nu un număr semnificativ de gospodării afectate de sărăcia energetică.
- (6) În scopul unei perioade de tranziție pentru stabilirea unei concurențe efective pentru contractele de furnizare de gaze naturale între furnizori și pentru stabilirea total eficace, bazată pe piață, a prețurilor cu amănuntul ale gazelor în conformitate cu alineatul (1), statele membre pot recurge la intervenții publice la stabilirea prețurilor pentru furnizarea de gaze naturale către clienții casnici [...] care nu beneficiază de intervenții publice în temeiul alineatului (3) **și către microîntreprinderi.**
- (7) Intervențiile publice utilizate în temeiul alineatului (6) respectă criteriile stabilite la alineatul (4) și:
- (a) sunt însoțite de un set de măsuri pentru a asigura o concurență efectivă și de o metodologie de evaluare a progreselor înregistrate în privința măsurilor respective;
 - (b) sunt stabilite în baza unei metodologii care asigură un tratament nediscriminatoriu al furnizorilor;
 - (c) sunt stabilite la un preț care depășește costul, la un nivel la care poate exista o concurență efectivă în ceea ce privește prețurile;
 - (d) sunt concepute astfel încât să reducă la minimum orice impact negativ asupra pieței angro de gaze naturale;
 - (e) se asigură că toți beneficiarii unor astfel de intervenții publice au posibilitatea de a alege oferte competitive de pe piață și sunt direct informați, cel puțin în fiecare trimestru, cu privire la disponibilitatea ofertelor și a economiilor pe piața competitivă, și se asigură că acestora li se acordă asistență pentru a trece la o ofertă bazată pe piață;

- (f) **se asigură, în cazul în care statul membru procedează la implementarea sistemelor de contorizare inteligentă [...] în conformitate cu [...] articolul [...] 16, [...] că toți beneficiarii unor astfel de intervenții publice [...] sunt direct informați cu privire la posibilitatea instalării de contoare inteligente și primesc asistența necesară;**
 - (g) nu conduc la o subvenționare încrucișată directă între clienții aprovizionați la prețurile de pe piața liberă și cei aprovizionați la prețurile de furnizare reglementate.
- (8) Statele membre notifică Comisiei măsurile luate în conformitate cu alineatele (3) și (6), în termen de o lună de la adoptarea acestora și le pot aplica imediat. Notificarea este însoțită de o explicație a motivelor pentru care obiectivul urmărit nu putea fi atins într-o măsură satisfăcătoare cu ajutorul altor instrumente, a modului în care sunt îndeplinite cerințele prevăzute la alineatele (4) și (7) și a efectelor măsurilor notificate asupra concurenței. Notificarea descrie categoriile de beneficiari, durata măsurilor și numărul clienților casnici afectați de măsuri și explică modul în care au fost stabilite prețurile reglementate.

- (9) Începând cu 15 martie 2025 și ulterior o dată la doi ani, ca parte a rapoartelor naționale intermediare integrate privind energia și clima, statele membre prezintă Comisiei rapoarte privind punerea în aplicare a prezentului articol, necesitatea și proporționalitatea intervențiilor publice în temeiul prezentului articol, precum și o evaluare a progreselor înregistrate în direcția asigurării unei concurențe efective între furnizori și a tranziției către prețuri bazate pe piață. Statele membre care aplică prețuri reglementate în conformitate cu alineatul (6) raportează cu privire la respectarea condițiilor prevăzute la alineatul (7), inclusiv cu privire la respectarea lor de către furnizorii care au obligația de a aplica astfel de intervenții, precum și cu privire la impactul prețurilor reglementate asupra finanțelor furnizorilor respectivi.
- (10) Comisia analizează și prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a prezentului articol în scopul de a se ajunge la stabilirea bazată pe piață a prețurilor cu amănuntul la gazele naturale, raport care este însoțit sau urmat de o propunere legislativă, dacă este cazul. Acest raport poate fi combinat cu raportul privind punerea în aplicare a articolului 5 din Directiva (UE) 2019/944. Propunerea legislativă poate include o dată de încetare a aplicării prețurilor reglementate.

Articolul 4a

Accesul la energie la prețuri abordabile în timpul unei crize a prețurilor gazelor naturale

- (1) Pe baza unei propuneri a Comisiei, Consiliul poate declara, printr-o decizie de punere în aplicare, existența unei crize a prețurilor gazelor naturale la nivel regional sau la nivelul Uniunii, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 66a alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944. Decizia prin care se declară existența unei crize a prețurilor gazelor naturale la nivel regional sau la nivelul Uniunii precizează perioada de valabilitate a deciziei respective, care poate fi de până la un an.**
- (2) Comisia prezintă o propunere de declarare a unei astfel de crize a prețurilor gazelor naturale, care include și perioada de valabilitate propusă a deciziei, în cazul în care consideră că sunt îndeplinite condițiile menționate la alineatul (1).**
- (3) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate modifica propunerea Comisiei.**
- (4) În cazul în care Consiliul a declarat existența unei crize în temeiul alineatului (1), statele membre pot recurge, pe durata și sub rezerva aplicării condițiilor menționate la articolul 66a alineatul (3) din Directiva (UE) 2019/944, la intervenții publice specifice în stabilirea prețurilor de furnizare a gazelor naturale către întreprinderi mici și mijlocii, gospodării și servicii sociale esențiale, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) 2017/1938 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze.**
- (5) Intervențiile asupra prețurilor prevăzute la alineatul (2) și cele pentru clienții casnici și microîntreprinderi menționate la articolul 4 alineatul (6) pot stabili, în mod excepțional și temporar, prețuri sub nivelul costurilor, pe durata și sub rezerva aplicării condițiilor menționate la articolul 66a alineatul (4) din Directiva (UE) 2019/944.**
- (6) În sensul aplicării prezentului articol, trimiterile la „energie electrică” din Directiva (UE) 2019/944 se interpretează ca trimiteri la „gaze naturale”.**

Obligațiile de serviciu public

- (1) În baza organizării lor instituționale și cu respectarea principiului subsidiarității, statele membre se asigură că, fără a aduce atingere alineatului (2), întreprinderile din domeniul gazelor naturale și al hidrogenului funcționează în conformitate cu principiile prezentei directive, în vederea realizării unei piețe de gaze concurențiale, sigure și durabile din punctul de vedere al protecției mediului, și se abțin de la orice discriminare în ceea ce privește drepturile sau obligațiile acestor întreprinderi.
- (2) Luând pe deplin în considerare dispozițiile pertinente ale TFUE, în special articolul 106, statele membre pot impune întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și al hidrogenului, în interesul economic general, obligații de serviciu public care pot fi legate de securitate, inclusiv de securitatea aprovizionării, de regularitatea și calitatea furnizărilor, precum și de protecția mediului, inclusiv de eficiența energetică, energia din surse regenerabile și protecția climei, **precum și [...] de prețul furnizării de gaze naturale [...]**. Aceste obligații sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii și ușor de verificat și garantează întreprinderilor din Uniune din sectorul gazelor naturale și din sectorul hidrogenului accesul egal la consumatorii naționali.

- (3) Obligațiile de serviciu public legate de securitatea aprovizionării cu gaze sunt [...] **conforme [...] cu standardele de furnizare de gaze în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) 2017/1938 și sunt coerente cu rezultatele evaluărilor naționale ale riscurilor efectuate în temeiul articolului 7 alineatul (3), după cum se detaliază în planurile de acțiune preventivă elaborate în temeiul articolului 9 alineatul (1) literele (c), (d) și (k) din același regulament. Obligațiile de serviciu public care depășesc ceea ce este necesar pentru a asigura respectarea articolului 6 din Regulamentul (UE) 2017/1938 îndeplinesc criteriile stabilite la articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/1938.**
- (4) Acordarea de compensații financiare sau a unor alte forme de compensare de către un stat membru în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute în prezentul articol se realizează într-un mod nediscriminatoriu și transparent.
- (5) La intrarea în vigoare a prezentei directive, statele membre informează Comisia în legătură cu toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, inclusiv protecția consumatorului și a mediului și în legătură cu posibilul lor efect asupra concurenței interne și internaționale, indiferent dacă aceste măsuri necesită sau nu o derogare de la dispozițiile prezentei directive. Statele membre notifică ulterior Comisiei, la fiecare doi ani, orice modificare a acestor măsuri, indiferent dacă respectivele măsuri necesită sau nu o derogare de la dispozițiile prezentei directive.

Articolul 6

Promovarea cooperării regionale și a integrării

- (1) Statele membre, precum și autoritățile de reglementare cooperează în vederea integrării piețelor lor naționale cel puțin la unul sau mai multe niveluri regionale, către crearea de piețe regionale, dacă s-a decis în acest sens de către statele membre și autoritățile regionale, și mai departe către crearea unei piețe interne complet liberalizate. În special, autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre promovează și facilitează cooperarea între operatorii de sisteme de transport de gaze naturale și operatorii de rețele de hidrogen la nivel regional, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu scopul de a crea o piață internă competitivă în sectorul gazelor, încurajează coerența cadrului juridic, de reglementare și tehnic al acestora și facilitează integrarea sistemelor izolate ce formează insule de gaze existente încă în prezent în Uniune. Zonele geografice acoperite de această cooperare regională includ cooperarea în zonele geografice definite în conformitate cu articolul 28 alineatul (3) din **Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) 804** [...]. O astfel de cooperare poate să acopere alte zone geografice. În cazul în care consideră că normele la nivelul Uniunii sunt relevante pentru integrarea regională a piețelor gazelor, Comisia furnizează orientări adecvate *fără caracter obligatoriu*, ținând seama de particularitățile acestor piețe și de impactul asupra piețelor învecinate.

- (2) Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei („ACER”) cooperează cu autoritățile de reglementare, cu operatorii de sisteme de transport **și cu operatorii de rețele de hidrogen** pentru a asigura compatibilitatea cadrelor de reglementare între regiuni și în cadrul acestora, în vederea creării unei piețe interne competitive în sectorul gazelor. În cazul în care ACER apreciază că sunt necesare norme obligatorii privind o astfel de cooperare, aceasta face recomandările corespunzătoare.
- (3) În cazul în care operatorii de sisteme de transport integrați vertical participă la o întreprindere comună instituită pentru punerea în aplicare a unei astfel de cooperări, întreprinderea comună stabilește și pune în aplicare un program de conformitate care prezintă măsurile care trebuie luate pentru a se asigura excluderea practicilor discriminatorii și anticoncurențiale. Programul de conformitate enumeră obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de excludere a practicilor discriminatorii și anticoncurențiale. Programul este supus aprobării ACER. Respectarea programului este monitorizată independent de coordonatorii funcției de conformitate ai operatorilor de sisteme de transport integrați vertical.

Articolul 7

Procedura de autorizare

- (1) În cazurile în care este necesară o autorizație (de exemplu, o licență, un permis, o concesiune, un acord sau o aprobare) pentru construirea sau exploatarea instalațiilor de gaze naturale, a instalațiilor de producere a hidrogenului și a infrastructurii sistemului de hidrogen, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea acordă autorizații pentru construirea și/sau exploatarea pe teritoriul lor a unor astfel de instalații, infrastructuri, conducte și echipamente conexe, în conformitate cu dispozițiile alineatelor (2)-(10). De asemenea, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea pot, în temeiul aceluiași dispoziții, să acorde autorizații pentru furnizarea de gaze și pentru clienții angro.
- (2) Atunci când dețin un sistem de autorizare, statele membre stabilesc criterii obiective și nediscriminatorii care trebuie îndeplinite de o întreprindere ce solicită o autorizație pentru furnizarea de gaze sau pentru construirea și/sau exploatarea instalațiilor de gaze naturale, a instalațiilor de producere a hidrogenului sau a infrastructurii sistemului de hidrogen. Criteriile și procedurile nediscriminatorii privind acordarea de autorizații trebuie făcute publice. Statele membre garantează că procedurile de obținere a autorizației pentru astfel de instalații, infrastructuri, conducte și echipamente asociate iau în considerare importanța proiectului pentru piața internă a gazelor, atunci când este cazul.

- (2a) **Pentru furnizorii de gaze naturale, statele membre pot utiliza drept criteriu de autorizare evaluarea puterii financiare și a capacităților tehnice ale solicitanților. Un astfel de criteriu ar trebui să fie complet transparent și nediscriminatoriu.**
- (3) Procedurile de autorizare pentru activitățile menționate la alineatul (1) nu depășesc doi ani, inclusiv toate procedurile relevante ale autorităților competente. În cazul în care acest lucru este justificat în mod corespunzător de circumstanțe extraordinare, termenul respectiv de doi ani poate fi prelungit cu până la un an.
- (4) Statele membre evaluează măsurile legislative și nelegislative **naționale** necesare pentru simplificarea procedurilor de autorizare, inclusiv orice etape procedurale legate de procedurile de evaluare a impactului asupra mediului. Statele membre raportează Comisiei Europene rezultatele unei astfel de evaluări ca parte a planurilor lor naționale integrate privind energia și clima, astfel cum sunt menționate în procedura de la articolul 3 și de la articolele 7-12 din Regulamentul (UE) 2018/1999 și în conformitate cu aceasta, precum și ca parte a rapoartelor lor naționale intermediare integrate privind energia și clima în temeiul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2018/1999.
- (5) Termenele stabilite la alineatul (3) se aplică fără a aduce atingere obligațiilor în temeiul legislației aplicabile a Uniunii în domeniul mediului, căilor de atac judiciare, căilor de atac și altor proceduri în fața unei instanțe judecătorești și mecanismelor alternative de soluționare a litigiilor, inclusiv procedurilor de depunere a plângerilor, căilor de atac și măsurilor reparatorii extrajudiciare, și pot fi prelungite pe durata acestor proceduri.

- (6) Statele membre instituie sau desemnează unul sau mai multe puncte de contact. Aceste puncte de contact, la cererea solicitantului și în mod gratuit, ghidează solicitantul și facilitează întreaga procedură de autorizare pentru activitățile menționate la alineatul (1) până la emiterea autorizației de către autoritățile responsabile la încheierea procedurii. Solicitantul nu este nevoit să contacteze decât un singur punct de contact pentru întregul proces.
- (7) Statele membre se asigură că autorizațiile acordate în temeiul dreptului intern pentru construirea și exploatarea [...] **infrastructurii sistemului [...] de gaze naturale se aplică și [...] infrastructurii sistemului de hidrogen. [...] Acest lucru nu aduce atingere dreptului statelor membre de a revoca aceste autorizații în cazul în care infrastructura pentru hidrogen nu respectă normele tehnice de siguranță pentru infrastructura sistemului de hidrogen prevăzute în dreptul Uniunii sau în dreptul intern.**
- [...]
- (8) Statele membre se asigură că drepturile [...] existente de utilizare a terenurilor pentru construirea și exploatarea conductelor de gaze naturale și a altor active de rețea sunt [...] **aplicate** și în cazul conductelor și al altor active ale rețelei pentru vehicularea hidrogenului.

- (8a) **În cazul unui transfer al dreptului de proprietate asupra infrastructurii în cadrul aceleiași întreprinderi pentru a îndeplini cerințele articolului 63, autorizațiile aferente infrastructurii respective se transferă, de asemenea, către noul proprietar.**
- (9) Statele membre se asigură că motivele pentru care se refuză acordarea unei autorizații sunt obiective și nediscriminatorii și sunt aduse la cunoștința solicitantului. Motivele unui astfel de refuz sunt notificate Comisiei spre informare. Statele membre stabilesc o procedură prin care solicitantul poate introduce o acțiune împotriva unui astfel de refuz.
- (10) În vederea dezvoltării unor noi zone alimentate și a unei exploatare eficiente în general și fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 30, statele membre pot refuza acordarea unei noi autorizații pentru construirea și exploatarea de sisteme de distribuție prin conducte pentru gazele naturale în orice zonă determinată, odată ce au fost construite astfel de sisteme sau dacă s-a autorizat construirea lor în respectiva zonă și dacă nu este saturată capacitatea existentă sau preconizată.

Certificarea combustibililor din surse regenerabile și a combustibililor cu emisii scăzute de carbon

- (1) **În scopul certificării combustibililor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon, statele membre solicită operatorilor economici să demonstreze că sunt îndeplinite condițiile pentru gazele din surse regenerabile [...] prevăzute la articolul 25 [...] alineatul (2) și la articolul 29 din Directiva (UE) 2018/2001. Îndeplinirea respectivelor [...] criterii de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se demonstrează în conformitate cu articolul 30 din directiva respectivă [...].**
- (2) Pentru a se asigura că reducerile emisiilor de gaze cu efect de seră datorate utilizării combustibililor cu emisii scăzute de carbon și a hidrogenului cu emisii scăzute de carbon sunt de cel puțin 70 % în conformitate cu definițiile de la articolul 2 punctele 10 și 12 [...], statele membre solicită operatorilor economici să demonstreze că acest prag și cerințele stabilite în metodologia menționată la alineatul (5) din prezentul articol au fost respectate. În acest scop, statele membre solicită operatorilor economici să utilizeze un sistem de echilibrare a masei în conformitate cu articolul 30 alineatele (1) și (2) din Directiva (UE) 2018/2001.
- (3) Statele membre se asigură că operatorii economici prezintă informații fiabile cu privire la respectarea pragul de reducere cu 70 % a emisiilor stabilit la alineatul (2) și cu metodologia de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră menționată la alineatul (5) și că operatorii economici pun la dispoziția statului membru relevant, la cerere, datele care au fost utilizate pentru elaborarea informațiilor. Statele membre solicită operatorilor economici să instituie un standard adecvat de audit independent al informațiilor transmise și să furnizeze dovezi că acest lucru a fost realizat. Auditul verifică dacă sistemele utilizate de operatorii economici sunt precise, fiabile și protejate împotriva fraudelor.

- (4) Obligațiile prevăzute la alineatul (2) se aplică indiferent dacă combustibilii cu emisii scăzute de carbon sunt produși în Uniune sau importați. Informațiile privind originea geografică și tipul de materii prime ale combustibililor cu emisii scăzute de carbon sau ale hidrogenului cu emisii scăzute de carbon per furnizor se pun la dispoziția consumatorilor pe site-urile web ale operatorilor, ale furnizorilor sau ale autorităților competente relevante și se actualizează anual.
- (5) **În termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei directive [...], Comisia adoptă acte delegate în conformitate cu articolul 83 pentru a completa prezenta directivă prin specificarea metodologiei de evaluare a reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră generate de combustibilii cu emisii scăzute de carbon. Metodologia garantează că nu se acordă credit de carbon pentru emisiile evitate pentru dioxidul de carbon a cărui captare a primit deja un credit de carbon în temeiul altor dispoziții legale și este în concordanță cu metodologia de evaluare a reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră generate de combustibilii lichizi și gazoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi și de combustibilii pe bază de carbon reciclat.**

- (6) Comisia poate decide ca sistemele naționale sau internaționale voluntare de stabilire a standardelor pentru producția de combustibili cu emisii scăzute de carbon sau pentru producția de hidrogen cu emisii scăzute de carbon să furnizeze date exacte privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în sensul prezentului articol și să demonstreze conformitatea cu metodologia menționată la alineatul (5) [...]. **Comisia adoptă decizii [...] numai dacă sistemul în cauză îndeplinește standarde adecvate de fiabilitate, transparență și audit independent, în conformitate cu cerințele pentru certificarea combustibililor produși din surse regenerabile stabilite în Regulamentul (UE) 2022/996.**
- (7) În cazul în care un operator economic furnizează dovezi sau date obținute în conformitate cu un sistem care a făcut obiectul unei recunoașteri în temeiul alineatului (6), un stat membru nu impune operatorului economic să furnizeze alte dovezi de respectare a criteriilor pentru care sistemul a fost recunoscut de Comisie.
- (8) Autoritățile competente ale statelor membre supraveghează funcționarea organismelor de certificare care realizează audituri independente în cadrul unui sistem voluntar. Organismele de certificare furnizează, la cererea autorităților competente, toate informațiile relevante necesare pentru a supraveghea activitatea de audit, inclusiv data exactă, ora și locul de desfășurare a auditurilor. În cazul în care statele membre constată probleme de neconformitate, ele informează sistemul voluntar fără întârziere.

- (9) La cererea unui stat membru, care se poate baza pe cererea unui operator economic, Comisia examinează, pe baza tuturor dovezilor disponibile, dacă au fost respectate criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în prezentul articol, metodologia elaborată în conformitate cu alineatul (5) din prezentul articol și pragurile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite la articolul 2 punctele **10[...]**, **11** și **12[...]**. În termen de șase luni de la primirea unei astfel de cereri, Comisia decide dacă statul membru în cauză poate:
- (a) să accepte dovezile furnizate deja pentru a demonstra conformitatea cu criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru combustibilii cu emisii scăzute de carbon; sau
 - (b) prin derogare de la alineatul (7), să solicite furnizorilor sursei de combustibili cu emisii scăzute de carbon să furnizeze dovezi suplimentare privind respectarea de către aceștia a criteriilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și a pragului de reducere cu 70 % a emisiilor de gaze cu efect de seră.

- (10) Statele membre solicită, de asemenea, operatorilor economici relevanți să introducă în baza de date a Uniunii *sau în bazele de date naționale care sunt conectate la baza de date a Uniunii* informații privind tranzacțiile efectuate și caracteristicile de durabilitate *ale gazelor din surse regenerabile și* ale combustibililor cu emisii scăzute de carbon, în conformitate cu cerințele *pentru combustibilii din surse regenerabile* stabilite la [articolul 28 din Directiva (UE) 2018/2001]. **În cazul în care au fost emise garanții de origine pentru producția unui lot de gaze cu emisii scăzute de carbon, acestea fac obiectul aceluiași norme ca cele prevăzute [...] la [articolul 28 din Directiva (UE) 2018/2001] pentru garanțiile de origine emise pentru producția de gaze din surse regenerabile.**
- (11) **Comisia adoptă decizii în temeiul alineatului (6) din prezentul articol prin intermediul unor acte de punere în aplicare. Respectivle acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 84 alineatul (3). Aceste decizii sunt valabile pe o perioadă de cel mult cinci ani.**

[...]

Articolul 9

Norme tehnice

Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre asigură definirea criteriilor tehnice de siguranță, precum și elaborarea și publicarea normelor tehnice care stabilesc cerințele tehnice minime de proiectare și exploatare pentru racordarea la sistem a instalațiilor GNL, a instalațiilor de înmagazinare, a altor sisteme de transport sau de distribuție, a magistralelor directe, precum și la sistemul de hidrogen. Aceste norme tehnice asigură interoperabilitatea sistemelor și sunt obiective și nediscriminatorii. ACER poate face recomandările corespunzătoare în vederea obținerii compatibilității acestor norme, dacă este cazul. Normele respective sunt notificate Comisiei în conformitate cu articolul 5 din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului²⁴.

După caz, **autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau** statele membre solicită operatorilor de sisteme de transport, operatorilor de sisteme de distribuție și operatorilor de rețele de hidrogen de pe teritoriul lor să publice norme tehnice în conformitate cu articolul 9, în special în ceea ce privește normele privind racordarea la rețea, care includ cerințe privind calitatea gazului, odorizarea și presiunea gazului. Statele membre impun, de asemenea, ca operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție să facă publice tarifele de racordare a instalațiilor de gaze din surse regenerabile, pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii.

²⁴ Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO L 241, 17.9.2015, p. 1).

CAPITOLUL III

ABILITAREA ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR ȘI PIETELE CU AMĂNUNTUL

Articolul 10

Drepturi contractuale de bază

- (1) Statele membre garantează tuturor clienților finali [...] dreptul de a se aproviziona cu gaze de la un furnizor, sub rezerva obținerii acordului din partea acestuia din urmă, indiferent de statul membru în care este înregistrat furnizorul, atât timp cât furnizorul respectă normele aplicabile privind comercializarea, [...] echilibrarea **și securitatea aprovizionării și cerințele care decurg din articolul 7 alineatul (2)**. În acest sens, statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că procedurile administrative nu creează discriminări față de furnizorii înregistrați deja în alt stat membru.
- (2) Fără a aduce atingere normelor Uniunii privind protecția consumatorilor, în special Directivei 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului și Directivei 93/13/CEE a Consiliului, statele membre garantează clienților finali drepturile prevăzute la alineatele (3)-(1I...) din prezentul articol.

- (3) Clienții finali au dreptul de a încheia cu furnizorul lor un contract care să specifice:
- (a) identitatea și adresa furnizorului;
 - (b) serviciile furnizate, nivelul de calitate al serviciilor oferite, precum și termenul prevăzut pentru racordarea inițială;
 - (c) tipurile serviciilor de întreținere oferite;
 - (d) mijloacele prin care se pot obține informații actualizate privind toate tarifele aplicabile, taxele de întreținere și pachetele de produse sau servicii;
 - (e) durata contractului, condițiile de reînnoire și de reziliere a contractului și a serviciilor, inclusiv a produselor sau serviciilor oferite în același pachet cu serviciile respective, precum și dacă este posibilă rezilierea fără comision a contractului;
 - (f) eventualele compensații și formule de rambursare care se aplică în cazul în care nu sunt îndeplinite criteriile de calitate a serviciilor prevăzute în contract, inclusiv în cazul facturării inexacte sau realizate cu întârziere;
 - (g) modalitățile pentru a iniția o procedură de soluționare alternativă a litigiilor în conformitate cu articolul 24;
 - (h) informații privind drepturile consumatorilor, inclusiv informații privind gestionarea plângerilor și toate informațiile menționate în prezentul alineat, comunicate în mod clar în facturi sau pe site-urile web ale întreprinderilor din sectorul hidrogenului sau din cel al gazelor naturale.

Condițiile sunt echitabile și se comunică în prealabil. În orice caz, aceste informații sunt furnizate înainte de încheierea sau de confirmarea contractului. Atunci când contractul este încheiat prin intermediari, informațiile *privind chestiunile stabilite la prezentul alineat [...]* sunt, de asemenea, furnizate înainte de încheierea contractului.

Clienții finali primesc un rezumat al principalelor condiții contractuale într-un mod vizibil și într-un limbaj concis și simplu. **Comisia furnizează orientări fără caracter obligatoriu în această privință.**

- (4) Clienților finali li se notifică în mod corespunzător orice intenție de modificare a condițiilor contractuale și li se aduce la cunoștință, în momentul notificării, dreptul de a rezilia contractul. Furnizorii notifică clienților lor finali, direct și într-un mod transparent și ușor de înțeles [...], orice ajustare a prețului de furnizare, precum și motivele și condițiile prealabile ale ajustării și sfera de aplicare a acesteia, cu cel puțin două săptămâni și, în ceea ce îi privește pe clienții casnici, cu cel puțin o lună înainte de intrarea în vigoare a ajustării. Statele membre garantează clienților finali dreptul de a rezilia contractele în cazul în care nu acceptă noile condiții contractuale sau ajustările prețului de furnizare notificate de către furnizor.
- (5) Furnizorii notifică clienților finali informații transparente privind prețurile și tarifele practicate, precum și privind clauzele și condițiile generale de acces la serviciile de furnizare a gazelor și de utilizare a acestora.
- (6) Furnizorii pun la dispoziția clienților finali o gamă largă de modalități de plată. Aceste modalități de plată nu fac deosebire în mod nejustificat între clienți. Orice diferență în ceea ce privește comisioanele aferente modalităților de plată sau sistemelor de plată anticipată este obiectivă, nediscriminatorie și proporțională și nu depășește costurile directe suportate de beneficiarul plății pentru utilizarea unei anumite modalități de plată sau a unui sistem de plată anticipată, în conformitate cu articolul 62 din Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului²⁵.
- (7) Clienților casnici care au acces la sisteme de plată anticipată nu li se creează un dezavantaj prin sistemele de plată anticipată.

²⁵ Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE (JO L 337, 23.12.2015).

- (8) Furnizorii oferă clienților finali clauze și condiții generale echitabile și transparente, care sunt prezentate într-un limbaj simplu și lipsit de ambiguități și care nu includ bariere necontractuale în calea exercitării drepturilor clienților, ca de exemplu o documentație contractuală excesivă. Clienții sunt protejați împotriva metodelor de vânzare incorecte sau înșelătoare.
- (9) Clienții finali au dreptul la un standard ridicat de furnizare a serviciilor și de gestionare a plângerilor de către furnizori. Furnizorii gestionează plângerile într-un mod simplu, echitabil și prompt.
- (10) Furnizorii comunică clienților casnici de gaze naturale informații adecvate cu privire la măsuri alternative *menite să evite debranșarea*, cu suficient timp înainte de data prevăzută a debranșării. Aceste măsuri alternative pot include surse de sprijin pentru evitarea debranșării, sisteme de plată anticipată, audituri energetice, servicii de consultanță în domeniul energiei, planuri alternative de plată, consiliere pentru administrarea datoriei sau moratorii privind debranșarea și nu presupun un cost suplimentar pentru clienții care se confruntă cu riscul debranșării.
- (11) Furnizorii transmit clienților finali un decont final de lichidare după schimbarea furnizorului, în termen de cel mult șase săptămâni de la schimbarea furnizorului.

Dreptul de a schimba furnizorul și norme referitoare la comisioanele pentru schimbare

- (1) Clienții au dreptul să schimbe furnizorii de gaze sau participanții la piață. Statele membre se asigură că un client care dorește să schimbe furnizorii sau participanții la piață, respectând condițiile contractuale, are dreptul la o astfel de schimbare în termen de cel mult trei săptămâni de la data solicitării. Până la **1 ianuarie 2026** cel târziu, procesul tehnic de schimbare a furnizorului sau a participanților la piață nu trebuie să dureze mai mult de 24 de ore și trebuie să fie posibil în orice zi lucrătoare.
- (2) Statele membre se asigură că dreptul de a schimba furnizorul sau participantul la piață este acordat clienților în mod nediscriminatoriu în ceea ce privește costurile, efortul și timpul.
- (3) Statele membre se asigură că măcar consumatorilor casnici și întreprinderilor mici nu li se percepe niciun comision pentru schimbarea furnizorului de gaze. Cu toate acestea, statele membre pot permite furnizorilor sau participanților la piață să perceapă clienților comisioane pentru rezilierea contractului în cazul în care respectivii clienți reziliază în mod voluntar contracte de furnizare cu preț fix, pe durată determinată, înainte de scadență, cu condiția ca aceste comisioane:
 - (a) să facă parte dintr-un contract pe care clientul l-a încheiat în mod voluntar și
 - (b) să fie comunicate în mod clar clientului înainte de încheierea contractului.

Aceste comisioane sunt proporționale și nu depășesc pierderile economice directe cauzate de client furnizorului sau participantului la piață prin rezilierea contractului de către client. [...]

În cazul pachetelor de oferte, clienții [...] au posibilitatea de a rezilia servicii individuale din cadrul unui contract. [...] Sarcina de a prezenta dovezi privind pierderile economice directe revine furnizorului sau participantului la piață. Admisibilitatea comisioanelor pentru rezilierea contractului este monitorizată de autoritatea de reglementare sau de o altă autoritate națională competentă.

- (4) Clienții casnici de gaze au dreptul să participe la scheme de schimbare colectivă a furnizorilor. Statele membre elimină toate obstacolele administrative sau în materie de reglementare din calea schimbării colective a furnizorilor, oferind un cadru care să garanteze protecția consumatorilor, pentru a evita orice practici abuzive.
- (5) **Statele membre se asigură că se acordă clienților [...] dreptul de a rezilia contractele lor de furnizare de gaze într-un termen scurt.**

Articolul 11a

Drepturile și protecția consumatorilor în ceea ce privește eliminarea treptată a gazelor naturale

În cazul în care este permisă debransarea utilizatorilor rețelei în temeiul articolului 34 alineatul (4), statele membre se asigură că:

- (a) [...] au fost consultați utilizatorii rețelei afectați și alte părți interesate relevante, în special organizațiile de consumatori;**
- (b) utilizatorii rețelei și părțile interesate relevante sunt informate cu suficient timp înainte cu privire la data planificată și la etapele ulterioare pentru debransare;**
- (c) clienții finali au acces la informații și la consiliere adecvată privind opțiunile de încălzire durabilă prin intermediul procedurii ghișeului unic instituite în conformitate cu articolul 21 din Directiva (UE) .../... [DEE reformată]**
- (d) atunci când se planifică și se realizează eliminarea treptată a gazelor naturale, se ține seama în mod corespunzător de nevoile specifice ale clienților vulnerabili sau ale clienților afectați de sărăcia energetică.**

Instrumente de comparare pentru gazele naturale

- (1) Statele membre se asigură că măcar consumatorii casnici de gaze naturale și microîntreprinderile **cu un consum anual preconizat mai mic de 100 000 kWh [...]** au acces gratuit la cel puțin un instrument care compară ofertele furnizorilor, inclusiv pachetele de oferte. Clienții sunt informați cu privire la existența unor astfel de instrumente în facturi sau în documente alăturate acestora sau prin alte mijloace. Aceste instrumente îndeplinesc cel puțin următoarele cerințe:
- (a) sunt independente de participanții la piață și asigură că întreprinderile din sectorul gazelor ***naturale*** beneficiază de un tratament egal în rezultatele căutării;
 - (b) menționează clar cine sunt proprietarii lor, precum și persoana fizică sau juridică ce operează și controlează instrumentele, și prezintă informații cu privire la modul de finanțare a instrumentelor;
 - (c) stabilesc și expun criteriile clare și obiective pe care se bazează compararea, inclusiv serviciile;
 - (d) utilizează un limbaj clar și lipsit de ambiguitate;
 - (e) furnizează informații clare și actualizate și precizează momentul ultimei actualizări;

- (f) sunt accesibile persoanelor cu handicap, fiind ușor de identificat, funcționale, ușor de înțeles și stabile;
- (g) pun la dispoziție o procedură eficientă pentru raportarea informațiilor incorecte cu privire la ofertele publicate;
- (h) realizează comparații, limitând datele personale solicitate la datele strict necesare pentru comparație.

Statele membre se asigură că măcar unul dintre instrumente acoperă întreaga piață a gazelor naturale. În cazul în care piața este acoperită de mai multe instrumente, acestea includ o gamă cât mai cuprinzătoare posibil din punct de vedere practic de oferte care să acopere o parte semnificativă a pieței și, în cazul în care respectivele instrumente nu acoperă complet piața, o declarație clară în acest sens, înainte de afișarea rezultatelor.

- (2) Instrumentele pot fi gestionate de orice entitate, inclusiv de societăți private și de autorități sau organisme publice.
- (3) Statele membre pot impune ca instrumentele de comparare menționate la alineatul (1) să includă criterii comparative referitoare la natura serviciilor oferite de furnizori.

- (4) Statele membre desemnează o autoritate competentă care să fie responsabilă cu emiterea mărcilor de încredere pentru instrumentele de comparare care îndeplinesc cerințele prevăzute la alineatul (1) și cu asigurarea faptului că instrumentele de comparare care poartă o marcă de încredere continuă să respecte aceste cerințe. Autoritatea respectivă este independentă de toți participanții la piață și de toți operatorii instrumentelor de comparare.
- (5) Orice instrument care compară ofertele participanților la piață este eligibil să solicite o marcă de încredere în conformitate cu prezentul articol în mod voluntar și nediscriminatoriu.
- (6) Prin derogare de la alineatele (4) și (5), statele membre pot opta să nu dispună eliberarea mărcilor de încredere pentru instrumentele de comparare în cazul în care o autoritate publică sau un organism public furnizează un instrument de comparare care îndeplinește cerințele prevăzute la alineatul (1).

Clienți activi pe piața gazelor naturale

- (1) Statele membre garantează clienților finali dreptul de a acționa în calitate de clienți activi, fără să li se aplice cerințe tehnice sau administrative, proceduri și taxe disproporționate sau discriminatorii, și nici tarife de rețea care nu reflectă costurile.
- (2) Statele membre se asigură că clienții activi:
 - (a) au dreptul de a opera direct;
 - (b) au dreptul să vândă gaze din surse regenerabile autoproduse, utilizând sistemul de gaze naturale;
 - (c) au dreptul de a participa la schemele de eficiență energetică **și de schimbare a cererii**;
 - (d) au dreptul de a delega unui terț gestionarea instalațiilor necesare desfășurării activităților lor, inclusiv instalarea, exploatarea, prelucrarea datelor și întreținerea, fără ca terțul să fie considerat drept un client activ;
 - (e) sunt supuși unor taxe de rețea transparente, nediscriminatorii și care reflectă costurile, astfel încât să contribuie într-un mod adecvat și echilibrat la partajarea costurilor globale ale sistemului;
 - (f) sunt responsabili din punct de vedere financiar pentru dezechilibrele pe care le cauzează în sistemul de gaze naturale sau își deleagă responsabilitatea de echilibrare în conformitate cu articolul 3 litera (e) din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) /.../ 804].

- (3) Statele membre pot să prevadă, în dreptul lor intern, dispoziții de reglementare diferite pentru clienții activi la nivel individual și pentru cei care acționează în comun, cu condiția ca toate drepturile și obligațiile în temeiul prezentului articol să se aplice tuturor clienților activi. Orice diferență de tratament aplicat clienților activi care acționează în comun este proporțională și justificată în mod corespunzător.
- (4) Statele membre se asigură că clienții activi care dețin instalații de înmagazinare a gazelor din surse regenerabile:
- (a) au dreptul la racordarea la rețea într-un termen rezonabil de la solicitarea în acest sens, dacă sunt îndeplinite toate condițiile necesare, cum ar fi responsabilitatea în materie de echilibrare;
 - (b) nu sunt supuși niciunei taxe duble, inclusiv taxe de rețea, pentru gazele din surse regenerabile înmagazinate rămase în incinta lor;
 - (c) nu fac obiectul unor obligații sau taxe disproporționate aferente acordării licențelor;
 - (d) au dreptul să furnizeze mai multe servicii simultan, dacă acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic.

Articolul 14

Comunitățile de energie ale cetățenilor *pe piața gazelor naturale*

- (1) Statele membre [...] **pot** prevedea un cadru de reglementare care să fie favorabil comunităților de energie ale cetățenilor.
- (2) **În cazul în care prevăd un cadru favorabil, astfel cum se menționează la alineatul (1), statele membre se asigură că: [...]**
 - (a) participarea la o comunitate de energie a cetățenilor este deschisă și voluntară [...];
 - (b) membrii sau acționarii unei comunități de energie a cetățenilor au dreptul să părăsească comunitatea, caz în care se aplică articolul 11;

- (c) membrii sau acționarii unei comunități de energie a cetățenilor nu își pierd drepturile și obligațiile de clienți casnici sau de clienți activi;
 - (d) sub rezerva unei compensații echitabile, astfel cum a fost evaluată de autoritatea de reglementare, operatorii de sisteme de distribuție relevanți cooperează cu comunitățile de energie ale cetățenilor pentru a facilita transferurile de gaze [...] din surse regenerabile în cadrul comunităților de energie ale cetățenilor;
 - (e) comunitățile de energie ale cetățenilor fac obiectul unor proceduri și taxe nediscriminatorii, echitabile, proporționale și transparente, inclusiv în ceea ce privește racordarea la rețea, înregistrarea și acordarea de licențe, precum și al unor taxe de rețea transparente, nediscriminatorii și care reflectă costurile, asigurându-se că acestea contribuie în mod adecvat și echilibrat la partajarea costurilor globale ale sistemului de gaze naturale.
- (3) **În cazul în care prevăd un cadru favorabil, astfel cum se menționează la alineatul (1), statele membre pot prevedea, în respectivul cadru favorabil, că respectivele comunități de energie ale cetățenilor: [...]:**
- (a) sunt deschise participării transfrontaliere; [...]
 - (b) au dreptul de a deține, de a înființa, de a achiziționa sau de a închiria rețele de distribuție, precum și de a le gestiona în mod autonom sub rezerva condițiilor prevăzute la alineatul (4) din prezentul articol;
 - (c) beneficiază de exceptările prevăzute la articolul 28 alineatul (2).

(4) În cazul în care prevăd un cadru favorabil, astfel cum se menționează la alineatul (1), statele membre se asigură că respectivele comunități de energie ale cetățenilor: [...]

- (a) au acces la toate piețele gazelor naturale în mod nediscriminatoriu;
- (b) beneficiază de un tratament nediscriminatoriu și proporțional în ceea ce privește activitățile, drepturile și obligațiile lor în calitate de clienți finali, producători, furnizori, operatori de sisteme de distribuție sau participanți la piață;
- (c) sunt responsabile din punct de vedere financiar pentru dezechilibrele pe care le cauzează în sistemul de gaze naturale sau își deleagă responsabilitatea de echilibrare în conformitate cu articolul 3 litera (e) din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] **804**];
- (d) sunt tratate drept clienți activi în conformitate cu alineatul (2) litera (e) și cu articolul 13 alineatul (4) literele (a), (c) și (d) [...];
- (e) au dreptul să organizeze, în cadrul comunității de energie a cetățenilor, partajarea gazelor din surse regenerabile care sunt produse de unitățile de producție deținute de comunitate, sub rezerva altor cerințe prevăzute la prezentul articol și cu condiția ca membrii comunității să își păstreze drepturile și obligațiile care le revin în calitate de clienți finali.

În sensul literei (e) de la primul paragraf, situația în care gazele din surse regenerabile sunt partajate nu afectează tarifele și taxele de rețea aplicabile, în conformitate cu o analiză cost-beneficii transparentă a resurselor de energie distribuite realizată de autoritatea națională competentă.

([...]**5**) Statele membre pot decide să acorde comunităților de energie ale cetățenilor dreptul de a gestiona rețelele de distribuție în zona lor de operare și pot stabili procedurile relevante, fără a aduce atingere capitolului VI sau altor norme și reglementări care se aplică operatorilor de sisteme de distribuție.

În cazul în care [...] se acordă un drept, **astfel cum este menționat la [...] primul paragraf**, statele membre se asigură că respectivele comunități de energie ale cetățenilor:

- (a) sunt autorizate să transporte gaze din surse neregenerabile în cazul în care aceste gaze [...] sunt necesare pentru exploatarea în condiții de siguranță a sistemului;
- (b) au dreptul de a încheia un contract cu privire la exploatarea rețelei în cauză cu operatorul de sistem de distribuție sau operatorul de sistem de transport relevant la care este racordată rețeaua lor;
- (c) fac obiectul unor taxe de rețea adecvate la punctele de racordare dintre rețeaua lor și rețeaua de distribuție din afara comunității de energie a cetățenilor;
- (d) nu discriminează și nu prejudiciază clienții care rămân racordați la sistemul de distribuție.

- (6) În cazul în care prevăd un cadru favorabil, astfel cum se menționează la alineatul (1), statele membre [...] se asigură [...] că:
- (a) întreprinderile private care desfășoară activități comerciale la scară largă și pentru care sectorul gazelor constituie domeniul principal de activitate economică nu sunt autorizate să participe în calitate de membri sau acționari sau să coopereze prin alte mijloace, cum ar fi investițiile, fie direct, fie indirect prin intermediul unei filiale [...];
 - (b) întreprinderile private care desfășoară activități comerciale la scară largă și care participă la comunitate în calitate de membri sau acționari sau care cooperează prin alte mijloace, cum ar fi investițiile, nu pot exercita nicio influență decisivă asupra procesului decizional al comunității de energie a cetățenilor;
 - (c) comunitățile de energie ale cetățenilor sunt independente din punct de vedere economic și financiar de alte întreprinderi private decât comunitățile de energie din surse regenerabile și întreprinderile mici;
 - (d) cel puțin 15 % din drepturile de vot sunt alocate clienților casnici care sunt independenți de alți membri sau acționari, cum ar fi întreprinderile mici și autoritățile locale.

Facturi și informații de facturare

- (1) Statele membre se asigură că facturile și informațiile de facturare sunt exacte, ușor de înțeles, clare, concise, ușor de utilizat și prezentate într-un mod care înlesnește compararea de către clienții finali și că ele îndeplinesc cerințele minime stabilite în anexa I. La cerere, clienții finali primesc o explicație clară și ușor de înțeles a modului de calculare a facturii, în special în cazul în care facturile nu sunt bazate pe consumul real.
- (2) Statele membre garantează clienților finali primirea în mod gratuit a tuturor facturilor și informațiilor de facturare.
- (3) Statele membre se asigură că clienților finali li se oferă opțiunea de a primi pe cale electronică facturi și informații de facturare și, **cel puțin în cazul clienților casnici, al întreprinderilor mici și al microîntreprinderilor, li se oferă [...]** modalități flexibile pentru efectuarea propriu-zisă a plății facturilor.
- (4) În cazul în care contractul prevede o modificare viitoare a produsului sau a prețului ori o reducere, acest lucru se indică pe factură, împreună cu data la care are loc modificarea.
- (5) Statele membre consultă organizațiile de consumatori atunci când intenționează să modifice cerințele privind conținutul facturilor.

Sistemele de contorizare inteligentă din sistemul de gaze naturale

- (1) În vederea promovării eficienței energetice și a abilitării clienților finali, statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritatea de reglementare recomandă ferm întreprinderilor din sectorul gazelor naturale să optimizeze utilizarea gazelor naturale, printre altele, prin furnizarea de servicii de gestionare a energiei, prin introducerea unor sisteme de contorizare inteligentă, care să fie interoperabile în special cu sistemele consumatorilor de gestionare a energiei și cu rețelele inteligente, în conformitate cu normele aplicabile ale Uniunii în materie de protecție a datelor.
- (2) Statele membre asigură introducerea, pe teritoriile lor, a unor sisteme de contorizare inteligentă.

În pofida primului paragraf, r[...]espectiva [...] obligație poate face obiectul unei evaluări cost-beneficiu care va fi efectuată în conformitate cu principiile stabilite în anexa II. În cadrul evaluării cost-beneficiu, statele membre pot efectua evaluări separate pentru diferite categorii de clienți și grupuri de clienți, cum ar fi gospodăriile, întreprinderile mici și mijlocii și industria.

- (3) Statele membre care procedează la introducerea sistemelor de contorizare inteligentă adoptă și publică cerințele funcționale și tehnice minime aplicabile sistemelor de contorizare inteligentă care urmează să fie introduse pe teritoriile lor în conformitate cu articolul 18 și cu anexa II. Statele membre asigură interoperabilitatea acestor sisteme de contorizare inteligentă, precum și capacitatea acestora de a livra informații sistemelor de gestionare a energiei ale consumatorilor. În acest sens, statele membre acordă atenția cuvenită utilizării standardelor relevante disponibile, inclusiv a celor care permit interoperabilitatea, celor mai bune practici, precum și importanței dezvoltării rețelelor inteligente și a dezvoltării pieței interne a gazelor naturale.

- (4) Statele membre care procedează la introducerea sistemelor de contorizare inteligentă se asigură că clienții finali contribuie, în mod transparent și nediscriminatoriu, la costurile asociate introducerii lor, având totodată în vedere beneficiile pe termen lung pentru întregul lanț valoric. Statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritățile competente desemnate monitorizează cu regularitate această introducere pe teritoriul lor pentru a urmări beneficiile aduse clienților.
- (5) În cazul în care implementarea sistemelor de contorizare inteligentă a fost evaluată negativ ca urmare a evaluării cost-beneficiu menționate la alineatul (2), statele membre se asigură că evaluarea este revizuită cel puțin o dată la patru ani, ca răspuns la modificările semnificative ale ipotezelor subiacente și ca răspuns la evoluțiile tehnologice și ale pieței. Statele membre notifică Comisiei rezultatul evaluării cost-beneficiu actualizate, imediat ce este disponibil.
- (6) Dispozițiile privind sistemele de contorizare inteligentă din prezenta directivă se aplică instalațiilor viitoare și instalațiilor care înlocuiesc contoarele inteligente mai vechi. Sistemele de contorizare inteligentă care au fost deja instalate sau pentru care „demararea lucrărilor” a început înainte de [data intrării în vigoare] pot rămâne în funcțiune pe durata lor de viață. Cu toate acestea, sistemele de contorizare inteligentă care nu îndeplinesc cerințele articolului [...] 18 și ale anexei II trebuie scoase din funcțiune după [12 ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive].
- (7) În sensul alineatului (6), „demararea lucrărilor” înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament ferm de comandă pentru echipamente sau alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, oricare dintre acestea survine mai întâi. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, precum obținerea permiselor și realizarea studiilor preliminare de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor. În cazul preluărilor, „demararea lucrărilor” înseamnă data de achiziționare a activelor direct legate de unitatea preluată.

Sistemele de contorizare inteligentă din sistemul de hidrogen

- (1) Statele membre asigură introducerea unor sisteme de contorizare inteligentă care pot măsura cu precizie consumul, pot furniza informații privind timpul efectiv de utilizare și sunt capabile să transmită și să primească date în scopuri de informare, monitorizare și control, utilizând o formă de comunicare electronică.

În pofida primului paragraf, r[...]espectiva [...] obligație poate face obiectul unei evaluări cost-beneficiu care va fi efectuată în conformitate cu principiile stabilite în anexa II.

- (2) Statele membre garantează securitatea sistemelor de contorizare și a comunicării datelor respective, precum și protecția vieții private a clienților finali, în conformitate cu legislația relevantă a Uniunii privind protecția datelor și a vieții private, precum și interoperabilitatea acestora și ținând seama de utilizarea unor standarde adecvate.

- (3) Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, cerințe de interoperabilitate pentru contorizarea inteligentă și proceduri care să asigure, pentru cei eligibili, accesul la datele provenite din respectivele sisteme de contorizare. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
- (4) **Statele membre care procedează la introducerea sistemelor de contorizare inteligentă se asigură că clienții finali contribuie, în mod transparent și nediscriminatoriu, la costurile asociate introducerii lor, având totodată în vedere beneficiile pe termen lung pentru întregul lanț valoric. Statele membre [...] monitorizează periodic introducerea sistemelor respective pe teritoriul lor pentru a urmări furnizarea de beneficii consumatorilor.**
- (5) **În cazul în care introducerea sistemelor de contorizare inteligentă a fost evaluată negativ ca urmare a evaluării cost-beneficiu menționate la alineatul (1), statele membre se asigură că evaluarea este revizuită cel puțin o dată la patru ani, ca răspuns la modificările semnificative ale ipotezelor subiacente și ca răspuns la evoluțiile tehnologice și ale pieței. Statele membre notifică Comisiei rezultatul evaluării cost-beneficiu actualizate, imediat ce este disponibil.**

Sistemele de contorizare inteligentă din sistemul de gaze naturale

În cazul în care introducerea sistemelor de contorizare inteligentă este evaluată pozitiv ca urmare a evaluării cost-beneficiu menționate la articolul 16 alineatul (2) sau în cazul în care sistemele de contorizare inteligentă sunt introduse sistematic după [data intrării în vigoare], statele membre introduc aceste sisteme în conformitate cu standardele europene, cu următoarele cerințe și cu anexa II:

- (a) sistemele de contorizare inteligentă măsoară cu precizie consumul real de gaze naturale și sunt capabile să furnizeze clienților finali informații privind timpul efectiv de utilizare, inclusiv date validate privind consumul anterior, care sunt puse la dispoziția clienților finali cu ușurință și în siguranță și pot fi vizualizate la cerere și fără costuri suplimentare, iar cele mai recente date disponibile nevalidate privind consumul sunt, de asemenea, ușor și sigur de accesat de către clienții finali, fără costuri suplimentare, prin intermediul unei interfețe standardizate sau de la distanță, pentru a sprijini programele automatizate de eficiență energetică și alte servicii;
- (b) securitatea sistemelor de contorizare inteligentă și a comunicațiilor de date este conformă cu normele aplicabile ale Uniunii în domeniul securității, acordându-se atenția cuvenită celor mai bune tehnici disponibile pentru asigurarea celui mai înalt nivel de protecție în materie de securitate cibernetică și ținându-se seama totodată de costuri și de principiul proporționalității;
- (c) protecția vieții private și a datelor clienților finali este conformă cu normele aplicabile ale Uniunii în domeniul protecției datelor și a vieții private;

- (d) la cererea clienților finali, datele referitoare la consumul lor de gaze naturale li se pun la dispoziție, în conformitate cu actele de punere în aplicare adoptate în temeiul articolului [...] 22, prin intermediul unei interfețe standardizate de comunicare sau prin accesul de la distanță ori se pun la dispoziția unui terț care acționează în numele lor, într-un format ușor de înțeles care le permite să compare diferite oferte în condiții identice;
- (e) clienților finali li se oferă consiliere și informații corespunzătoare înainte de instalarea contoarelor inteligente sau în momentul instalării acestora, în special în privința întregului lor potențial de gestionare a citirilor și de monitorizare a consumului de energie, precum și în privința colectării și a prelucrării datelor cu caracter personal în conformitate cu normele aplicabile ale Uniunii în materie de protecție a datelor;
- (f) sistemele de contorizare inteligentă permit contorizarea și decontarea clienților finali într-un interval de timp egal cu cea mai scurtă perioadă de decontare de pe piața națională.

În sensul literei (d) de la primul paragraf, clienții finali au posibilitatea de a obține propriile date înregistrate de contoare sau de a le transmite unei alte părți, fără costuri suplimentare și în conformitate cu dreptul lor la portabilitatea datelor în temeiul normelor Uniunii în materie de protecție a datelor.

Dreptul la un contor inteligent pentru gazele naturale

- (1) În cazul în care introducerea sistemelor de contorizare inteligentă a fost evaluată negativ în urma evaluării cost-beneficiu menționate la articolul 16 alineatul (2) și în cazul în care sistemele de contorizare inteligentă nu au fost introduse [...] sistematic, statele membre se asigură că fiecare client final are dreptul, la cerere și dacă suportă costurile aferente, de a beneficia de instalarea sau, după caz, de modernizarea, în condiții echitabile, rezonabile și eficiente din punctul de vedere al costurilor, a unui contor inteligent care:
- (a) atunci când este fezabil din punct de vedere tehnic, este prevăzut cu funcționalitățile menționate la articolul 18 sau cu un set minim de funcționalități care trebuie definite și publicate de statele membre la nivel național în conformitate cu anexa II;
 - (b) este interoperabil și capabil să asigure conectivitatea dorită a infrastructurii de contorizare cu sistemele consumatorilor de gestionare a energiei.
- (2) În cazul în care un client solicită un contor inteligent în temeiul alineatului (1), statele membre sau, în cazul în care un stat membru a prevăzut acest lucru, autoritățile competente desemnate:
- (a) se asigură că oferta făcută clientului final care solicită instalarea unui contor inteligent prezintă în mod explicit și descrie clar:
 - (i) funcțiile și interoperabilitatea pe care le poate oferi contorul inteligent și serviciile care pot fi furnizate, precum și beneficiile care pot fi obținute în mod realist cu ajutorul respectivului contor inteligent la acel moment;
 - (ii) orice cost conex care urmează să fie suportat de clientul final;

- (b) asigură instalarea contorului inteligent într-un termen rezonabil, care nu depășește patru luni de la cererea clientului;
- (c) la intervale regulate, cel puțin din doi în doi ani, reexaminează și pun la dispoziția publicului costurile conexe și urmăresc evoluția costurilor respective ca urmare a noutăților tehnologice și a eventualelor modernizări ale sistemelor de contorizare.

Articolul 20

Contoare convenționale pentru gazele naturale

- (1) În cazul în care consumatorii finali de gaze naturale nu dispun de contoare inteligente, statele membre se asigură că clienții finali sunt dotați cu contoare convenționale individuale care le măsoară exact consumul real. **Statele membre pot scuti de la această cerință consumatorii casnici care nu utilizează gaze pentru încălzire. Scutirea poate fi extinsă și la clienții noncasnici situați în clădiri în care majoritatea consumatorilor sunt gospodării eligibile pentru scutire, dacă instalarea de astfel de contoare nu este fezabilă din punct de vedere tehnic.**
- (2) Statele membre se asigură că clienții finali de gaze naturale își pot citi cu ușurință contoarele convenționale, fie direct, fie indirect, printr-o interfață online sau printr-o altă interfață adecvată.

Gestionarea datelor

- (1) La elaborarea normelor referitoare la gestionarea și schimbul de date, statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritățile competente desemnate precizează normele privind accesul la datele clientului final de către părțile eligibile în conformitate cu prezentul articol și cu cadrul juridic aplicabil al Uniunii. În sensul prezentei directive, datele includ datele furnizate de contoare și datele privind consumul, precum și datele necesare pentru schimbarea furnizorului de către client și alte servicii.
- (2) Statele membre organizează gestionarea datelor astfel încât să asigure un acces la date și un schimb de date care să fie eficiente și securizate, precum și protecția datelor și securitatea acestora.

Independent de modelul de gestionare a datelor aplicat în fiecare stat membru, părțile responsabile cu gestionarea datelor oferă oricărei părți eligibile acces la datele respectivului client final, în conformitate cu alineatul (1). Părților eligibile li se pun dispoziție datele solicitate în mod nediscriminatoriu și simultan. Datele trebuie să fie ușor de accesat, iar procedurile relevante pentru accesarea datelor se pun la dispoziția publicului.

- (3) Normele privind accesul la date și stocarea datelor în temeiul prezentei directive sunt conforme cu dreptul relevant al Uniunii.

Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul prezentei directive se efectuează în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679.

- (4) Statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritățile competente desemnate autorizează și certifică sau, după caz, supraveghează părțile care răspund de gestionarea datelor, pentru a se asigura că ele respectă cerințele prezentei directive.

Fără a aduce atingere sarcinilor responsabililor cu protecția datelor în temeiul Regulamentului (UE) 2016/679, statele membre pot decide să solicite ca părțile responsabile cu gestionarea datelor să numească coordonatori ai funcției de conformitate care să fie responsabili de monitorizarea punerii în aplicare a măsurilor luate de părțile respective pentru a asigura accesul nediscriminatoriu la date și respectarea cerințelor prezentei directive.

Statele membre pot desemna coordonatori ai funcției de conformitate sau organisme de asigurare a conformității, astfel cum sunt menționate la articolul [...] 42 alineatul (2) litera (d) din prezenta directivă, pentru a îndeplini obligațiile prevăzute la prezentul alineat.

- (5) Clienților finali nu li se impun costuri suplimentare pentru accesul la datele proprii și nici pentru solicitările de punere la dispoziție a datelor lor.

Statele membre au răspunderea de a stabili tarifele relevante pentru accesul la date al părților eligibile.

Statele membre [...] se asigură că orice tarife impuse de entitățile reglementate care furnizează servicii de date sunt rezonabile și justificate în mod corespunzător.

Cerințe de interoperabilitate și proceduri de accesare a datelor pe piața gazelor naturale

- (1) Pentru a promova concurența pe piața cu amănuntul a gazelor naturale și pentru a evita costurile administrative excesive pentru părțile eligibile, statele membre facilitează interoperabilitatea deplină a serviciilor energetice în cadrul Uniunii.
- (2) Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, cerințe de interoperabilitate și proceduri nediscriminatorii și transparente de accesare a datelor menționate la articolul 21 alineatul (1). Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
- (3) Statele membre se asigură că întreprinderile din sectorul gazelor naturale aplică cerințele și procedurile de interoperabilitate pentru accesul la datele menționate la alineatul (2). Cerințele și procedurile respective se bazează pe practicile naționale existente.

Punctele unice de contact

Statele membre se asigură că sunt instituite puncte unice de contact pentru a oferi clienților toate informațiile necesare cu privire la drepturile lor, la legislația aplicabilă și la mecanismele de soluționare a litigiilor de care dispun în caz de litigiu. Aceste puncte unice de contact pot face parte din punctele generale de informare a consumatorilor și pot fi aceleași entități ca și punctele unice de contact pentru energie electrică menționate la articolul 26 din Directiva (UE) 2019/944 [privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice.

Dreptul la soluționarea alternativă a litigiilor

- (1) Statele membre se asigură că clienții finali au acces la mecanisme de soluționare alternativă a litigiilor care să fie simple, echitabile, **rezonabile**, transparente, independente, eficace și eficiente **din punctul de vedere al costurilor**, în vederea soluționării litigiilor privind drepturile și obligațiile stabilite prin prezenta directivă, prin intermediul unui mecanism independent, cum ar fi un mediator pentru energie ori un organism de protecție a consumatorilor, sau prin intermediul unei autorități de reglementare. În cazul în care clientul final este un consumator în sensul Directivei 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁽²³⁾, aceste mecanisme extrajudiciare de soluționare a litigiilor respectă cerințele de calitate din directiva respectivă și prevăd, dacă este cazul, sisteme de rambursare și compensare.
- (2) Atunci când este necesar, statele membre se asigură că entitățile de soluționare alternativă a litigiilor cooperează în vederea garantării unui mecanism simplu, echitabil, transparent, independent, eficace și eficient de soluționare alternativă a litigiilor care privesc produse sau servicii asociate sau oferite la pachet cu orice produs sau serviciu care intră sub incidența prezentei directive.
- (3) Participarea întreprinderilor din domeniul gazelor la mecanismele de soluționare alternativă a litigiilor pentru clienții casnici este obligatorie, cu excepția cazului în care statul membru demonstrează Comisiei că alte mecanisme sunt la fel de eficace.

Protecția [...] clienților vulnerabili și furnizorii de ultimă instanță

- (1) Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru protecția clienților finali și se asigură, în special, că există o protecție adecvată a clienților vulnerabili. În acest context, fiecare stat membru definește conceptul de clienți vulnerabili, care se poate referi la sărăcia energetică. [...] **Criteriile pentru definirea conceptului de clienți vulnerabili pot include nivelurile veniturilor, ponderea cheltuielilor cu energia în venitul disponibil, eficiența energetică a locuințelor, dependența critică de echipamente alimentate cu gaze din motive de sănătate, vârsta sau alte criterii.** Măsurile de protecție a clienților [...] vulnerabili pot include, printre altele, [...] interzicerea debranșării **unor astfel de** [...] clienți în perioade critice.
- (2) În special, statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a proteja clienții finali din zonele îndepărtate, care sunt racordați la sistemele de gaze naturale sau la cele de hidrogen. Statele membre pot desemna un furnizor de ultimă instanță pentru clienții casnici și, în cazul în care statele membre consideră oportun, pentru întreprinderile mici și **microîntreprinderile [...]** racordate la sistemele de gaze **naturale sau la cele de hidrogen.** Statele membre [...] garantează un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, în special în ceea ce privește transparența clauzelor și condițiilor contractuale, **prețurile competitive, transparente și nediscriminatorii**, precum și informațiile generale și mecanismele de soluționare a litigiilor.

Capitolul IV

Accesul terților la infrastructură

SECȚIUNEA I

ACCESUL LA INFRASTRUCTURA DE GAZE NATURALE

Articolul 26

Accesul pe piață al gazelor din surse regenerabile și al gazelor cu emisii reduse de carbon

Statele membre permit accesul pe piață și la infrastructură al gazelor din surse regenerabile și al gazelor cu emisii scăzute de carbon, indiferent dacă instalațiile de producere a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii scăzute de carbon sunt racordate la rețele de distribuție sau de transport.

Accesul terților la distribuția de gaze naturale, la transportul de gaze naturale și la terminalele GNL

- (1) Statele membre asigură punerea în aplicare a unui sistem de acces al terților la sistemul de transport și de distribuție și la instalațiile de GNL, pentru toți clienții, inclusiv întreprinderile de furnizare. Acest sistem, bazat pe tarife publicate, se aplică în mod obiectiv și fără discriminare între utilizatorii de sistem. Statele membre se asigură că aceste tarife sau metodologiile care stau la baza calculării lor sunt aprobate, înainte de intrarea lor în vigoare în conformitate cu articolul 72, de o autoritate de reglementare menționată la articolul 70 și că aceste tarife și metodologii, în cazul în care se aprobă numai metodologiile, sunt publicate înainte de intrarea lor în vigoare. Reducerile tarifare pot fi acordate numai dacă legislația Uniunii prevede astfel.
- (2) **Operatorii de transport și de sistem trebuie, după caz și în cadrul realizării activităților lor, inclusiv în ceea ce privește transportul transfrontalier, să aibă acces la rețeaua altor operatori de transport și de sistem.**
- (3) Dispozițiile prezentei directive nu împiedică încheierea contractelor pe termen lung pentru gazele din surse regenerabile și pentru gazele cu emisii scăzute de carbon, în măsura în care acestea respectă normele Uniunii în materie de concurență și contribuie la decarbonizare. Nu se încheie contracte pe termen lung pentru furnizarea de gaze fosile cu emisii nereduse cu o durată care să depășească sfârșitul anului 2049.
- (4) Prezentul articol se aplică și comunităților de energie ale cetățenilor care gestionează rețele de distribuție.

Accesul la rețelele de conducte de gaze naturale de alimentare din amonte

- (1) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se asigura că întreprinderile din sectorul gazelor naturale și clienții eligibili, indiferent de locul unde se află aceștia, pot obține, în conformitate cu prezentul articol, acces la rețelele de conducte de alimentare din amonte, inclusiv la instalațiile care furnizează servicii tehnice legate de accesul în cauză, cu excepția acelor părți ale acestor rețele și instalații care sunt utilizate pentru operațiuni locale de producție pe amplasamentul unui zăcământ unde sunt produse gazele. Măsurile sunt notificate Comisiei în conformitate cu dispozițiile articolului 88.
- (2) Accesul prevăzut la alineatul (1) se acordă în modul stabilit de către respectivul stat membru în conformitate cu instrumentele juridice relevante. Statele membre aplică obiectivele pe care le constituie un acces corect și deschis, crearea unei piețe concurențiale de gaze naturale și prevenirea abuzurilor de poziție dominantă, luând în considerare securitatea și regularitatea aprovizionării, capacitatea care este sau poate fi disponibilă, precum și protecția mediului. Se poate ține seama de următoarele necesități:

- (a) necesitatea de a refuza accesul atunci când există, în ceea ce privește specificațiile tehnice, o incompatibilitate care nu poate fi rezolvată într-un mod acceptabil;
 - (b) necesitatea de a evita dificultăți care nu pot fi depășite într-un mod acceptabil și care ar putea prejudicia producția eficientă, curentă și viitoare, de hidrocarburi, inclusiv din zăcăminte a căror viabilitate economică este scăzută;
 - (c) necesitatea de a respecta nevoile rezonabile și justificate în mod corespunzător ale proprietarului sau ale operatorului rețelei de conducte de alimentare din amonte, cu privire la transportul și prelucrarea gazelor, precum și interesele tuturor celorlalți utilizatori ai rețelei de conducte de alimentare din amonte sau ai principalelor instalații de prelucrare și manipulare care pot fi afectate; și
 - (d) necesitatea de a aplica, în conformitate cu dreptul Uniunii, propria legislație și propriile proceduri administrative cu privire la acordarea autorizațiilor de producție sau de dezvoltare a conductelor de alimentare din amonte.
- (3) Statele membre asigură crearea unui sistem de soluționare a litigiilor, inclusiv o autoritate independentă de părțile implicate, care să aibă acces la toate informațiile relevante, pentru a permite soluționarea rapidă a litigiilor privind accesul la rețelele de conducte de alimentare din amonte, luând în considerare criteriile definite la alineatul (2) și numărul părților ce pot fi implicate în negocierea accesului la astfel de rețele.

- (4) În cazul unor litigii transfrontaliere, se aplică dispozițiile de soluționare a litigiilor din statul membru sub jurisdicția căruia se află rețeaua de conducte de alimentare din amonte și care refuză accesul. Atunci când, în litigiile transfrontaliere, rețeaua în cauză se află sub jurisdicția mai multor state membre, acestea se consultă pentru a se asigura că dispozițiile prezentei directive sunt aplicate în mod coerent. În cazul în care rețeaua de conducte de alimentare din amonte își are originea într-o țară terță și este conectată la cel puțin un stat membru, statele membre în cauză se consultă între ele, iar statul membru pe teritoriul căruia este situat primul punct de intrare a rețelei statelor membre se consultă cu țara terță vizată în care își are originea rețeaua de conducte de alimentare din amonte cu scopul de a asigura, în ceea ce privește rețeaua în cauză, faptul că prezenta directivă se aplică în mod consecvent pe teritoriul statelor membre.

Accesul la instalațiile de înmagazinare a gazelor naturale

- (1) Pentru organizarea accesului la instalațiile de înmagazinare și la stocarea în conductă atunci când este necesar din punct de vedere tehnic sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem pentru aprovizionarea clienților, precum și pentru organizarea accesului la serviciile de sistem, statele membre pot opta pentru una din procedurile menționate la alineatele (3) și (4). Aceste proceduri sunt puse în aplicare în conformitate cu criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii.

Atunci când aleg procedura de acces la înmagazinare în temeiul prezentului articol, statele membre iau în considerare rezultatele evaluărilor comune și naționale ale riscurilor efectuate în temeiul articolului 7 din Regulamentul (UE) 2017/1938.

Autoritățile de reglementare definesc și publică criteriile în conformitate cu care se poate stabili ce fel de regim de acces este aplicabil instalațiilor de înmagazinare și de stocare în conductă. Acestea fac publică sau impun operatorilor de înmagazinare și operatorilor de sisteme de transport să facă publică lista instalațiilor de înmagazinare sau a părților din aceste instalații, precum și a conductelor de stocare oferite în temeiul diferitelor proceduri prevăzute la alineatele (3) și (4).

.

- (2) Alineatul (1) nu se aplică serviciilor de sistem și înmagazinării temporare care sunt legate de instalațiile GNL și care sunt necesare pentru procesul de regazeificare și pentru livrarea ulterioară către sistemul de transport.
- (3) În cazul accesului negociat, autoritățile de reglementare adoptă măsurile necesare pentru a permite întreprinderilor și clienților eligibili, fie din interiorul, fie din exteriorul teritoriului acoperit de sistemul interconectat, să negocieze accesul la instalațiile de înmagazinare sau la stocarea în conductă atunci când este necesar din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem, precum și pentru organizarea accesului la alte servicii de sistem. Părțile contractante sunt obligate să negocieze cu bună credință accesul la instalațiile de înmagazinare, de stocare în conductă și la alte servicii de sistem.

Contractele de acces la instalațiile de înmagazinare, stocare în conductă și alte servicii de sistem negociază cu operatorul respectiv de înmagazinare. Autoritățile de reglementare solicită operatorilor de înmagazinare și întreprinderilor din sectorul gazelor naturale să își publice anual principalele condiții comerciale pentru utilizarea înmagazinării, stocării în conductă și a altor servicii de sistem.

Pentru elaborarea condițiilor respective, operatorii de înmagazinare consultă utilizatorii de sistem.

- (4) Atunci când accesul este reglementat, autoritățile de reglementare adoptă măsurile necesare pentru a acorda întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și clienților eligibili stabiliți atât pe teritoriul acoperit de sistemul interconectat, cât și în afara acestui teritoriu, dreptul de acces la instalațiile de înmagazinare, la stocare în conductă precum și la alte servicii de sistem, pe baza tarifelor publicate sau a altor clauze și obligații privind utilizarea înmagazinării și a stocării în conductă, atunci când este necesar din punct de vedere tehnic sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem, precum și pentru organizarea accesului la alte servicii de sistem. Autoritățile de reglementare consultă utilizatorii de sistem atunci când elaborează tarifele sau metodologiile corespunzătoare acestora. Acest drept de acces poate fi acordat clienților eligibili astfel încât să le permită acestora încheierea de contracte de furnizare cu întreprinderile concurente, altele decât proprietarul sau operatorul de sistem sau o întreprindere conexă.

Magistrale directe pentru gazele naturale

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a permite:
 - (a) întreprinderilor înființate pe teritoriul lor să furnizeze gaze naturale clienților eligibili printr-o magistrală directă; și
 - (b) furnizarea de gaze naturale de către o întreprindere din sectorul gazelor naturale oricărui astfel de client de pe teritoriul său, printr-o magistrală directă.
- (2) În cazurile în care este necesară o autorizație de exemplu, licență, permis, concesiune, consimțământ sau aprobare pentru construirea sau exploatarea unor magistrale directe, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea stabilesc criteriile de acordare a autorizațiilor de construire sau de exploatare a respectivelor magistrale pe teritoriul lor. Aceste criterii trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii.
- (3) Statele membre pot condiționa autorizarea construirii unei magistrale directe fie de refuzul accesului la sistem, pe baza dispozițiilor articolului 34, fie de inițierea unei proceduri de soluționare a litigiilor, în temeiul articolului 73.

SECȚIUNEA II

ACCESUL LA INFRASTRUCTURA PENTRU HIDROGEN

Articolul 31

Accesul terților la rețelele de hidrogen

- (1) Statele membre asigură punerea în aplicare a unui sistem de acces reglementat al terților la rețelele de hidrogen, bazat pe tarife publicate și aplicat obiectiv și nediscriminatoriu între utilizatorii rețelei de hidrogen.
- (2) Statele membre se asigură că aceste tarife sau metodologiile care stau la baza calculării lor sunt aprobate, înainte de intrarea lor în vigoare în conformitate cu articolul 72, de o autoritate de reglementare menționată la articolul 70 și că aceste tarife și metodologiile, în cazul în care se aprobă numai metodologiile, sunt publicate înainte de intrarea lor în vigoare.
- (3) Operatorii de rețele de hidrogen au acces la rețeaua altor operatori de rețea de hidrogen, după caz și în scopul realizării activităților lor, inclusiv în ceea ce privește vehicularea transfrontalieră a hidrogenului.

- (4) Statele membre pot decide să nu aplice alineatul (1) până la 31 decembrie */203/.../5/*. În acest caz, statul membru asigură punerea în aplicare a unui sistem de acces negociat al terților la rețelele de hidrogen, în conformitate cu criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Autoritățile de reglementare iau măsurile necesare pentru ca utilizatorii rețelelor de hidrogen să poată negocia accesul la rețelele de hidrogen *și pentru a se asigura că* părțile *sunt [...]* obligate să negocieze cu bună-credință accesul la rețelele de hidrogen.
- (5) În cazul în care se utilizează accesul negociat, *astfel cum este menționat la alineatul (4)*, autoritățile de reglementare oferă orientări utilizatorilor rețelei de hidrogen cu privire la modul în care tarifele negociate vor fi afectate atunci când se introduce accesul reglementat al terților.

Accesul terților la terminalele de hidrogen

- (1) Statele membre asigură punerea în aplicare, într-un mod obiectiv, transparent și nediscriminatoriu, a unui sistem de acces al terților la terminalele de hidrogen, bazat pe accesul negociat, prin care autoritățile de reglementare iau măsurile necesare pentru ca utilizatorii terminalelor de hidrogen să poată negocia accesul la aceste terminale. Părțile contractante sunt obligate să negocieze accesul cu bună credință. **Statele membre pot decide, de asemenea, să aplice un acces reglementat al terților [...] la terminalele de hidrogen.**
- (2) Autoritățile de reglementare monitorizează condițiile de acces al terților la terminalele de hidrogen și impactul acestora asupra piețelor hidrogenului și, dacă este necesar pentru a proteja concurența, iau măsuri de îmbunătățire a accesului în conformitate cu criteriile stabilite la alineatul (1).

Accesul la înmagazinarea hidrogenului

1. **Statele membre asigură punerea în aplicare a unui sistem de acces al terților la înmagazinarea hidrogenului și, atunci când acest lucru este necesar din punct de vedere tehnic și economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem pentru aprovizionarea clienților, acces la stocarea de hidrogen în conductă, precum și pentru organizarea accesului la serviciile de sistem pe baza accesului negociat într-un mod obiectiv, transparent și nediscriminatoriu, sau a unui sistem de acces reglementat al terților în conformitate cu alineatul (2).**

2. **Începând cu 1 ianuarie 2036, statele membre asigură punerea în aplicare a unui sistem de acces reglementat al terților la înmagazinarea hidrogenului și, [...] atunci când acest lucru este necesar din punct de vedere tehnic [...] sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem [...] pentru aprovizionarea consumatorilor, acces la stocarea de hidrogen în conductă, precum și pentru organizarea accesului la serviciile de sistem, pe baza tarifelor publicate și aplicate obiectiv și nediscriminatoriu între utilizatorii sistemului de hidrogen. Statele membre se asigură că aceste tarife sau metodologiile care stau la baza calculării lor sunt aprobate de autoritatea de reglementare înainte de intrarea lor în vigoare în conformitate cu articolul 72.**

SECȚIUNEA III

REFUZUL ACCESULUI ȘI AL RACORDĂRII

Articolul 34

Refuzul accesului și al racordării

- (1) **Operatorii de sisteme de transport, operatorii de sisteme de distribuție [...]** și **întreprinderile** din sectorul hidrogenului pot refuza accesul sau racordarea la sistemul de gaze naturale sau la sistemul de hidrogen în temeiul lipsei de capacitate. [...]
- (2) **Fără a aduce atingere obiectivelor [...]** de decarbonizare naționale și de la nivelul Uniunii, statele membre iau măsurile adecvate pentru a se asigura că **operatorii de sisteme de transport [...], operatorii de sisteme de distribuție [...]** sau întreprinderile din sectorul hidrogenului care refuză accesul sau racordarea la sistemul de gaze naturale sau la sistemul de hidrogen în temeiul lipsei de capacitate sau al lipsei racordării necesare, efectuează toate îmbunătățirile necesare, în măsura în care sunt justificate din punct de vedere economic sau dacă un potențial client este dispus să suporte costul acestor îmbunătățiri.
- (3) Accesul la sistemul de gaze din surse regenerabile și de gaze cu emisii scăzute de carbon poate fi refuzat numai sub rezerva dispozițiilor de la articolele 18 și 33 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...]] **804**].

- (4) Prin derogare de la alineatele (1) [...]-(3), un stat membru poate prevedea un sistem prin care operatorilor de sisteme de transport și operatorilor de sisteme de distribuție li se permite să refuze utilizatorilor rețelei de gaze naturale accesul sau racordarea sau să procedeze la debranșarea acestora, în special pentru a asigura conformitatea cu punerea în aplicare a obiectivului neutralității climatice prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119, în cazul în care:**
- (a) planul de dezvoltare a rețelei în temeiul articolului 51 [...] prevede dezafectarea sistemului de transport sau a unor părți relevante ale acestuia sau**
 - (b) autoritatea națională competentă a aprobat dezafectarea [...] rețelei de distribuție sau a unor părți relevante ale acesteia.**

Statele membre care permit refuzul accesului și al racordării sau debranșarea utilizatorilor rețelei în temeiul prezentului alineat [...] se asigură că acest lucru se realizează pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii [...] definite de autoritatea națională de reglementare, luându-se în considerare interesele afectate. Statele membre iau măsurile adecvate pentru a proteja utilizatorii rețelei în conformitate cu articolul 11a atunci când permit debranșarea.

- (5) Se prezintă motive justificate în mod corespunzător [...] pentru orice refuz al accesului sau al racordării sau pentru orice debranșare în temeiul prezentului articol.**

CAPITOLUL V

Norme aplicabile operatorilor de sisteme de transport, de înmagazinare și de sisteme *GNL* pentru gazele naturale

Articolul 35

Atribuțiile operatorilor de sisteme de transport, de înmagazinare sau de sisteme GNL

- (1) Fiecare operator de sistem de transport, de înmagazinare sau de sistem GNL:
- (a) exploatează, întreține și dezvoltă, în condiții economice, instalații de transport, de înmagazinare sau GNL sigure, fiabile și eficiente, în vederea asigurării unei piețe deschise, acordând atenția cuvenită protecției mediului, obligațiilor stabilite în [Regulamentul (UE) 2022/ ... (Regulamentul privind metanul)], și garantează mijloace adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor privind serviciul public;
 - (b) nu face discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului, în special în favoarea întreprinderilor lor conexe;
 - (c) furnizează celorlalți operatori de sisteme de transport, de înmagazinare, de sisteme GNL sau de sisteme de distribuție suficiente informații pentru a se asigura că transportul și înmagazinarea de gaze naturale pot fi realizate în condiții compatibile cu funcționarea eficientă și sigură a sistemului interconectat;
 - (d) furnizează utilizatorilor sistemului informațiile de care au nevoie pentru un acces eficient la sistem.

- (2) Fiecare operator de sistem de transport construiește o capacitate transfrontalieră suficientă pentru integrarea infrastructurii de transport europene, răspunzând tuturor solicitărilor rezonabile din punct de vedere economic și fezabile din punct de vedere tehnic referitoare la capacitate și luând în considerare securitatea aprovizionării cu gaze.
- (3) Operatorii de sisteme de transport cooperează cu operatorii de sisteme de distribuție pentru a asigura participarea efectivă a participanților la piață racordați la rețea la piețele cu amănuntul, la piețele angro și la piețele de echilibrare.
- (4) Operatorii de sisteme de transport asigură gestionarea eficientă a calității gazelor în instalațiile lor, în conformitate cu standardele de calitate a gazelor aplicabile.
- (5) Regulile adoptate de operatorii de sisteme de transport pentru echilibrarea sistemului de transport al gazelor sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor sistemului în cazul inducerii de dezechilibre în rețea. Clauzele și condițiile, inclusiv regulile și tarifele, aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de sisteme de transport se stabilesc în mod nediscriminatoriu și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 72 alineatul (7), și sunt publicate.
- (6) Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre pot cere operatorilor de sisteme de transport să respecte cerințele minime pentru întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, inclusiv capacitatea de interconexiune.

- (7) Statele membre pot prevedea atribuirea uneia sau mai multor responsabilități dintre cele enumerate la alineatul (1) altui operator de sistem de transport decât celui care deține sistemul de transport și căruia i s-ar aplica în mod normal responsabilitățile în cauză. Operatorul de sistem de transport căruia îi sunt atribuite responsabilitățile este certificat conform modelului de separare a proprietății, modelului de operator de sistem independent sau modelului de operator de sistem de transport independent și îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 54, dar nu are obligația de a deține sistemul de transport de care este responsabil.
- (8) [...] **Un operator de sistem de transport care deține sistemul de transport** îndeplinește cerințele prevăzute la capitolul IX și este certificat în conformitate cu articolul [...] **65**. Acest lucru nu aduce atingere posibilității ca operatorii de sisteme de transport care sunt certificați conform modelului de separare a proprietății, modelului operatorului de sistem independent sau modelului operatorului de sistem de transport independent să delege, din proprie inițiativă și sub supravegherea lor, anumite responsabilități altor operatori de sisteme de transport care sunt certificați în conformitate cu modelul de separare a proprietății, cu modelul operatorului de sistem independent sau cu modelul operatorului de sistem de transport independent, în cazul în care delegarea de sarcini nu pune în pericol drepturile efective și independente de luare a deciziilor ale operatorului de sistem de transport care face delegarea.

- (9) Operatorii de sisteme GNL, ***de sisteme de transport*** și de înmagazinare cooperează, în cadrul unui stat membru și la nivel regional, pentru a asigura utilizarea cât mai eficientă a capacităților instalațiilor și a sinergiilor dintre aceste instalații, ținând seama de integritatea și de funcționarea sistemelor ***și evitând crearea de constrângeri în exploatarea instalațiilor GNL și de înmagazinare.***
- (10) Operatorii de sisteme de transport procură energia pe care o utilizează pentru realizarea activităților lor în conformitate cu proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață.

Obligația de confidențialitate a operatorilor de sisteme de transport și a proprietarilor de sisteme de transport

- (1) Fără a aduce atingere articolului 68 sau oricărei alte obligații legale în materie de divulgare de informații, fiecare operator de sistem de transport, de înmagazinare sau de sistem GNL și fiecare proprietar de sistem de transport păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial pe care le-au obținut în cursul desfășurării activităților lor și împiedică divulgarea în mod discriminatoriu de informații referitoare la propriile activități care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial. În special, nu divulgă nicio informație sensibilă din punct de vedere comercial celorlalte părți ale întreprinderii ***care nu sunt operatori de sisteme de transport sau de distribuție ori operatori de rețele de hidrogen***, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru efectuarea unei tranzacții comerciale. În scopul garantării respectării depline a normelor privind separarea informațiilor, statele membre se asigură că proprietarul sistemului de transport, inclusiv, în cazul unui operator de sistem combinat, operatorul de sistem de distribuție, și cealaltă parte din întreprindere ***care nu este operator de sistem de transport sau de distribuție ori operator de rețea de hidrogen*** nu utilizează servicii comune, de exemplu, servicii juridice comune, cu excepția serviciilor pur administrative sau a celor informatice.

- (2) În contextul vânzărilor sau al achizițiilor de gaze naturale de către întreprinderi conexe, operatorii de sisteme de transport, de înmagazinare sau de sisteme GNL nu utilizează în mod abuziv informațiile sensibile din punct de vedere comercial obținute de la terți în contextul asigurării sau negocierii accesului la sistem.
- (3) Informațiile necesare asigurării unei concurențe efective și funcționării eficiente a pieței se pun la dispoziția publicului. Această obligație nu aduce atingere protecției informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Competențe decizionale privind racordarea la sistemul de transport a instalațiilor [...] de producție pentru gazele din surse regenerabile și pentru gazele cu emisii scăzute de carbon

- (1) Operatorii de sisteme de transport stabilesc și publică proceduri transparente și eficiente pentru racordarea nediscriminatorie a instalațiilor [...] de producție pentru gazele din surse regenerabile și pentru gazele cu emisii scăzute de carbon. Procedurile respective sunt supuse aprobării autorităților de reglementare.

[...]

Competențe decizionale privind racordarea la sistemul de transport și la rețeaua de hidrogen

- (1) Operatorii de sisteme de transport și operatorii de rețele de hidrogen stabilesc și publică proceduri și tarife transparente și eficiente pentru racordarea nediscriminatorie a instalațiilor de înmagazinare a gazelor naturale și a hidrogenului, a instalațiilor de regazeificare a GNL, a terminalelor de hidrogen și a clienților industriali la sistemul de transport și la rețeaua de hidrogen. Procedurile respective sunt supuse aprobării autorității de reglementare.
- (2) Operatorilor de sisteme de transport și operatorilor de rețele de hidrogen nu li se permite să refuze racordarea unei noi instalații de înmagazinare a gazelor naturale sau a hidrogenului, a unei instalații de regazeificare a GNL, a unui terminal de hidrogen sau a unui client industrial prin invocarea unor viitoare limitări posibile ale capacităților de rețea disponibile sau a costurilor suplimentare ocazionate de creșterea necesară a capacității. Operatorul de sistem de transport și operatorul de rețea de hidrogen asigură o capacitate de intrare și de ieșire suficiente pentru noul racord.

CAPITOLUL VI

Exploatarea sistemelor de distribuție în sectorul gazelor naturale

Articolul 39

Desemnarea operatorilor de sisteme de distribuție

Statele membre desemnează sau solicită întreprinderilor care dețin în proprietate sau răspund de sisteme de distribuție să desemneze, pentru o perioadă ce urmează să fie stabilită de statele membre, luând în considerare eficiența și echilibrul economic, unul sau mai mulți operatori de sisteme de distribuție și iau măsuri pentru ca operatorii respectivi să acționeze în conformitate cu dispozițiile articolelor 40, 42 și 43.

Atribuțiile operatorilor de sisteme de distribuție

- (1) Fiecare operator de sistem de distribuție este responsabil de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface cereri rezonabile de distribuire a gazelor, precum și de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea *sau dezafectarea*, în condiții economice, a unui sistem sigur, fiabil și eficient în zona pe care o acoperă, acordând atenția cuvenită protecției mediului, obligațiilor stabilite în [Regulamentul (UE) 2022/ ... (Regulamentul privind metanul)] și eficienței energetice.
- (2) Atunci când autoritățile de reglementare decid astfel, operatorii de sisteme de distribuție pot fi responsabili de asigurarea gestionării eficiente a calității gazelor în instalațiile lor, în conformitate cu standardele de calitate a gazelor aplicabile, în cazul în care acest lucru este necesar pentru gestionarea sistemului ca urmare a injectării de gaze din surse regenerabile și de gaze cu emisii scăzute de carbon.
- (3) Indiferent de situație, operatorul de sistem de distribuție nu face discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului, în special în favoarea întreprinderilor lor conexe.
- (4) Fiecare operator de sistem de distribuție furnizează celorlalți operatori de sisteme de distribuție, de sisteme de transport, de sisteme GNL și/sau de înmagazinare suficiente informații pentru a se asigura că transportul și înmagazinarea de gaze naturale se realizează în condiții compatibile cu funcționarea eficientă și sigură a sistemului interconectat.

- (5) Operatorul de sistem de distribuție furnizează utilizatorilor sistemului informațiile necesare pentru accesul eficient la sistem, inclusiv pentru utilizarea acestuia.
- (6) Atunci când un operator de sistem de distribuție răspunde de echilibrarea sistemului de distribuție, regulile adoptate de el în acest scop sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor sistemului în cazul inducerii de dezechilibre în rețea. Clauzele și condițiile, inclusiv regulile și tarifele, aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de sistem de distribuție se stabilesc în mod nediscriminatoriu și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 72 alineatul (7), și sunt publicate.
- (7) Operatorii de sisteme de distribuție cooperează cu operatorii de sisteme de transport pentru a asigura participarea efectivă a participanților la piață racordați la [...] **infrastructura** lor la piețele cu amănuntul, la piețele angro și la piețele de echilibrare în sistemul de intrare-ieșire căruia îi aparține sistemul de distribuție.

[...]

Articolul 41

Competențe decizionale privind racordarea la sistemul de transport a instalațiilor [...] de producție pentru gazele din surse regenerabile și pentru gazele cu emisii scăzute de carbon

Autoritățile de reglementare ***impun*** [...] operatorilor de sisteme de distribuție să publice proceduri transparente și eficiente pentru racordarea nediscriminatorie a instalațiilor [...] de producție pentru gazele din surse regenerabile și pentru gazele cu emisii scăzute de carbon. Procedurile respective sunt supuse aprobării autorităților de reglementare.

(Mutat de la articolul 40) [...]

Separarea operatorilor de sisteme de distribuție

- (1) În cazul în care face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, operatorul de sistem de distribuție este independent, cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea și procesul decizional, față de alte activități care nu au legătură cu distribuția. Aceste reguli nu creează obligația separării proprietății activelor sistemului de distribuție, pe de o parte, de întreprinderea integrată vertical, pe de altă parte.
- (2) Pe lângă cerințele prevăzute la alineatul (1), în cazul în care operatorul de sistem de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, acesta este independent, în ceea ce privește organizarea și procesul decizional, de celelalte activități care nu au legătură cu distribuția. Pentru a asigura această independență, se aplică următoarele criterii minime:
 - (a) persoanele cu funcții de conducere din cadrul operatorului de sistem de distribuție nu fac parte din structurile întreprinderii integrate din sectorul gazelor naturale care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea cotidiană a activităților de producție, transport, vehiculare și furnizare a gazelor;
 - (b) se iau măsuri adecvate pentru a se asigura că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere din cadrul operatorului de sistem de distribuție sunt luate în considerare într-un mod care să le permită să acționeze independent;

- (c) operatorul de sistem de distribuție dispune de competențe efective de luare a deciziilor, independent de întreprinderea integrată din sectorul gazelor naturale, cu privire la elementele de active necesare pentru exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelei; pentru a îndeplini aceste atribuții, operatorul de sistem de distribuție are la dispoziție resursele necesare, inclusiv resursele umane, tehnice, financiare și fizice; aceasta nu împiedică existența unor mecanisme de coordonare adecvate care să garanteze că sunt protejate drepturile societății-mamă de supraveghere economică și de supraveghere a gestiunii în ceea ce privește randamentul activelor unei filiale, reglementate indirect în conformitate cu articolul 72 alineatul (7); în special, această prevedere permite societății-mamă să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent al operatorului de sistem de distribuție și să stabilească limitele generale ale nivelului de îndatorare a filialei sale; în schimb, această dispoziție nu permite societății-mamă să dea instrucțiuni cu privire la operațiunile curente, nici cu privire la deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea conductelor de distribuție, care nu depășesc condițiile stabilite în planul financiar aprobat sau în oricare alt instrument echivalent;
- (d) operatorul de sistem de distribuție stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program; programul de conformitate prevede obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea acestui obiectiv; persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate, coordonatorul funcției de conformitate al operatorului de sistem de distribuție, prezintă autorității de reglementare menționate la articolul 70 alineatul (1) un raport anual cu privire la măsurile adoptate, care se publică; coordonatorul funcției de conformitate al operatorului de sistem de distribuție este complet independent și are acces la toate informațiile operatorului de sistem de distribuție sau ale oricărei întreprinderi afiliate, care sunt necesare în vederea îndeplinirii sarcinii sale.

- (3) În cazul în care operatorul de sistem de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, statele membre se asigură că activitățile respectivului operator sunt monitorizate de către autoritățile de reglementare sau de alte organisme competente, astfel încât acesta să nu poată profita de pe urma integrării sale verticale pentru a denatura concurența. În special, operatorii de sisteme de distribuție integrați vertical nu trebuie, în activitățile lor de comunicare și de publicitate, să creeze confuzie cu privire la identitatea separată a sucursalei furnizoare din cadrul întreprinderii integrate vertical.
- (4) Statele membre pot decide să nu aplice alineatele (1), (2) și (3) întreprinderilor integrate din sectorul gazelor naturale care deservesc mai puțin de 100 000 de clienți racordați.

Articolul 43

Obligația de confidențialitate a operatorilor de sisteme de distribuție

- (1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 68 sau oricărei altei obligații legale în materie de divulgare de informații, fiecare operator de sistem de distribuție păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial pe care le-a obținut în cursul desfășurării activităților sale și împiedică divulgarea în mod discriminatoriu de informații referitoare la propriile sale activități care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial.
- (2) În contextul vânzărilor sau al achizițiilor de gaze naturale de către întreprinderi conexe, operatorii de sisteme de distribuție nu utilizează în mod abuziv informațiile sensibile din punct de vedere comercial obținute de la terți în contextul asigurării sau negocierii accesului la sistem.

Sisteme de distribuție închise pentru gazele naturale

- (1) Statele membre pot decide ca autoritățile de reglementare sau alte autorități competente să clasifice drept sistem de distribuție închis un sistem care distribuie gaze naturale într-o zonă industrială, comercială sau de servicii comune, limitată din punct de vedere geografic și care, fără a aduce atingere alineatului (4), nu alimentează clienți casnici, dacă:
 - (a) din motive tehnice sau de securitate specifice, operațiile sau procesul de producție al utilizatorilor sistemului respectiv sunt integrate; sau
 - (b) sistemul respectiv distribuie gaze naturale în principal proprietarului sau operatorului sistemului sau întreprinderilor lor conexe.
- (2) Statele membre pot prevedea ca autoritățile de reglementare să acorde o derogare operatorului unui sistem de distribuție închis pentru gazele naturale în ceea ce privește obligația menționată la articolul 27 alineatul (1) ca tarifele sau metodologiile care stau la baza calculării acestora să fie aprobate înainte de intrarea lor în vigoare în conformitate cu articolul 72.

- (3) În cazul în care se acordă o derogare în conformitate cu alineatul (2), tarifele aplicabile sau metodologiile care stau la baza calculării acestora sunt revizuite și aprobate în conformitate cu articolul 72, la cererea unui utilizator al sistemului de distribuție închis pentru gaze naturale.
- (4) Utilizarea accesorie de către un număr mic de gospodării în care există o relație de muncă sau o relație similară cu proprietarul sistemului de distribuție și care sunt situate în zona deservită de un sistem de distribuție închis nu împiedică acordarea unei derogări în conformitate cu alineatul (2).
- (5) În sensul prezentei directive, sistemele de distribuție închise sunt considerate sisteme de distribuție.

Articolul 45

Operatorul de sistem combinat

Articolul [...] 42 alineatul (1) nu aduce atingere funcționării unui operator de sistem combinat de transport, de GNL, de înmagazinare și de distribuție cu condiția ca acest operator să respecte dispozițiile articolului 54 alineatul (1) sau ale articolelor 55 și 56 sau ale capitolului IX.

Capitolul VII

Norme aplicabile rețelelor specifice de hidrogen

Articolul 46

Atribuțiile operatorilor de rețele de hidrogen, operatorilor de înmagazinare și operatorilor de terminale

- (1) Operatorii de rețele de hidrogen, operatorii de înmagazinare și operatorii de terminale sunt responsabili de:
- (a) operarea, întreținerea și dezvoltarea, în condiții economice, a unei infrastructuri sigure și fiabile pentru vehicularea sau înmagazinarea hidrogenului, acordând atenția cuvenită mediului, în strânsă cooperare cu operatorii de rețele de hidrogen racordați și învecinați;
 - (b) asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de hidrogen de a satisface cererile rezonabile de vehiculare și înmagazinare a hidrogenului;
 - (c) asigurarea unor mijloace adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor lor;
 - (d) furnizarea, către operatorii altor rețele sau sisteme cu care este interconectat sistemul lor, a unor informații suficiente pentru a asigura operarea sigură și eficientă, dezvoltarea coordonată și interoperabilitatea sistemului interconectat;
 - (e) nediscriminarea între utilizatorii sistemului **de hidrogen** sau categoriile de utilizatori ai infrastructurii, în special în favoarea întreprinderilor lor conexe; și

- (f) furnizarea, către utilizatorii sistemului **de hidrogen**, a informațiilor de care au nevoie pentru un acces eficient la infrastructură;
 - (g) luarea tuturor măsurilor rezonabile disponibile pentru a preveni și a reduce la minimum emisiile de hidrogen în cadrul operațiunilor lor și efectuarea, la intervale regulate, a unui studiu de detectare și remediere a scurgerilor de hidrogen pentru toate componentele relevante aflate în responsabilitatea operatorului;
 - (h) transmiterea către autoritățile competente a unui raport cu privire la detectarea scurgerilor de hidrogen și, dacă este necesar, a unui program de remediere sau înlocuire;
- (2) **[...]Operatorii de rețele de hidrogen urmăresc să asigure [...] o capacitate transfrontalieră pentru integrarea infrastructurii de hidrogen europene, răspunzând tuturor solicitărilor rezonabile din punct de vedere economic și fezabile din punct de vedere tehnic referitoare la capacitate și luând în considerare securitatea aprovizionării cu hidrogen. După certificarea lor în temeiul articolului 65 din prezenta directivă și al articolului 13 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) 804], autoritățile competente ale statelor membre pot decide să încredințeze unuia sau unui număr limitat de operatori de rețele de hidrogen [...] responsabilitatea de a asigura capacitatea transfrontalieră.**

- (3) **Autoritatea de reglementare poate decide să încredințeze [...]** operatorilor de rețele de hidrogen **responsabilitatea de a [...]** asigura gestionarea eficientă a calității hidrogenului în rețelele lor, în conformitate cu standardele de calitate a hidrogenului aplicabile, în cazul în care acest lucru este necesar pentru gestionarea sistemului [...].
- (4) **Operatorii de rețele de hidrogen sunt responsabili de echilibrarea rețelelor lor de la 1 ianuarie 2036 sau de la o dată anterioară, în cazul în care [...] autoritatea de reglementare prevede acest lucru. Regulile adoptate de operatorii de rețele de hidrogen pentru echilibrarea rețelei de hidrogen sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei lor în cazul inducerii de dezechilibre în rețea.**

Rețelele de hidrogen existente

- (1) Statele membre pot **prevedea ca autoritățile de reglementare [...]** să acorde [...] o derogare de la cerințele prevăzute la **unul sau mai multe dintre** articolele 31, 62, 63, [...] 64 **și 65** din prezenta directivă și la articolele 6 și 47 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] **804**] rețelilor de hidrogen care aparțineau unei întreprinderi integrate vertical la [data intrării în vigoare]. Domeniul de aplicare al derogării se limitează la capacitatea rețelei aflate în funcțiune la [data intrării în vigoare].
- (2) Derogarea [...] expiră:
 - (a) atunci când întreprinderea integrată vertical înaintează autorității de reglementare o cerere de încetare a derogării, iar această cerere este aprobată de autoritatea de reglementare;
 - (b) atunci când rețeaua de hidrogen care beneficiază de derogare este racordată la o altă rețea de hidrogen;

- (c) în cazul în care rețeaua de hidrogen care beneficiază de derogare este extinsă *cu mai mult de [5 %] din punct de vedere al lungimii sau al capacității față de situația existentă la [data intrării în vigoare a prezentei directive] [...] sau*
 - (d) [...] *în cazul în care autoritatea de reglementare concluzionează printr-o decizie că aplicarea în continuare a derogării ar risca să împiedice concurența sau să afecteze în mod negativ implementarea eficace a infrastructurii de hidrogen sau dezvoltarea pieței hidrogenului în statul membru sau în Uniune.*
- (3) Autoritățile de reglementare pot solicita operatorilor rețelelor de hidrogen existente să le furnizeze toate informațiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor lor.

Rețele de hidrogen limitate din punct de vedere geografic

- (1) Statele membre pot prevedea ca autoritățile de reglementare să acorde [...] o derogare de la articolele 62 și 65 pentru rețelele de hidrogen care vehiculează hidrogen [...] către un număr limitat de puncte de ieșire dintr-o zonă limitată din punct de vedere geografic [...].
Pe durata derogării, o astfel de rețea îndeplinește toate condițiile următoare:
- i. **nu include conducte de interconectare pentru hidrogen; [...]**
 - ii. **nu are racordări directe la instalații [...] de înmagazinare a hidrogenului sau la terminale de hidrogen, cu excepția cazului în care instalațiile de înmagazinare sau terminalele respective sunt, de asemenea, racordate la o rețea de hidrogen care nu beneficiază de o derogare în temeiul prezentului articol sau al articolului 47;**
 - iii. [...]
 - iv. [...] scopul său principal este acela de a furniza hidrogen clienților racordați direct la această rețea.

- (2) **Autoritatea națională de reglementare adoptă o decizie de retragere a derogării acordate în temeiul alineatului (1) în cazul în care concluzionează că aplicarea în continuare a derogării ar risca să împiedice concurența sau să afecteze în mod negativ implementarea eficace a infrastructurii de hidrogen sau dezvoltarea pieței hidrogenului în statul membru sau în Uniune sau în cazul în care nu mai este îndeplinită oricare dintre condițiile enumerate la alineatul (1).**

[...]

Conducte de interconectare cu țări terțe pentru hidrogen

- (1) **Uniunea încheie, pentru fiecare conductă de interconectare pentru hidrogen dintre statele membre și țări terțe, înainte ca aceasta să fie exploatată, un acord internațional în conformitate cu articolul 218 din TFUE cu țara terță sau cu țările terțe conectate, care stabilește normele de exploatare a conductei de interconectare pentru hidrogen în cauză, dacă acest lucru este necesar pentru a asigura coerența și consecvența cu normele aplicabile rețelelor de hidrogen prevăzute în prezenta directivă și în [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) 804]. Se consideră că nu este nevoie de un acord internațional în cazul în care statul membru conectat sau care intenționează să se conecteze printr-o conductă de interconectare pentru hidrogen negociază și încheie cu țara terță sau cu țările terțe conectate în cauză un acord interguvernamental în conformitate cu articolul 82, care stabilește normele de exploatare a conductei de interconectare pentru hidrogen în cauză pentru a asigura coerența și consecvența cu normele aplicabile rețelelor de hidrogen prevăzute în prezenta directivă și în [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) 804].**

[...]

- (2) **Alineatul (1) nu aduce atingere articolului 79 și repartizării competențelor între Uniune și statele membre.**

[...]

- (3) **Statele membre se asigură că în cadrul asigurării respectării normelor menționate la alineatul (1) se ține seama de aplicarea lor efectivă pe teritoriul Uniunii și de caracterul integrat al conductei de interconectare.**

[...]

Obligația de confidențialitate a operatorilor de rețele de hidrogen, a operatorilor de instalații de înmagazinare a hidrogenului și a operatorilor de terminale de hidrogen

- (1) Fără a aduce atingere obligațiilor legale în materie de divulgare de informații, fiecare operator de rețea de hidrogen, fiecare operator de instalație de înmagazinare a hidrogenului sau de terminal de hidrogen și fiecare proprietar de rețea de hidrogen păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial pe care le-au obținut în cursul desfășurării activităților lor și împiedică divulgarea în mod discriminatoriu de informații referitoare la propriile activități care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial. În special, în cazul în care operatorul unei rețele de hidrogen, al unei instalații de înmagazinare a hidrogenului sau al unui terminal de hidrogen ori proprietarul unei rețele de hidrogen face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, acesta nu divulgă nicio informație sensibilă din punct de vedere comercial celorlalte părți ale întreprinderii ***care nu sunt operatori de sisteme de transport sau de distribuție ori operatori de rețele de hidrogen***, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru efectuarea unei tranzacții comerciale.

- (2) Operatorul unei rețele de hidrogen, al unei instalații de înmagazinare a hidrogenului sau al unui terminal de hidrogen nu utilizează în mod abuziv, în contextul vânzărilor sau al achizițiilor de hidrogen de către întreprinderi conexe, informațiile sensibile din punct de vedere comercial obținute de la terți în contextul asigurării sau negocierii accesului la sistem.
- (3) Informațiile necesare asigurării unei concurențe efective și funcționării eficiente a pieței se pun la dispoziția publicului. Această obligație nu aduce atingere protecției informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Capitolul VIII

Planificarea integrată a rețelelor

Articolul 51

Dezvoltarea rețelei pentru gazele naturale și competența de a lua decizii privind investițiile

- (1) Cel puțin o dată la doi ani, toți operatorii de sisteme de transport prezintă autorității de reglementare relevante un plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani bazat pe oferta și cererea actuală și pe previziunile de ofertă și de cerere, după consultarea prealabilă a tuturor părților interesate relevante. Trebuie să existe cel puțin un plan unic de dezvoltare a rețelei pentru fiecare stat membru. Operatorii de infrastructură, inclusiv operatorii de terminale GNL, operatorii de înmagazinare, operatorii de sisteme de distribuție, precum și operatorii de hidrogen, operatorii de infrastructură de încălzire centralizată și operatorii de energie electrică au obligația de a furniza operatorilor de sisteme de transport toate informațiile relevante necesare pentru elaborarea planului unic și de a face schimb de astfel de informații. Planul respectiv de dezvoltare a rețelei conține măsuri eficiente pentru a garanta caracterul adecvat al sistemului de gaze naturale și securitatea aprovizionării, în special respectarea standardelor în materie de infrastructură prevăzute de Regulamentul (UE) 2017/1938. Planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani se publică și se pune la dispoziție pe un site web.

- (2) În special, planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani:
- (a) conține **informații cuprinzătoare și detaliate privind** principalele infrastructuri care trebuie construite sau modernizate în următorii zece ani, **ținând seama de orice infrastructură necesară pentru racordarea instalațiilor pentru gaze din surse regenerabile și gaze cu emisii scăzute de carbon și incluzând infrastructura dezvoltată [...] pentru a permite fluxuri inversate către rețeaua de transport;**
 - (b) conține toate investițiile deja decise și identifică noi investiții care trebuie să fie efectuate în următorii trei ani;
 - (c) include informații ***cuprinzătoare și detaliate*** privind infrastructura care poate fi sau care va fi dezafectată; [...]
 - (d) prevede un interval de timp pentru toate proiectele de investiții și de dezafectare;
 - (e) se bazează pe un cadru privind scenariul comun elaborat între operatorii de infrastructură relevanți, inclusiv operatorii de sisteme de distribuție relevanți, cel puțin pentru gazele *naturale* și energia electrică. ***Scenariile respective se bazează pe ipoteze rezonabile privind evoluția producției, a ofertei, a consumului și a schimburilor cu alte țări;***

- (f) este în concordanță cu rezultatele evaluărilor comune și naționale ale riscurilor în temeiul articolului 7 din Regulamentul 2017/1938;
 - (g) respectă planul național integrat privind energia și clima și actualizările acestuia, precum și rapoartele naționale integrate privind energia și clima prezentate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999 și sprijină obiectivul neutralității climatice prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119.
- (3) Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani, operatorul de sistem de transport ia pe deplin în considerare potențialele alternative la extinderea sistemului, de exemplu utilizarea reacției din partea cererii, precum și consumul preconizat în urma aplicării principiului „eficiența energetică înainte de toate” **și a obiectivelor de reducere a cererii**, comerțul cu alte țări și planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei. **În perspectiva integrării sistemului energetic, [...] operatorul de sistem de transport** evaluează modul în care ar putea răspunde, în măsura posibilului, unei nevoi la nivelul sistemelor de energie electrică și gaze, inclusiv informațiile privind amplasarea și dimensiunea optimă a activelor de înmagazinare a energiei și de transformare a energiei electrice în gaze.

- (4) Autoritatea de reglementare consultă toți utilizatorii sistemului, actuali sau potențiali, cu privire la planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani, în mod deschis și transparent. Persoanelor fizice sau întreprinderilor care revendică statutul de utilizatori potențiali ai sistemului li se poate solicita să justifice aceste revendicări. Autoritatea de reglementare publică rezultatul procesului de consultare, în special în privința a unor posibile necesități de investiții.
- (5) Autoritatea de reglementare evaluează dacă planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani acoperă toate necesitățile de investiții identificate pe parcursul procesului de consultare, și dacă este conform cu cea mai recentă simulare la nivelul Uniunii a scenariilor de întrerupere a aprovizionării, efectuată de ENTSOG în temeiul articolului 7 din Regulamentul (UE) 2017/1938, cu evaluările regionale și naționale ale riscurilor și cu **planurile** la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei pe zece ani fără caracter obligatoriu (denumite în continuare „**planurile** la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei”) menționate la articolul 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943 **și la articolele 29 și 43 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) 804]**. În cazul în care există îndoieli cu privire la conformitatea cu planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei, autoritatea de reglementare consultă ACER. Autoritatea de reglementare poate solicita operatorului de sistem de transport să își modifice planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani.

Autoritățile naționale competente examinează coerența planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani ***cu obiectivul neutralității climatice prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119***, cu planul național privind energia și clima și cu actualizările acestuia, precum și cu rapoartele naționale integrate privind energia și clima prezentate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999 ***și, în caz de neconcordanță, pot furniza autorității de reglementare un aviz motivat în care să constate neconcordanța, care trebuie luat în considerare în mod corespunzător.***

- (6) Autoritatea de reglementare monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani.
- (7) În situațiile în care operatorul de sistem independent sau operatorul de transport independent, din rațiuni diferite de rațiunile imperioase asupra cărora nu deține niciun control, nu execută o investiție, care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani, trebuia executată în următorii trei ani, statele membre se asigură că autoritatea de reglementare are obligația să adopte cel puțin una dintre următoarele măsuri pentru a garanta executarea investiției în cauză dacă investiția este încă relevantă pe baza celui mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani:

- (a) să solicite operatorului de sistem de transport să execute investiția în cauză;
- (b) să organizeze o procedură de licitație privind investiția în cauză, deschisă tuturor investitorilor;
- (c) să oblige operatorul de sistem de transport să accepte o majorare de capital pentru a finanța investițiile necesare și a permite unor investitori independenți să participe la capital.

În cazul în care autoritatea de reglementare a recurs la competențele sale prevăzute la litera (b) din primul paragraf, aceasta poate obliga operatorul de sistem de transport să accepte una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- (a) finanțarea de către o parte terță;
- (b) construirea de către o parte terță;
- (c) formarea noilor active în cauză de către operator însuși;
- (d) exploatarea noilor active de către operator însuși.

Operatorul de sistem de transport furnizează investitorilor toate informațiile necesare pentru realizarea investiției, conectează noile active la rețeaua de transport și, în general, depune toate eforturile pentru a facilita punerea în aplicare a proiectului de investiții.

Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare.

- (8) În cazul în care autoritatea de reglementare a recurs la competențele sale prevăzute la alineatul (7), costurile respectivelor investiții intră sub incidența reglementărilor relevante privind tarifele.

Raportarea privind dezvoltarea rețelei de hidrogen

- (1) Operatorii de rețele de hidrogen transmit autorității de reglementare [...], o dată la doi ani [...], o prezentare generală a infrastructurii rețelei de hidrogen pe care intenționează să o dezvolte. **Prima prezentare generală se transmite în termen de șase luni de la [...] certificarea operatorului de rețea de hidrogen în temeiul articolului 65 din prezenta directivă și al articolului 13 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] 804] sau în termen de 12 luni de la primirea [...] unei derogări în temeiul articolului 47 sau 48, luându-se în considerare data care survine mai întâi. Pentru operatorii de rețele de hidrogen existenți la data intrării în vigoare a prezentei directive, prima prezentare generală se transmite în termen de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei directive. Această prezentare generală îndeplinește, în special, următoarele condiții:**
- (a) include informații privind nevoile de capacitate, atât în ceea ce privește volumul, cât și durata, astfel cum au fost negociate între utilizatorii rețelei **de hidrogen** și operatorii de rețele de hidrogen, **precum și informații privind localizarea potențialilor viitori [...] utilizatori finali ai rețelei de hidrogen care sunt greu de decarbonizat și aprovizionarea cu hidrogen;**

- (b) include informații privind măsura în care conductele de gaze naturale reafectate vor fi utilizate pentru vehicularea hidrogenului;
 - (c) respectă planul național integrat privind energia și clima și actualizările acestuia, precum și rapoartele naționale integrate privind energia și clima prezentate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999 și sprijină obiectivul neutralității climatice prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/1119;
 - (d) **include informațiile care au făcut obiectul unui schimb de informații cu operatorii de rețele de hidrogen din statele membre învecinate în temeiul alineatului (2).**
- (2) Operatorii de înmagazinare a hidrogenului și operatorii de terminale *de hidrogen* furnizează operatorilor de rețele de hidrogen toate informațiile relevante necesare pentru elaborarea prezentării generale și fac schimb de astfel de informații. **Operatorii de rețele de hidrogen fac schimb de orice informații relevante necesare pentru elaborarea prezentării generale cu alți operatori de rețele de hidrogen, inclusiv cu operatori de rețele de hidrogen din statele membre învecinate [...].**

- (3) Autoritatea de reglementare examinează prezentarea generală **și formulează recomandări de modificare a acesteia de către operatorul de rețea de hidrogen [...]**. În cadrul acestei examinări se ține seama de necesitatea economică globală a rețelei de hidrogen din punct de vedere energetic, precum și de cadrul privind scenariul comun elaborat în temeiul articolului 51 alineatul (2) litera (e). **În ceea ce privește prezentările generale transmise în legătură cu rețelele de hidrogen care beneficiază de o derogare în temeiul articolului 47 sau al articolului 48, autoritatea de reglementare se poate abține de la examinarea prezentării generale și de la formularea de recomandări de modificare.**
- (4) Autoritatea de reglementare ia în considerare examinarea prezentării generale atunci când aprobă taxele specifice în sensul articolului 4 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...]] 804].
- (5) Operatorii de rețele de hidrogen publică [...] **o dată la doi ani** un raport comun privind dezvoltarea sistemului de hidrogen, pe baza prezentării generale transmise autorității de reglementare. Aceștia țin cont de examinarea efectuată de autoritatea de reglementare **și de recomandările formulate de aceasta** în conformitate cu alineatul [...]/(3). **Autoritatea de reglementare poate emite un aviz cu privire la raport.**

- (5a) Până la 31 ianuarie 2035 și fără a aduce atingere competențelor autorității de reglementare de a supraveghea normele privind accesul la rețea, statele membre pot înșărcina o altă autoritate competentă să examineze prezentarea generală și să formuleze recomandări de modificare a acesteia de către operatorul de rețea de hidrogen pentru a asigura coerența cu planurile naționale integrate privind energia și clima și cu actualizările acestora. [...]
- (6) *În cazul în care statele membre aplică un sistem de acces reglementat al terților la rețelele de hidrogen în conformitate cu articolul 31 alineatul (1), statele membre [...] aplică operatorilor de rețele de hidrogen cerințele prevăzute la articolul 51, cu excepția cerințelor legate de Regulamentul (UE) 2017/1938. În acest caz, autoritatea de reglementare examinează, de asemenea, dacă planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani prezentat de operatorii de rețele de hidrogen este în concordanță cu planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei de hidrogen pe zece ani, menționat la articolul 43 din [Regulamentul reformat privind gazele].*
- (7) În loc să aplice prezentul articol, statele membre pot decide să aplice cerințele prevăzute la [...] articolul 51 operatorilor de rețele de hidrogen începând cu [data intrării în vigoare a prezentei directive].

Finanțarea infrastructurii transfrontaliere pentru hidrogen

- (1) În cazul în care **statele membre aplică un sistem de acces reglementat al terților la rețelele de hidrogen în temeiul articolului 31 alineatul (1) și în cazul în care** un proiect pentru o conductă de interconectare pentru hidrogen [...] nu este un proiect de interes comun, astfel cum se menționează la [capitolul II și la punctul 3 din anexa I la Regulamentul xxx privind orientările pentru infrastructurile energetice transeuropene], operatorii rețelelor de hidrogen adiacente afectate **suportă costurile proiectului și le pot include în sistemele lor tarifare respective. În cazul în care identifică un decalaj substanțial între beneficii și costuri, aceștia pot [...]** elabora un plan de proiect, inclusiv o cerere de alocare transfrontalieră a costurilor, pe care îl prezintă în comun autorităților de reglementare în cauză, spre aprobare comună.

- (2) **În cazul în care operatorii de rețele de hidrogen prezintă un plan de proiect, astfel cum se prevede la alineatul (1) de la prezentul articol, se aplică următoarele [...]:**
- (a) Planul de proiect și cererea de alocare transfrontalieră a costurilor sunt însoțite de o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, care ia în considerare beneficiile dincolo de frontierele statelor membre în cauză, precum și de un plan de afaceri care evaluează viabilitatea financiară a proiectului, care include o soluție de finanțare și precizează dacă operatorii de rețele de hidrogen implicați convin asupra unei propuneri justificate de alocare transfrontalieră a costurilor.
 - (b) Autoritățile de reglementare în cauză, după consultarea operatorilor de rețele de hidrogen, *pot lua [...]* decizii coordonate privind alocarea costurilor de investiții care urmează să fie suportate de fiecare operator de rețea pentru respectivul proiect.
 - (c) În cazul în care autoritățile de reglementare în cauză nu pot ajunge la un acord cu privire la cerere [...], **acestea pot decide să transmită în comun cazul către ACER.** ACER ia o decizie în urma procesului prevăzut la articolul 6 alineatul (10) din Regulamentul (UE) 2019/942.

[...]

[...]

Capitolul IX

Separarea operatorilor de sisteme de transport

SECȚIUNEA 1

SEPARAREA PROPRIETĂȚII

Articolul 54

Separarea sistemelor de transport și a operatorilor de sisteme de transport

- (1) Statele membre garantează că:
- (a) toate întreprinderile care dețin în proprietate sisteme de transport acționează ca operatori de sisteme de transport;
 - (b) aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul:
 - (i) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unui operator de sisteme de transport sau asupra unui sistem de transport; și nici
 - (ii) să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unui operator de sistem de transport sau asupra unui sistem de transport și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare;

- (c) aceeași persoană sau aceleași persoane nu sunt abilitate să numească membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic în cazul unui operator de sistem de transport sau în cazul unui sistem de transport și, de asemenea, să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare;
 - (d) aceeași persoană nu este abilitată să fie membru în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic, atât în cazul unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare, cât și în cazul unui operator de sistem de transport sau al unui sistem de transport.
- (2) Drepturile menționate la alineatul (1) literele (b) și (c) cuprind în special:
- (a) competența de a exercita drepturi de vot;
 - (b) competența de a numi membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic; sau
 - (c) deținerea unei cote majoritare.
- (3) În sensul alineatului(1) litera (b), termenul „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare” se înțelege ca incluzând termenul „întreprindere care desfășoară activități de producție [...] sau de furnizare” în sensul Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului²⁶, iar termenii „operator de sistem de transport ” și „sistem de transport” se înțeleg ca incluzând termenii „operator de sistem de transport ” și „sistem de transport” în sensul directivei respective.

²⁶ Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

- (4) [...]
- (5) Obligația prevăzută la alineatul (1) litera (a) se consideră îndeplinită în cazul în care două sau mai multe întreprinderi care dețin sisteme de transport au creat o asociație în participațiune care exercită rolul de operator de sistem de transport în două sau mai multe state membre pentru sistemele de transport în cauză. Nicio altă întreprindere nu poate lua parte la asociația în participațiune decât dacă a fost aprobată în temeiul articolului 55 ca operator de sistem independent sau ca operator de transport independent în sensul secțiunii 3.
- (6) În vederea punerii în aplicare a prezentului articol, în cazul în care persoana menționată la alineatul (1) literele (b), (c) și (d) este statul membru sau un alt organism public, se consideră că două organisme publice diferite care exercită controlul, pe de o parte, asupra unui operator de sistem de transport sau asupra unui sistem de transport și, pe de altă parte, asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare nu sunt aceeași persoană sau aceleași persoane.

- (7) Statele membre se asigură că informațiile sensibile din punct de vedere comercial menționate la articolul 36 deținute de un operator de sistem de transport care a făcut parte dintr-o întreprindere integrată vertical, precum și de personalul acestuia, nu sunt transferate către întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare.
- (8) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparținea unei întreprinderi integrate vertical, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1). În ceea ce privește porțiunea din sistemul de transport care conectează un stat membru la o țară terță între frontiera statului membru respectiv și primul punct de conectare cu rețeaua statului membru respectiv, în cazul în care sistemul de transport aparținea, la 23 mai 2019, unei întreprinderi integrate vertical, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1).

În acest caz, statele membre vizate:

- (a) fie desemnează un operator de sistem independent în conformitate cu articolul 55,
- (b) fie respectă dispozițiile secțiunii 3.

- (9) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparținea unei întreprinderi integrate vertical și sunt în vigoare măsuri care garantează o independență mai efectivă a operatorului de sistem de transport decât dispozițiile secțiunii 3, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1) din prezentul articol.

În ceea ce privește porțiunea din sistemul de transport care conectează un stat membru la o țară terță între frontiera statului membru respectiv și primul punct de conectare cu rețeaua statului membru respectiv, în cazul în care sistemul de transport aparținea, la 23 mai 2019, unei întreprinderi integrate vertical și sunt în vigoare măsuri care garantează o independență mai efectivă a operatorului de sistem de transport decât dispozițiile secțiunii 3, statul membru respectiv poate decide să nu aplice alineatul (1) din prezentul articol.

- (10) Înainte de a fi aprobată și desemnată în calitate de operator de sistem de transport în temeiul alineatului (9) din prezentul articol, o întreprindere este certificată în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 65 alineatele (4), (5) și (6) din prezenta directivă și la articolul 13 din **Regulamentul COM(2021) 804 final [trimitere la regulamentul reformat]**[...]. Ulterior, Comisia verifică dacă măsurile în vigoare garantează în mod evident o mai mare independență efectivă a operatorului de sistem de transport decât dispozițiile secțiunii 3.
- (11) Întreprinderile integrate vertical care dețin în proprietate un sistem de transport nu pot fi în niciun caz împiedicate să adopte măsurile necesare în vederea respectării alineatului (1).
- (12) Întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare nu pot exercita, direct sau indirect, controlul sau vreun drept asupra operatorilor de sisteme de transport separați din statele membre care aplică alineatul (1).

SECȚIUNEA 2

OPERATORI DE SISTEM INDEPENDENȚI

Articolul 55

Operatori de sistem independenți

- (1) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparținea unei întreprinderi integrate vertical, un stat membru poate decide să nu aplice articolul [...] **54** alineatul (1) și poate să desemneze un operator de sistem independent la propunerea proprietarului sistemului de transport.

În ceea ce privește porțiunea din sistemul de transport care conectează un stat membru la o țară terță, între frontiera statului membru respectiv și primul punct de conectare cu rețeaua statului membru respectiv, în cazul în care sistemul de transport aparținea, la 23 mai 2019, unei întreprinderi integrate vertical, statul membru respectiv poate decide să nu aplice articolul **54** alineatul (1) și poate să desemneze un operator de sistem independent la propunerea proprietarului sistemului de transport.

Desemnarea unui operator de sistem independent este supusă aprobării de către Comisie.

- (2) Statul membru poate aproba și desemna un operator de sistem independent numai în cazul în care:
- (a) operatorul candidat a demonstrat că îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 54 alineatul (1) literele (b), (c) și (d);
 - (b) operatorul candidat a demonstrat că dispune de resursele financiare, tehnice, fizice și umane necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale în conformitate cu articolul 35;
 - (c) operatorul candidat și-a asumat angajamentul de a respecta un plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani monitorizat de autoritatea de reglementare;
 - (d) proprietarul sistemului de transport și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul alineatului (5) și, în acest scop, acesta prezintă toate proiectele de contracte cu întreprinderea candidată și cu orice altă entitate relevantă;
 - (e) operatorul candidat și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul [Regulamentului reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) *[...]* 804], inclusiv în ceea ce privește cooperarea dintre operatorii de sisteme de transport la nivel european și regional.
- (3) Întreprinderile care au fost certificate de autoritatea de reglementare ca îndeplinind cerințele de la articolul 66 și pe cele de la alineatul (2) din prezentul articol sunt aprobate și desemnate de către statele membre ca operatori de sistem independenți. Se aplică procedura de certificare prevăzută fie la articolul 65 din prezenta directivă și la articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009, fie la articolul 66 din prezenta directivă.

- (4) Fiecare operator de sistem independent răspunde de acordarea și gestionarea accesului terților, inclusiv de colectarea taxelor de acces la rețea și a veniturilor rezultate din gestionarea congestiilor, de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, precum și de garantarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface cererile rezonabile prin planificarea investițiilor. În ceea ce privește dezvoltarea sistemului de transport, operatorul de sistem independent este responsabil de proiectarea (inclusiv de procedura de autorizare), construcția și darea în exploatare a noii infrastructuri. În acest scop, operatorul de sistem independent acționează ca un operator de sistem de transport în conformitate cu prezentul capitol. Proprietarii de sisteme de transport nu sunt responsabili de acordarea și gestionarea accesului terților și nici de planificarea investițiilor.
- (5) În cazul desemnării unui operator de sistem independent, proprietarul sistemului de transport:
- (a) asigură pe deplin cooperarea și sprijinul necesare operatorului de sistem independent în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestuia, furnizându-i în special toate informațiile relevante;
 - (b) finanțează investițiile decise de către operatorul de sistem independent și aprobate de către autoritatea de reglementare sau își dă acordul ca acestea să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent; Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare. Înainte de o astfel de aprobare, autoritatea de reglementare se consultă atât cu proprietarul sistemului de transport, cât și cu alte părți interesate;

- (c) deține răspunderea privind activele rețelei, cu excepția răspunderii referitoare la atribuțiile operatorului de sistem independent;
 - (d) oferă garanții pentru facilitarea finanțării eventualelor extinderi ale rețelei, cu excepția investițiilor pentru care și-a dat acordul să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent, în temeiul literei (b).
- (6) În strânsă cooperare cu autoritatea de reglementare, autoritatea națională competentă în materie de concurență este investită cu toate competențele necesare pentru a monitoriza în mod eficient respectarea de către proprietarul sistemului de transport a obligațiilor sale în temeiul alineatului (5).

Articolul 56

Separarea proprietarilor de sisteme de transport, a proprietarilor de rețele de hidrogen, a operatorilor de înmagazinare și a operatorilor de înmagazinare a hidrogenului

În situația desemnării unui operator de sistem independent sau a unui **operator** de rețea de hidrogen independent, proprietarii de sisteme de transport, proprietarii de rețele de hidrogen și operatorii de înmagazinare sau operatorii de instalații de înmagazinare a hidrogenului care fac parte din întreprinderi integrate vertical sunt independenți, cel puțin în ceea ce privește forma lor juridică, organizarea și procesul de luare a deciziilor, față de alte activități care nu au legătură cu transportul, distribuția, vehicularea sau înmagazinarea gazelor.

Prezentul articol se aplică numai cu privire la instalațiile de înmagazinare a gazelor naturale care sunt necesare din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru furnizarea unui acces eficient la sistem în scopul aprovizionării clienților, în conformitate cu articolul 29.

Pentru a asigura independența proprietarului de sistem de transport sau a proprietarului rețelei de hidrogen și a operatorului de înmagazinare sau a operatorului de înmagazinare a hidrogenului menționați la **primul** paragraf, se aplică următoarele criterii minime:

- (a) persoanele cu funcții de conducere din cadrul întreprinderii proprietare a sistemului de transport sau a rețelei de hidrogen și cele din cadrul operatorului de înmagazinare sau al operatorului de înmagazinare a hidrogenului nu fac parte din structurile întreprinderii integrate din sectorul gazelor naturale care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea curentă a activităților de producție și furnizare a gazelor;
- (b) se iau măsuri adecvate pentru a garanta că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere din cadrul întreprinderii proprietare a sistemului de transport sau a rețelei de hidrogen și cele din cadrul operatorului de înmagazinare sau al operatorului de înmagazinare a hidrogenului sunt luate în considerare, astfel încât să se asigure faptul că acestea au posibilitatea de a acționa independent;
- (c) operatorul de înmagazinare sau operatorul de înmagazinare a hidrogenului dispune de suficiente competențe de luare a deciziilor, independent de întreprinderea integrată din sectorul gazelor naturale, cu privire la elementele de active necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea instalațiilor de înmagazinare; aceasta nu împiedică existența unor mecanisme de coordonare adecvate care să garanteze că sunt protejate drepturile societății-mamă de supraveghere economică și de supraveghere a gestiunii în ceea ce privește randamentul activelor unei filiale, reglementate indirect în conformitate cu articolul 72 alineatul (7); aceasta permite mai ales societății-mamă să aprobe planul financiar anual al operatorului de înmagazinare ori al operatorului de înmagazinare a hidrogenului sau orice document echivalent și să stabilească limite globale ale nivelului de îndatorare a filialei sale; în schimb, aceasta nu permite societății-mamă să dea instrucțiuni cu privire la operațiunile curente, nici cu privire la deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea instalațiilor de înmagazinare, care nu depășesc condițiile stabilite în planul financiar aprobat sau în oricare alt instrument echivalent;

- (d) proprietarul sistemului de transport sau al rețelei de hidrogen și operatorul de înmagazinare sau operatorul de înmagazinare a hidrogenului stabilesc un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a se garanta că practicile discriminatorii sunt excluse, iar respectarea acestuia este monitorizată în mod adecvat; acesta stabilește și obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivelor respective; persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate prezintă autorității de reglementare un raport anual cu privire la măsurile luate. Acest raport anual este publicat.

Comisia este abilitată să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 83 în completarea [...] prezentei directive pentru a stabili orientări pentru a garanta respectarea deplină și efectivă de către proprietarul sistemului de transport sau de către proprietarul rețelei de hidrogen și de către operatorul de înmagazinare sau de către operatorul de înmagazinare a hidrogenului a dispozițiilor alineatului (2) din prezentul articol.

SECȚIUNEA 3

OPERATORI DE TRANSPORT INDEPENDENȚI

Articolul 57

Active, echipamente, personal și identitate

- (1) Operatorii de sisteme de transport sunt dotați cu toate resursele financiare, tehnice, fizice și umane necesare îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive și desfășurării activității de transport al gazelor, în special:
- (a) activele necesare pentru activitatea de transport al gazelor, inclusiv sistemul de transport, se află în proprietatea operatorului de sistem de transport;
 - (b) personalul necesar pentru activitatea de transport al gazelor, inclusiv pentru îndeplinirea tuturor sarcinilor din cadrul întreprinderii, este angajat de operatorul de sistem de transport;
 - (c) este interzisă închirierea de personal și prestarea de servicii de către și către orice parte a întreprinderii integrate vertical. Cu toate acestea, un operator de sistem de transport poate furniza servicii întreprinderii integrate vertical, atâta timp cât:
 - (i) prin furnizarea serviciilor nu sunt discriminați utilizatorii sistemului, serviciile sunt disponibile tuturor utilizatorilor sistemului cu aceleași clauze și condiții și nu restricționează, denaturează sau împiedică concurența în domeniul producției sau furnizării de energie;
 - (ii) clauzele și condițiile pentru furnizarea serviciilor respective sunt aprobate de autoritatea de reglementare;

- (d) fără a aduce atingere deciziilor organismului de supraveghere prevăzut la articolul 60, întreprinderea integrată vertical pune la dispoziția operatorului de sistem de transport, în timp util, resurse financiare adecvate pentru viitoare proiecte de investiții sau pentru înlocuirea activelor existente, în urma unei cereri adecvate din partea operatorului de sistem de transport.
- (2) Activitatea de transport al gazelor include cel puțin următoarele sarcini, pe lângă cele enumerate la articolul 35:
- (a) reprezentarea operatorului de sistem de transport și contactele cu terți și cu autoritățile de reglementare;
 - (b) reprezentarea operatorului de sistem de transport în cadrul Rețelei europene a operatorilor de sisteme de transport de gaze („ENTSO de gaze”);
 - (c) acordarea și gestionarea accesului terților în mod nediscriminatoriu între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului;
 - (d) colectarea tuturor tarifelor aferente sistemului de transport, inclusiv a tarifelor de acces la rețea, a tarifelor pentru serviciile de sistem necesare echilibrării sistemului, precum prelucrarea gazelor, cumpărarea de servicii (costurile cu echilibrarea, cumpărarea de energie pentru acoperirea pierderilor în rețea);
 - (e) exploatarea, întreținerea și dezvoltarea unui sistem de transport sigur, eficace și eficient din punct de vedere economic;

- (f) planificarea investițiilor care să asigure capacitatea pe termen lung a sistemului de a face față cererilor rezonabile și de a garanta securitatea aprovizionării;
 - (g) instituirea de asociații în participațiune adecvate, inclusiv cu unul sau mai mulți operatori de sisteme de transport, cu bursele de gaze și cu ceilalți actori relevanți, în cadrul obiectivelor de dezvoltare a creării de piețe regionale sau de facilitare a procesului de liberalizare;
 - (h) toate serviciile aferente întreprinderii, inclusiv cele juridice, de contabilitate și informatice.
- (3) Operatorii de sisteme de transport sunt organizați sub o formă juridică dintre cele menționate în [...] **anexa II la** [...] Directiva [...] **(UE) 2017/1132** a Parlamentului European și a Consiliului²⁷.
- (4) Operatorul de sistem de transport nu creează, prin identitatea sa corporativă, comunicarea, imaginea de marcă și spațiul său, confuzii cu privire la identitatea separată a întreprinderii integrate vertical sau a oricărei părți a acesteia.
- (5) Operatorul de sistem de transport nu împarte sistemele sau echipamentele informatice, spațiile fizice și sistemele de acces securizat cu nicio parte a întreprinderii integrate vertical și nici nu folosește aceiași consultanți sau contractanți externi pentru sistemele sau echipamentele informatice și pentru sistemele de acces securizate.
- (6) Conturile operatorului de sistem de transport sunt auditate de către un auditor diferit de cel care auditează întreprinderea integrată vertical sau oricare parte a acesteia.

²⁷ Directiva 2009/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, în înțelesul articolului 48 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților (JO L 258, 1.10.2009, p. 11).

Independența operatorului de sistem de transport

- (1) Fără a aduce atingere deciziilor organismului de supraveghere instituit în temeiul articolului 60, operatorul de sistem de transport are:
 - (a) dreptul efectiv de a lua decizii, în mod independent față de întreprinderea integrată vertical, cu privire la activele necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea sistemului de transport;
 - (b) dreptul de a obține finanțare pe piețele de capital, în special prin împrumuturi și aport de capital.
- (2) Operatorul de sistem de transport acționează în permanență astfel încât să se asigure că dispune de resursele necesare în vederea desfășurării activității de transport în mod corespunzător și eficient și a dezvoltării și menținerii unui sistem de transport eficient, sigur și economic.

- (3) Filialele întreprinderii integrate vertical care desfășoară activități de producție sau furnizare nu dețin participații directe sau indirecte la operatorul de sistem de transport. Operatorul de sistem de transport nu deține nicio participație directă sau indirectă la nicio filială a întreprinderii integrate vertical care desfășoară activități de producție sau furnizare și nici nu primește dividende sau alte beneficii financiare de la filiala în cauză.
- (4) Structura generală de conducere și statutul operatorului de sistem de transport asigură independența efectivă a operatorului de sistem de transport, în conformitate cu prezentul capitol. Întreprinderea integrată vertical nu determină, în mod direct sau indirect, comportamentul concurențial al operatorului de sistem de transport în ceea ce privește activitățile curente ale acestuia și de gestionare a rețelei sau în ceea ce privește activitățile necesare pentru elaborarea planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani, întocmit în temeiul articolului 51.

- (5) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la articolul 35 și la articolul 57 alineatul (2) din prezenta directivă și în conformitate cu articolul 15 alineatul (1), articolul 5 alineatul (1) litera (a), articolul 9 alineatele (2), (3) și (5), articolul 30 alineatul (6) și articolul 12 alineatul (1) din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] 804], operatorii de sisteme de transport nu fac discriminări între diferite persoane sau entități și nu restricționează, denaturează sau împiedică concurența în domeniul producției sau furnizării de energie.
- (6) Orice relații comerciale și financiare între întreprinderea integrată vertical și operatorul de sistem de transport, inclusiv împrumuturile acordate de operatorul de sistem de transport întreprinderii integrate vertical, respectă condițiile pieței. Operatorul de sistem de transport păstrează date detaliate privind astfel de relații comerciale sau financiare și le pune la dispoziția autorității de reglementare, la cererea acesteia.
- (7) Operatorul de sistem de transport prezintă autorității de reglementare, în vederea aprobării, toate acordurile comerciale și financiare încheiate cu întreprinderea integrată vertical.
- (8) Operatorul de sistem de transport informează autoritatea de reglementare cu privire la resursele financiare menționate la articolul 57 alineatul (1) litera (d), disponibile pentru proiecte de investiții viitoare sau pentru înlocuirea activelor existente.

- (9) Întreprinderile integrate vertical se abțin de la orice acțiune care ar împiedica sau prejudicia respectarea, de către operatorul de sistem de transport, a obligațiilor prevăzute în prezentul capitol și nu solicită operatorului de sistem de transport să ceară permisiunea de la întreprinderea integrată vertical în vederea îndeplinirii acestor obligații.
- (10) O întreprindere certificată de autoritatea de reglementare ca respectând cerințele prezentului capitol este autorizată și desemnată operator de sistem de transport de către statul membru respectiv. Se aplică procedura de certificare prevăzută fie la articolul 65 din prezenta directivă și la articolul 13 din [Regulamentul *reformat privind gazele* [...] [...]
propus în COM X/Y], fie la articolul 66 din prezenta directivă.
- (11) Operatorul de sistem de transport face publice informații detaliate privind calitatea gazelor transportate în rețelele sale, în temeiul articolelor 16 și 17 din Regulamentul (UE) 2015/703.

Independența personalului și a conducerii operatorului de sistem de transport

- (1) Deciziile privind numirea și prelungirea mandatului, condițiile de lucru inclusiv remunerația și încetarea mandatului persoanelor cu funcții de conducere sau membrilor organelor administrative ale operatorului de sistem de transport sunt adoptate de către organismul de supraveghere al operatorului de sistem de transport numit în conformitate cu articolul 60.
- (2) Autorității de reglementare i se notifică identitatea și condițiile privind termenul, durata și încheierea mandatului persoanelor desemnate de organismul de supraveghere în vederea numirii sau prelungirii mandatului, în calitate de persoane cu funcții executive și/sau de membri ai organelor administrative ale operatorului de sistem de transport, precum și motivele oricărei decizii propuse de încetare a mandatului în cauză. Respectivul condiții și decizii menționate la alineatul (1) dobândesc caracter obligatoriu numai dacă, în termen de trei săptămâni de la notificare, autoritatea de reglementare nu a ridicat obiecții.

Autoritatea de reglementare poate ridica obiecții privind deciziile menționate la alineatul (1), în cazul:

- (a) unor îndoieli serioase survenite cu privire la independența profesională a unei persoane cu funcție de conducere numite și/sau a unui membru al organelor administrative numit, sau
 - (b) încheierii premature a unui mandat, dacă există îndoieli cu privire la justificarea încheierii premature.
- (3) Nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea integrată vertical, cu vreo parte a acesteia sau cu acționarii care dețin controlul asupra acesteia, cu excepția operatorului de sistem de transport nu trebuie să fie deținută pe o perioadă de trei ani înainte de numirea persoanelor cu funcții de conducere sau a membrilor organelor administrative ale operatorului de sistem de transport cărora li se aplică prezentul alineat.

- (4) Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative, precum și angajații operatorului de sistem de transport nu dețin nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu vreo altă parte a întreprinderii integrate vertical sau cu acționarii majoritari ai acesteia.
- (5) Persoanele cu funcții de conducere sau membrii organelor administrative, precum și angajații operatorului de sistem de transport nu dețin niciun interes și nu primesc niciun beneficiu financiar, de ordin direct sau indirect, de la vreo parte a întreprinderii integrate vertical cu excepția operatorului de sistem de transport. Remunerația acestora nu depinde de activitățile sau rezultatele întreprinderii integrate vertical, cu excepția celor ale operatorului de sistem de transport.
- (6) Pentru orice plângeri din partea persoanelor cu funcții de conducere sau a membrilor organelor administrative ale operatorului de sistem de transport împotriva încetării premature a mandatelor lor le este garantat dreptul efectiv de a introduce o cale de atac la autoritatea de reglementare.
- (7) După încetarea mandatului deținut în cadrul operatorului de sistem de transport, persoanele cu funcții de conducere sau membrii organelor administrative ale acestuia nu au dreptul să dețină, timp de patru ani, nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu orice parte a întreprinderii integrate vertical, cu excepția operatorului de sistem de transport, sau cu acționarii majoritari ai întreprinderii integrate vertical.

- (8) Alineatul (3) se aplică majorității persoanelor cu funcții de conducere sau membrilor organelor administrative ale operatorului de sistem de transport.

Persoanele cu funcții de conducere sau membrii organelor administrative ale operatorului de sistem de transport care nu fac obiectul dispozițiilor alineatului (3) nu trebuie să fi desfășurat vreo activitate de conducere sau vreo altă activitate relevantă în întreprinderea integrată vertical pentru o perioadă de cel puțin șase luni înainte a numirii acestora.

Primul paragraf din prezentul alineat și alineatele (4)-(7) se aplică tuturor persoanelor cu funcții executive de conducere și celor care sunt direct subordonate acestora cu privire la chestiuni legate de exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea rețelei.

Organismul de supraveghere

- (1) Operatorul de sistem de transport deține un organism de supraveghere responsabil cu luarea deciziilor susceptibile de a avea un impact major asupra valorii activelor acționarilor din cadrul operatorului de sistem de transport, în special a deciziilor privind aprobarea planurilor financiare anuale și pe termen lung, a nivelului de îndatorare a operatorului de sistem de transport și a dividendelor distribuite acționarilor. Deciziile care fac parte din competența organismului de supraveghere le exclud pe cele care nu sunt legate de activitățile curente ale operatorului de sistem de transport și de gestionarea rețelei, și de activitățile necesare pentru elaborarea planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani, întocmit în temeiul articolului 51.
- (2) Organismul de supraveghere este compus din membri reprezentând întreprinderea integrată vertical, din membri reprezentând acționarii terți și, în cazurile prevăzute de legislația pertinentă a unui stat membru, din membri reprezentând alți factori interesați, precum angajații operatorului de sistem de transport.
- (3) Articolul 59 alineatul (2) primul paragraf și articolul 59 alineatele (3)-(7) se aplică cel puțin unei jumătăți a membrilor organismului de supraveghere minus unul.

Articolul 59 alineatul (2) al doilea paragraf litera (b) se aplică tuturor membrilor organismului de supraveghere.

Programul de conformitate și coordonatorul funcției de conformitate

- (1) Statele membre asigură faptul că operatorii de sisteme de transport stabilesc și pun în aplicare un program de conformitate care definește măsurile adoptate în vederea excluderii posibilităților de comportament discriminatoriu, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate stabilește obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivelor respective. Programul este supus aprobării autorității de reglementare. Fără a aduce atingere competențelor autorității de reglementare naționale, respectarea programului este monitorizată independent de către coordonatorul funcției de conformitate.
- (2) Coordonatorul funcției de conformitate este numit de către organismul de supraveghere și face obiectul aprobării autorității de reglementare. Autoritatea de reglementare poate refuza aprobarea coordonatorului funcției de conformitate numai din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională. Coordonatorul funcției de conformitate poate fi o persoană fizică sau juridică. Articolul 59 alineatele (2)-(8) se aplică coordonatorului funcției de conformitate.

- (3) Coordonatorul funcției de conformitate are următoarele atribuții:
- (a) monitorizarea punerii în aplicare a programului de conformitate;
 - (b) elaborarea unui raport anual care stabilește măsurile luate în vederea punerii în aplicare a programului de conformitate și prezentarea acestuia către autoritatea de reglementare;
 - (c) raportarea către organismul de supraveghere și emiterea de recomandări privind programul de conformitate și punerea în aplicare a acestuia;
 - (d) notificarea autorității de reglementare cu privire la orice încălcare gravă a punerii în aplicare a programului de conformitate;
 - (e) raportarea către autoritatea de reglementare cu privire la orice relații comerciale și financiare dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de sistem de transport.
- (4) Coordonatorul funcției de conformitate prezintă autorității de reglementare deciziile propuse cu privire la planul de investiții sau la investițiile individuale din cadrul rețelei. Acest lucru are loc cel târziu în momentul prezentării deciziilor în cauză organismului de supraveghere de către organul de conducere sau administrativ competent al operatorului de sistem de transport.

- (5) În cazul în care întreprinderea integrată vertical, în cadrul adunării generale sau prin votul membrilor organismului de supraveghere pe care i-a numit, a împiedicat adoptarea unei decizii în scopul de a împiedica sau a întârzia investiții care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani, trebuiau executate în următorii trei ani, coordonatorul funcției de conformitate raportează acest lucru autorității de reglementare, care acționează în conformitate cu articolul 51.
- (6) Condițiile care reglementează mandatul sau condițiile de muncă ale coordonatorului funcției de conformitate, inclusiv durata mandatului acestuia, sunt supuse aprobării autorității de reglementare. Condițiile respective asigură independența coordonatorului funcției de conformitate, inclusiv prin punerea la dispoziție a resurselor necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale. Pe durata mandatului său, coordonatorul funcției de conformitate nu poate deține o altă funcție, nu poate avea o altă responsabilitate profesională sau un interes, direct sau indirect, cu nicio parte a întreprinderii integrate vertical sau cu acționarii majoritari ai acesteia.
- (7) Coordonatorul funcției de conformitate raportează cu regularitate, fie verbal, fie în scris, autorității de reglementare și are dreptul de a raporta cu regularitate, fie verbal, fie în scris, organismului de supraveghere al operatorului de sistem de transport.
- (8) Coordonatorul funcției de conformitate poate participa la toate reuniunile organelor de conducere sau administrative ale operatorului de sistem de transport, precum și la cele ale organismului de supraveghere și ale adunării generale. Coordonatorul funcției de conformitate participă la toate reuniunile care privesc următoarele chestiuni:

- (a) condițiile de acces la rețea, astfel cum sunt stabilite în [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] **804**], în special în privința tarifelor, a serviciilor de acces al terților, a alocării capacităților și a gestionării congestiilor, a transparenței, a echilibrării și a piețelor secundare;
 - (b) proiectele efectuate în scopul de a exploata, întreține și dezvolta sistemul de transport, inclusiv investițiile pentru noile conexiuni de transport, pentru extinderea capacității și pentru optimizarea capacității actuale;
 - (c) achizițiile sau vânzările de energie necesare pentru exploatarea sistemului de transport.
- (9) Coordonatorul funcției de conformitate monitorizează respectarea articolului 36 de către operatorul de sistem de transport.
 - (10) Coordonatorul funcției de conformitate dispune de acces la toate datele pertinente, la sediile operatorului de sistem de transport și la toate informațiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale.
 - (11) În urma aprobării prealabile a autorității de reglementare, organismul de supraveghere poate să îl revoce pe coordonatorul funcției de conformitate. Organismul de supraveghere îl eliberează din funcție pe coordonatorul funcției de conformitate, din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională, la cererea autorității de reglementare.
 - (12) Coordonatorul funcției de conformitate are acces la sediile operatorului de sistem de transport fără a fi necesară anunțarea prealabilă.

SECȚIUNEA 4

SEPARAREA OPERATORILOR DE REȚELE SPECIFICE DE HIDROGEN

Articolul 62

Separarea operatorilor de rețele de hidrogen

- (1) Statele membre se asigură că, de la *[...]* **sfârșitul** perioadei de transpunere + 1 an], operatorii de rețele de hidrogen sunt separați în conformitate cu normele pentru operatorii de sisteme de transport din sectorul gazelor naturale, prevăzute la articolul 5*[...]*4 alineatele (1)-(3), **(6)**, **(7)** și **(12)** *[...]*.
- (2) În sensul prezentului articol, al articolelor 42 și 54 și al articolelor 35 și 43 din Directiva (UE) 2019/944, „producția sau furnizarea” include producția și furnizarea de hidrogen, iar „transportul” include vehicularea hidrogenului.
- (3) Un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1) în cazul *[...]* **rețelelor** *[...]* de hidrogen care **aparțin** *[...]* unei întreprinderi integrate vertical. În acest caz, statul membru în cauză desemnează un operator de rețea de hidrogen independent, separat în conformitate cu normele privind operatorii de sistem independenți în sectorul gazelor naturale, prevăzute la articolul 55. Operatorii de rețele de hidrogen și operatorii de sisteme de transport de gaze separați în conformitate cu articolul 54 alineatul (1) **pot** acționa în calitate de operator de rețea de hidrogen independent, sub rezerva cerințelor prevăzute la articolul 63.

- (4) **Fără a aduce atingere articolului 54, în cazul în care o rețea de hidrogen aparține unui operator de sistem de transport pentru gaze certificat sau [...] în cazul în care, la [data intrării în vigoare a directivei], [...] o rețea de hidrogen aparținea unei întreprinderi integrate vertical, statele membre pot decide să nu aplice alineatul (1) și pot desemna o entitate aflată sub controlul exclusiv al operatorului de sistem de transport sau al întreprinderii din sectorul hidrogenului integrate vertical [...] drept operator de rețea integrată de hidrogen separat în conformitate cu normele privind operatorii de transport independenți din sectorul gazelor naturale, prevăzute în capitolul IX secțiunea 3. [...]**
- (5) Normele aplicabile operatorilor de sisteme de transport prevăzute la articolul 66 se aplică operatorilor de rețele de hidrogen.

Articolul 63

Separarea orizontală a operatorilor de rețele de hidrogen

În cazul în care un operator de rețea de hidrogen face parte dintr-o întreprindere activă în transportul sau distribuția de gaze naturale sau de energie electrică, acesta este independent, cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică.

Articolul 64

Separarea contabilă a operatorilor de sisteme de hidrogen

Statele membre se asigură că conturile operatorilor de sisteme de hidrogen sunt ținute în conformitate cu articolul 69.

SECȚIUNEA 5

DESEMNAREA ȘI CERTIFICAREA OPERATORILOR DE REȚELE DE GAZE NATURALE ȘI ALE OPERATORILOR DE REȚELE DE HIDROGEN

Articolul 65

Desemnarea și certificarea operatorilor de sisteme de transport și ale operatorilor de rețele de hidrogen

- (1) Înainte de a fi aprobată și desemnată drept operator de sistem de transport sau de operator de rețea de hidrogen, o întreprindere este certificată în conformitate cu procedurile prevăzute la alineatele (4), (5) și (6) din prezentul articol și la articolul 13 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...]/804].
- (2) Întreprinderile care au fost certificate de autoritatea de reglementare, în temeiul procedurii de certificare, ca îndeplinind cerințele prevăzute la articolul 54 sau 62 sunt aprobate și desemnate de către statele membre drept operatori de sisteme de transport sau operatori de rețele de hidrogen. Desemnarea operatorilor de sisteme de transport sau a operatorilor de rețele de hidrogen este notificată Comisiei Europene și se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
- (3) Întreprinderile certificate notifică autorității de reglementare orice tranzacție planificată care poate necesita o reevaluare a conformității acesteia cu cerințele articolului 54 sau ale articolului 62.

- (4) Autoritățile de reglementare monitorizează respectarea permanentă de către întreprinderile certificate a cerințelor articolului 54 sau ale articolului 62. Aceste autorități deschid o procedură de certificare în scopul asigurării respectării cerințelor respective:
- (a) în urma notificării efectuate de întreprinderea certificată în temeiul alineatului (3);
 - (b) din proprie inițiativă, atunci când au luat cunoștință de faptul că o modificare planificată a drepturilor sau a influenței asupra întreprinderilor certificate sau a proprietarilor de sisteme de transport poate duce la încălcarea dispozițiilor articolului 54 sau ale articolului 62, sau atunci când au motive să considere că s-ar fi produs o asemenea încălcare; sau
 - (c) la cererea motivată a Comisiei.
- (5) Autoritățile de reglementare adoptă o decizie cu privire la certificarea unui operator de sistem de transport [...] sau a unui operator de rețea de hidrogen în termen de 100 de zile lucrătoare de la data notificării de către operatorul de sistem de transport [...] ori de către operatorul de rețea de hidrogen sau de la data solicitării din partea Comisiei. După expirarea acestui termen, certificarea se consideră acordată. Decizia explicită sau tacită a autorităților de reglementare devine efectivă numai după încheierea procedurii prevăzute la alineatul (6).

- (6) Decizia explicită sau tacită cu privire la certificare este notificată fără întârziere Comisiei de către autoritatea de reglementare, împreună cu toate informațiile relevante referitoare la aceasta. Comisia acționează în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 13 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) *[...]* 804].
- (7) Autoritățile de reglementare și Comisia pot solicita operatorilor de sisteme de transport, operatorilor de rețele de hidrogen și întreprinderilor care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare orice informații relevante pentru îndeplinirea atribuțiilor care le revin în temeiul prezentului articol.
- (8) Autoritățile de reglementare și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Certificarea în raport cu țările terțe

- (1) Atunci când un proprietar de sistem de transport, un operator de sistem de transport, un operator de rețea de hidrogen sau un proprietar de rețea de hidrogen care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe solicită o certificare, autoritatea de reglementare informează Comisia.

Autoritatea de reglementare informează, de asemenea, fără întârziere Comisia cu privire la orice circumstanțe în urma cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra unui sistem de transport, asupra unui operator de sistem de transport, asupra unei rețele de hidrogen [...] sau asupra unui **operator [...]** de rețea de hidrogen.

- (2) Operatorul de sistem de transport sau operatorul de rețea de hidrogen notifică autorității de reglementare orice circumstanțe în baza cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra sistemului de transport sau asupra operatorului de sistem de transport **ori asupra rețelei de hidrogen sau asupra operatorului de rețea de hidrogen.**

- (3) Autoritatea de reglementare adoptă un proiect de decizie cu privire la certificarea unui operator de sistem de transport sau a unui operator de rețea de hidrogen în termen de 100 de zile lucrătoare de la data notificării de către operatorul de sistem de transport **sau de către operatorul de rețea de hidrogen**. Aceasta refuză certificarea în cazul în care nu s-a demonstrat:
- (a) că entitatea în cauză îndeplinește cerințele articolului 54 sau ale articolului 62; și
 - (b) în fața autorității de reglementare sau altei autorități competente desemnate de statul membru, faptul că acordarea certificării nu va pune în pericol securitatea aprovizionării cu energie a statului membru și a Uniunii. În examinarea acestui aspect, autoritatea de reglementare sau altă autoritate competentă desemnată în acest sens ține seama de:
 - (i) drepturile și obligațiile Uniunii față de țara terță în cauză în temeiul dreptului internațional, inclusiv al unui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care Uniunea este parte și în care sunt abordate aspecte legate de securitatea aprovizionării cu energie;
 - (ii) drepturile și obligațiile statului membru față de țara terță respectivă, în temeiul acordurilor încheiate cu țara terță respectivă, în măsura în care acestea respectă dreptul Uniunii;
 - (iii) alte elemente și circumstanțe specifice ale cazului și de țara terță în cauză.

- (4) Autoritatea de reglementare notifică fără întârziere Comisiei decizia luată, împreună cu toate informațiile relevante referitoare la aceasta.
- (5) Statele membre se asigură că autoritatea de reglementare și/sau autoritatea competentă desemnată menționată la alineatul (3) litera (b), înainte ca autoritatea de reglementare să adopte o decizie cu privire la certificare, solicită un aviz din partea Comisiei cu privire la faptul că:
- (a) entitatea respectivă respectă cerințele articolului 54 sau ale articolului 62; și
 - (b) acordarea certificării nu va pune în pericol securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii.
- (6) Comisia examinează cererea menționată la alineatul (5) de îndată ce o primește. În termen de 50 de zile lucrătoare de la primirea cererii, Comisia transmite avizul său autorității de reglementare sau, în cazul în care cererea a fost înaintată de autoritatea competentă desemnată, către aceasta.

În pregătirea avizului, Comisia poate solicita opiniile ACER, ale statului membru în cauză și ale părților interesate. În cazul în care Comisia face o astfel de solicitare, termenul de 50 de zile lucrătoare se prelungește cu încă 50 de zile lucrătoare.

În cazul în care Comisia nu emite un aviz în termenul menționat în primul și al doilea paragraf, se consideră că Comisia nu a ridicat obiecții cu privire la decizia autorității de reglementare.

- (7) Atunci când evaluează dacă controlul deținut de o persoană sau de către persoane dintr-una sau mai multe țări terțe pune în pericol securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii, Comisia ține seama de:
- (a) elementele specifice ale cazului și de țara sau țările terțe implicate; și
 - (b) drepturile și obligațiile Uniunii față de țara sau țările terțe în cauză în temeiul dreptului internațional, inclusiv în temeiul unui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care Uniunea este parte și în care sunt abordate aspecte legate de securitatea aprovizionării.
- (8) În termen de 50 de zile lucrătoare după expirarea termenului menționat la alineatul (6), autoritatea de reglementare adoptă decizia finală cu privire la certificare. În adoptarea deciziei finale, autoritatea de reglementare ține seama în cel mai înalt grad de avizul Comisiei. În orice caz, statele membre au dreptul de a refuza certificarea atunci când acordarea acesteia pune în pericol securitatea aprovizionării cu energie a statului membru respectiv sau securitatea aprovizionării cu energie a unui alt stat membru. În cazul în care statul membru a desemnat o altă autoritate competentă pentru a analiza alineatul (3) litera (b), acesta poate solicita autorității de reglementare să adopte decizia finală în conformitate cu evaluarea autorității competente respective. Decizia finală a autorității de reglementare și avizul Comisiei se publică împreună. În cazul în care decizia finală diferă de avizul Comisiei, statul membru în cauză furnizează și publică, împreună cu decizia respectivă, motivele respectivei decizii.

- (9) Nicio dispoziție a prezentului articol nu aduce atingere dreptului statelor membre de a exercita, în conformitate cu dreptul Uniunii, controale naționale legale, pentru a-și proteja interesele legitime de siguranță publică.
- (10) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 83 pentru a ***completa prezenta directivă prin*** stabilirea de orientări care să conțină detaliile procedurii care trebuie urmată în vederea aplicării prezentului articol.

Articolul 67

Desemnarea operatorilor de înmagazinare a gazelor naturale, a operatorilor de înmagazinare a hidrogenului, a operatorilor de instalații de GNL și de terminale de hidrogen

Statele membre desemnează sau solicită întreprinderilor care dețin instalații de înmagazinare a gazelor naturale, a hidrogenului, instalații de GNL și terminale de hidrogen să desemneze, pentru o perioadă care urmează să fie stabilită de statele membre, luând în considerare eficiența și echilibrul economic, unul sau mai mulți operatori pentru aceste infrastructuri.

SECȚIUNEA 6

SEPARAREA CONTABILĂ ȘI TRANSPARENȚA EVIDENȚELOR CONTABILE

Articolul 68

Dreptul de acces la evidențele contabile

- (1) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea, inclusiv autoritățile de reglementare menționate la articolul 70 alineatul (1) și autoritățile de soluționare a litigiilor menționate la articolul 24 alineatul (3), au drept de acces la evidențele contabile ale întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și din cel al hidrogenului în conformitate cu articolul 71, în măsura în care acest lucru este necesar pentru îndeplinirea misiunii lor.
- (2) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea, inclusiv autoritățile de reglementare menționate la articolul 70 alineatul (1) și autoritățile de soluționare a litigiilor, păstrează confidențialitatea asupra informațiilor sensibile din punct de vedere comercial. Statele membre pot prevedea divulgarea acestor informații în cazul în care acest lucru este necesar pentru a permite autorităților competente să își exercite funcțiile.

Separarea contabilă

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că respectivele conturi ale întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și din sectorul hidrogenului sunt ținute în conformitate cu dispozițiile alineatelor (2)-(5).
- (2) Întreprinderile din sectorul gazelor naturale și din sectorul hidrogenului, indiferent de forma de proprietate sau de regimul juridic, întocmesc, prezintă spre auditare și publică rapoartele contabile anuale, în conformitate cu normele naționale referitoare la conturile anuale ale societăților cu răspundere limitată, adoptate în conformitate cu Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului²⁸.

Întreprinderile care, din punct de vedere juridic, nu sunt obligate să își publice conturile anuale păstrează la sediul lor social o copie a acestora, pusă la dispoziția publicului.

²⁸ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

- (3) În sistemul lor de contabilitate internă, întreprinderile țin conturi separate pentru fiecare din activitățile de transport, distribuție, GNL, terminal de hidrogen, înmagazinare a gazelor naturale și a hidrogenului și vehiculare a hidrogenului, cum li s-ar cere să facă dacă respectivele activități ar fi realizate de întreprinderi separate, în vederea evitării discriminării, a subvenționării încrucișate și a denaturării concurenței. De asemenea, acestea țin conturi, care pot fi consolidate, pentru alte activități care nu sunt legate de activitățile de transport, distribuție, GNL, terminal de hidrogen, înmagazinare a gazelor naturale și a hidrogenului și vehiculare a hidrogenului. Veniturile rezultate din deținerea în proprietate a rețelei de transport, de distribuție sau de hidrogen sunt specificate în conturi. După caz, acestea țin conturi consolidate pentru alte activități din afara sectorului de gaze. Evidențele contabile interne cuprind un bilanț și un cont de profit și pierderi pentru fiecare activitate în parte.
- (4) Auditul menționat la alineatul (2) verifică, în special, ca obligația de evitare a discriminării și a subvențiilor încrucișate, menționată la alineatul (3), să fie respectată.
- (5) În contabilitatea lor internă, întreprinderile precizează regulile de alocare a activului și pasivului, a cheltuielilor și veniturilor, precum și a pierderilor, fără a aduce atingere normelor contabile aplicabile la nivel național, pe care le aplică la întocmirea conturilor separate prevăzute la alineatul (3). Regulile interne respective pot fi modificate numai în cazuri excepționale. Astfel de modificări trebuie să fie menționate și justificate în mod corespunzător.
- (6) Conturile anuale indică, în anexă, orice tranzacție de o anumită importanță, realizată cu întreprinderile conexe.

CAPITOLUL X

Autoritățile de reglementare

Articolul 70

Desemnarea autorităților de reglementare și independența acestora

- (1) Fiecare stat membru desemnează o singură autoritate de reglementare la nivel național.
- (2) Alineatul (1) nu aduce atingere desemnării altor autorități de reglementare la nivel regional în statele membre, cu condiția să existe, în scopuri de reprezentare și de contact la nivelul Uniunii, un reprezentant de rang înalt în cadrul Consiliului autorităților de reglementare al ACER, în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/942.
- (3) Prin derogare de la alineatul (1), un stat membru poate desemna autorități de reglementare pentru sistemele de dimensiuni reduse, într-o regiune separată din punct de vedere geografic al cărei consum pe anul 2008 a reprezentat mai puțin de 3 % din consumul total al statului membru din care face parte. Această derogare nu aduce atingere numirii unui reprezentant de rang înalt, în scopuri de reprezentare și de contact la nivelul Uniunii, în cadrul Consiliului autorităților de reglementare al ACER, în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/942.
- (4) Statele membre garantează independența autorității de reglementare și se asigură că aceasta își exercită competențele în mod imparțial și transparent. În acest scop, statul membru se asigură că, atunci când își îndeplinește atribuțiile de reglementare care îi revin în temeiul prezentei directive și al legislației în domeniu, autoritatea de reglementare:
 - (a) este distinctă din punct de vedere juridic și independentă din punct de vedere funcțional de orice altă entitate publică sau privată;

- (b) se asigură că personalul său și persoanele cu funcții de conducere:
 - (i) acționează în mod independent de orice interes de piață;
 - (ii) nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe din partea niciunui guvern sau a niciunei entități publice sau private în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare care îi revin. Această cerință nu aduce atingere unei cooperări strânse, după caz, cu alte autorități naționale competente sau orientărilor de politică generală elaborate de guvern, care nu au legătură cu atribuțiile de reglementare menționate la articolul 72.
- (5) În scopul de a proteja independența autorităților de reglementare, statele membre se asigură, în special, că:
 - (a) autoritatea de reglementare poate lua decizii autonome, independent de orice organism politic;
 - (b) autoritatea de reglementare deține toate resursele umane și financiare de care are nevoie pentru a-și îndeplini atribuțiile și a-și exercita competențele în mod eficace și eficient;
 - (c) autoritatea de reglementare beneficiază de o alocare bugetară anuală separată și de autonomie în execuția bugetului alocat;
 - (d) membrii consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența unui astfel de consiliu, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere din cadrul autorității de reglementare sunt numite pentru un mandat fix de cinci până la șapte ani, care poate fi reînnoit o singură dată;

- (e) membrii consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența unui astfel de consiliu, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere din cadrul autorității de reglementare sunt numite pe baza unor criterii obiective, transparente și publicate, urmându-se o procedură independentă și imparțială, care garantează faptul că respectivii candidați au competențele și experiența necesare pentru poziția relevantă din cadrul autorității de reglementare;
- (f) există dispoziții referitoare la conflictul de interese, iar obligațiile de confidențialitate se mențin și după încheierea mandatului membrilor consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența unui astfel de consiliu, după încetarea mandatului persoanelor cu cele mai înalte funcții de conducere din cadrul autorității de reglementare;
- (g) membrii consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența unui astfel de consiliu, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere din cadrul autorității de reglementare pot fi eliberate din funcție numai pe baza unor criterii transparente instituite;
- (h) statele membre pot să dispună verificarea ex post de către un auditor independent a conturilor anuale ale autorității de reglementare.

În ceea ce privește primul paragraf litera (d), statele membre garantează un sistem de rotație corespunzător pentru consiliu sau pentru persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere. Membrii consiliului de administrație sau, în absența unui astfel de consiliu, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere pot fi eliberate din funcție în cursul mandatului lor numai în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute de prezentul articol sau în cazul în care au comis o abatere, potrivit dreptului intern.

- (6) Până la 5 iulie 2022 și, ulterior, la fiecare patru ani, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport cu privire la respectarea de către autoritățile naționale a principiului independenței prevăzut la prezentul articol.

Obiectivele generale ale autorităților de reglementare

În îndeplinirea atribuțiilor de reglementare prevăzute de prezenta directivă, autoritățile de reglementare iau toate măsurile rezonabile în vederea realizării următoarelor obiective în cadrul atribuțiilor și competențelor prevăzute la articolul 72, în cooperare strânsă cu alte autorități naționale competente, inclusiv cu autoritățile din domeniul concurenței, și cu autorități din țările învecinate, inclusiv din țări terțe, după caz, și fără a aduce atingere competențelor acestora:

- (a) promovarea, în strânsă cooperare cu autoritățile de reglementare ale altor state membre, cu Comisia și cu ACER, în cadrul Uniunii, a unei piețe interne a gazelor naturale, gazelor din surse regenerabile, gazelor cu emisii scăzute de carbon și hidrogenului competitiv, flexibile, sigure și durabile din punctul de vedere al mediului, precum și garantarea unor condiții adecvate pentru funcționarea eficientă și fiabilă a rețelelor de gaze naturale și de hidrogen **și realizarea de progrese în ceea ce privește integrarea sistemului energetic**, având în vedere obiectivele pe termen lung și contribuind astfel la aplicarea coerentă, eficientă și eficace a dreptului Uniunii în vederea realizării obiectivelor climatice și energetice ale Uniunii;
- (b) dezvoltarea, în cadrul Uniunii, a unor piețe transfrontaliere regionale competitive și funcționale, în vederea realizării obiectivelor prevăzute la litera (a);

- (c) eliminarea restricțiilor privind comerțul cu gaze naturale și hidrogen între statele membre, inclusiv eliminarea restricțiilor datorate diferențelor de calitate a gazelor sau diferențelor de volum de hidrogen amestecat în sistemul de gaze naturale sau diferențelor de calitate a hidrogenului din sistemul de hidrogen, dezvoltarea unor capacități transfrontaliere de transport și/sau vehiculare corespunzătoare pentru a satisface cererea și a îmbunătăți integrarea piețelor naționale, asigurând interoperabilitatea sistemului interconectat de gaze naturale al UE sau a sistemului de hidrogen al Uniunii, ceea ce ar putea facilita fluxurile de gaze naturale pe întreg teritoriul Uniunii;
- (d) sprijinirea dezvoltării în cel mai rentabil mod, **cu aplicarea principiului „eficiența energetică înainte de toate”**, a unor sisteme sigure, fiabile, eficiente și nediscriminatorii care să fie orientate către consumator și promovarea caracterului adecvat al sistemelor și, în conformitate cu obiectivele generale de politică în domeniul energiei și climei, promovarea eficienței energetice și a integrării producției la scară largă și la scară redusă de gaze din surse regenerabile, precum și a producției distribuite, atât în rețelele de transport, cât și în cele de distribuție și facilitarea funcționării acestora în relație cu alte rețele de energie electrică și de energie termică;
- (e) facilitarea accesului la rețea al noilor capacități de producție, în special prin eliminarea obstacolelor care ar putea împiedica accesul noilor operatori pe piață și al gazelor și hidrogenului obținute din surse regenerabile;
- (f) garantarea acordării de stimulente corespunzătoare operatorilor de sisteme și utilizatorilor sistemelor, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența, mai ales eficiența energetică, în ceea ce privește performanța sistemelor, precum și integrarea pe piață;
- (g) garantarea unor avantaje pentru clienți de pe urma funcționării eficiente a piețelor interne, promovarea concurenței efective și sprijinirea asigurării protecției consumatorilor în strânsă cooperare cu autoritățile relevante de protecție a consumatorilor;
- (h) sprijinirea atingerii unor standarde ridicate ale serviciului public în domeniul gazelor naturale, contribuind la protejarea clienților vulnerabili și la compatibilitatea proceselor necesare de schimb de date pentru schimbarea furnizorului de către clienți.

Articolul 72

Atribuțiile și competențele autorității de reglementare

- (1) Autoritatea de reglementare are următoarele atribuții:
- (a) să stabilească sau să aprobe, conform unor criterii transparente, tarife de transport sau de distribuție sau metodologiile de calculare a acestora, ori ambele;
 - (b) de la 1 ianuarie [...]2036 sau de la data aplicării articolului 31 alineatul (1) din prezenta directivă, să stabilească sau să aprobe, conform unor criterii transparente, tarifele pentru accesul la rețeaua de hidrogen sau metodologiile de calculare a acestora, ori ambele;
 - (c) să stabilească sau să aprobe, conform unor criterii transparente:
 - (i) valoarea și durata taxei specifice menționate la articolul 4 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] 804] sau metodologiile de calculare a acestora, ori ambele;
 - (ii) valoarea activelor transferate și destinația oricăror profituri și pierderi care ar putea apărea în consecință și (iii) alocarea contribuțiilor la taxa specifică;

- (d) să asigure respectarea de către operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție, cât și, acolo unde este cazul, de către proprietarii de sisteme, de către operatorii de rețelele de hidrogen și de către orice întreprindere din sectorul gazelor naturale și din sectorul hidrogenului, precum și de către alți participanți la piață, inclusiv comunitățile de energie ale cetățenilor, a obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive, al [Regulamentului reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] **804**], al codurilor de rețea și al orientărilor adoptate în temeiul articolelor 52 și 53 din Regulamentul privind gazele, în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1938 și al altor acte legislative relevante ale Uniunii, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, precum și a deciziilor ACER;
- (e) în strânsă coordonare cu celelalte autorități de reglementare, să asigure respectarea de către ENTSOG, entitatea OSD UE și ENNOH a obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive, al [Regulamentului reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] **804**], al codurilor de rețea și al orientărilor adoptate în temeiul articolelor 52-56 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a propus în COM(2021) [...] **804**] și al altor acte legislative relevante ale Uniunii, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, precum și a deciziilor ACER și să identifice în comun nerespectarea de către ENTSOG, entitatea OSD UE și ENNOH a obligațiilor care le revin; în cazul în care autoritățile de reglementare nu au reușit să ajungă la un acord în termen de patru luni de la începerea consultărilor în scopul identificării în comun a neconformității, chestiunea este înaintată ACER în vederea adoptării unei decizii, în temeiul articolului 6 alineatul (10) din Regulamentul (UE) 2019/942;

- (f) să monitorizeze dezvoltarea calităților gazelor și gestionarea calității gazelor de către operatorii de sisteme de transport și, după caz, de către operatorii de sisteme de distribuție, inclusiv evoluția costurilor legate de gestionarea calității gazelor de către operatorii de sisteme și evoluțiile legate de amestecarea **și separarea** hidrogenului în sistemul de gaze naturale. **În cazul în care într-un stat membru o altă autoritate competentă este deja mandatată să colecteze aceste informații, autoritatea competentă transmite aceste informații autorității de reglementare;**
- (g) să monitorizeze evoluția calității hidrogenului și gestionarea calității hidrogenului de către operatorii de rețele de hidrogen, după caz, astfel cum se menționează la articolul 46, inclusiv evoluția costurilor legate de gestionarea calității hidrogenului;
- (h) să examineze prezentarea generală și să furnizeze o evaluare a acesteia, *precum și să furnizeze un aviz și să recomande modificări la raportul* transmis de operatorii de rețele de hidrogen cu privire la dezvoltarea infrastructurii de vehiculare a hidrogenului în conformitate cu articolul 52, ținând seama, în cadrul acestei examinări, de necesitatea economică globală a rețelei de hidrogen din punct de vedere energetic, precum și de cadrul privind scenariul comun prevăzut la articolul 51 alineatul (2) litera (e) privind planificarea dezvoltării rețelei **și de planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei de hidrogen pe zece ani prevăzut la articolul 43 din [Regulamentul reformat privind gazele];**

- (i) să ia în considerare examinarea și evaluarea prezentării generale a dezvoltării infrastructurii de vehiculare a hidrogenului, astfel cum se solicită la litera [...] (h), atunci când aprobă taxele specifice în sensul articolului 4 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] 804];
- (j) să coopereze, în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu autoritatea sau autoritățile de reglementare din statele membre implicate și cu ACER, în special prin participarea la Consiliul autorităților de reglementare al ACER în temeiul articolului 21 din Regulamentul (UE) 2019/942. În ceea ce privește infrastructura înspre și dinspre o țară terță, autoritatea de reglementare a statului membru în care este situat primul punct de interconectare cu rețeaua statelor membre poate coopera cu autoritățile relevante din țara terță, inclusiv cu cele ale părților contractante ale Comunității Energiei, după consultarea cu autoritățile de reglementare ale celorlalte state membre în cauză, consultarea vizând, în ceea ce privește respectiva infrastructură, aplicarea consecvență a prezentei directive pe teritoriul statelor membre;

- (k) să respecte și să pună în aplicare toate deciziile relevante, cu forță juridică obligatorie, ale ACER și ale Comisiei;
- (l) să raporteze anual cu privire la activitățile sale și la modul de îndeplinire a îndatoririlor sale autorităților competente ale statelor membre, ACER și Comisiei. Aceste rapoarte prezintă măsurile luate și rezultatele obținute în ceea ce privește fiecare dintre atribuțiile menționate la prezentul articol;
- (m) să garanteze că nu există subvenții încrucișate între activitățile de transport, distribuție, vehiculare a hidrogenului, înmagazinare a gazelor naturale și a hidrogenului, terminalele GNL și de hidrogen și activitățile de furnizare a gazelor naturale și a hidrogenului, *cu excepția cazului în care se prevede altfel în dreptul Uniunii*;
- (n) să monitorizeze planurile de investiții ale operatorilor de sisteme de transport și să furnizeze în raportul său anual o evaluare a acestor planuri de investiții din punctul de vedere al concordanței lor cu planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei menționat la articolul 29 litera (x) din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) /.../ 804]; o astfel de evaluare poate include recomandări de modificare a acestor planuri de investiții;

- (o) să monitorizeze respectarea normelor de siguranță și de fiabilitate a rețelei și să revizuiască performanțele lor anterioare, precum și să stabilească sau să aprobe standardele și cerințele de calitate a serviciilor și a aprovizionării sau să contribuie la realizarea acestui obiectiv împreună cu alte autorități competente;
- (p) să monitorizeze nivelul de transparență, inclusiv prețurile angro, și să garanteze respectarea de către întreprinderile din sectorul gazelor naturale și din sectorul hidrogenului a obligațiilor privind transparența care le revin;
- (q) să monitorizeze gradul și eficiența deschiderii piețelor și a concurenței la nivelul comerțului angro și cu amănuntul, inclusiv în ceea ce privește bursele de gaze naturale și de hidrogen, prețurile pentru clienții casnici, inclusiv sistemele de plată anticipată, tarifele percepute la schimbarea furnizorului, tarifele de debranșare, executarea serviciilor de întreținere și tarifele percepute pentru acestea și plângerile înaintate de clienții casnici, precum și orice denaturare sau restricționare a concurenței, și să furnizeze toate informațiile relevante și să prezinte toate situațiile relevante autorităților competente din domeniul concurenței;

- (r) să monitorizeze apariția unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze privind exclusivitatea, care ar putea împiedica clienții noncasnici de mari dimensiuni să încheie contracte simultan cu mai mulți furnizori sau ar putea restrânge posibilitatea acestora de a face această alegere, informând, dacă este cazul, autoritățile naționale din domeniul concurenței cu privire la astfel de practici;
- (s) să respecte libertatea contractuală în materie de contracte pe termen lung cu condiția ca acestea să fie compatibile cu dreptul Uniunii și să respecte politicile Uniunii și sub rezerva contribuției lor la obiectivele de decarbonizare. Nu se încheie contracte pe termen lung pentru furnizarea de gaze fosile cu emisii nereduse cu o durată care depășește sfârșitul anului 2049;
- (t) să monitorizeze perioadele de timp necesare operatorilor de sisteme de transport și operatorilor de sisteme de distribuție din sectorul gazelor naturale sau operatorilor de rețele de hidrogen pentru racordări și reparații;
- (u) să monitorizeze și să revizuiască condițiile de acces la instalațiile de înmagazinare, la stocarea în conductă și la alte servicii de sistem, astfel cum se prevede la articolul 29 sau la articolul 33. În cazul în care sistemul de acces la instalațiile de înmagazinare a gazelor naturale este definit în conformitate cu articolul 29 alineatul (3), această sarcină exclude revizuirea tarifelor;

- (y) să contribuie, împreună cu alte autorități relevante, la asigurarea eficacității și aplicării măsurilor de protecție a consumatorului, inclusiv a celor stabilite în anexa I;
- (w) să publice cel puțin o dată pe an recomandări cu privire la conformitatea prețurilor de furnizare cu dispozițiile articolului 6 și să le transmită autorităților din domeniul concurenței, dacă este cazul;
- (x) să garanteze accesul nediscriminatoriu la datele privind consumul clienților, furnizarea în vederea utilizării cu titlu opțional a unui format ușor de înțeles armonizat la nivel național pentru datele privind consumul, precum și accesul prompt al tuturor clienților la astfel de date, în temeiul articolelor 22 și 23;
- (y) să monitorizeze punerea în aplicare a normelor privind rolurile și responsabilitățile operatorilor de sisteme de transport, ale operatorilor de sisteme de distribuție, ale operatorilor de rețele de hidrogen, ale furnizorilor și clienților, precum și ale altor actori de pe piață în temeiul [Regulamentului reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) *[...]* 804];

- (z) să monitorizeze aplicarea corectă a criteriilor în conformitate cu care o instalație de înmagazinare a gazelor naturale intră în sfera de aplicare a articolului 29 alineatul (3) sau a articolului 29 alineatul (4); și
- (aa) să monitorizeze punerea în aplicare a măsurilor de salvagardare, astfel cum sunt prevăzute la articolul 77;
- (bb) să contribuie la compatibilitatea proceselor de schimb de date pentru cele mai importante procese de piață la nivel regional;
- (cc) să pună în aplicare codurile de rețea și orientările adoptate în temeiul articolului 52 **din [Regulamentul reformat privind gazele]** prin măsuri la nivel național sau, atunci când se impune, prin măsuri coordonate la nivel regional sau la nivelul Uniunii;
- (dd) să asigure un proces transparent și eficient de elaborare a planului național de dezvoltare a rețelei, în conformitate cu cerințele prevăzute la articolele 51 și 52;
- (ee) să aprobe și să modifice planurile de dezvoltare a rețelei **menționate la articolul 51 [...] și la articolul 52 alineatele (6) și (7);**

(ff) [...]

(gg) [...]

(hh) să monitorizeze disponibilitatea site-urilor de comparare, inclusiv a instrumentelor de comparare care îndeplinesc criteriile de la articolul 12;

(ii) să monitorizeze eliminarea obstacolelor nejustificate și a restricțiilor privind dezvoltarea consumului de gaze naturale autogenerate din surse regenerabile și a comunităților de energie ale cetățenilor.

(2) Atribuțiile de monitorizare prevăzute la alineatul (1) pot fi îndeplinite de alte autorități decât autoritățile de reglementare, în cazul în care un stat membru prevede acest lucru. În acest caz, informațiile obținute ca urmare a monitorizării sunt puse la dispoziția autorităților de reglementare în cel mai scurt timp posibil.

În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la alineatul (1), autoritățile de reglementare se consultă, după caz, cu operatorii de sisteme de transport din sectorul gazelor naturale și cu operatorii de rețele de hidrogen și colaborează îndeaproape cu alte autorități naționale competente, după caz, menținându-și totodată independența, fără a se aduce atingere competențelor specifice ale autorităților de reglementare și în concordanță cu principiile unei mai bune reglementări.

- (3) Pe lângă atribuțiile care le revin în temeiul alineatului (1) din prezentul articol, în cazul desemnării, în temeiul articolului 55 sau al articolului 62, a unui operator de sistem independent sau a unui operator de rețea de hidrogen independent, autoritatea de reglementare:
- (a) monitorizează respectarea de către proprietarul sistemului de transport și de către operatorul de sistem independent, de către proprietarul rețelei de hidrogen și de către operatorul de rețea de hidrogen independent a obligațiilor care le revin în temeiul prezentului articol și dispune aplicarea de sancțiuni în caz de nerespectare, în conformitate cu alineatul (4) litera (d);
 - (b) monitorizează relațiile și schimburile de informații dintre proprietarul sistemului de transport și operatorul de sistem independent sau dintre proprietarul rețelei de hidrogen și operatorul de rețea de hidrogen independent, în vederea garantării respectării de către operatorul de sistem independent sau de către operatorul de rețea de hidrogen independent a obligațiilor sale și, în special, aprobă contracte și acționează ca autoritate de soluționare a litigiilor între operatorul de sistem independent și proprietarul sistemului de transport sau între proprietarul rețelei de hidrogen și operatorul de rețea de hidrogen independent cu privire la plângerile înaintate de oricare dintre aceștia, în conformitate cu alineatul (11);

- (c) fără a aduce atingere procedurii prevăzute la articolul 55 alineatul (2) litera (c), aprobă, în cazul primului plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani, planificarea investițiilor și planul multianual de dezvoltare a rețelei, prezentate în fiecare an de către operatorul de sistem independent sau de către operatorul de rețea de hidrogen independent;
- (d) se asigură că tarifele de acces la rețea percepute de operatorul de sistem independent sau de operatorul de rețea de hidrogen independent cuprind o redevență pentru proprietarul sau proprietarii rețelei, care asigură o compensație corespunzătoare pentru activele rețelei și pentru orice investiții noi în cadrul acesteia, cu condiția ca acestea să fie aplicate în mod economic și eficient;
- (e) are competența de a desfășura inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul proprietarului de sistem de transport și la sediul operatorului de sistem independent sau la sediul proprietarului rețelei de hidrogen și la sediul operatorului de rețea de hidrogen independent.

- (4) Statele membre se asigură că autorităților de reglementare le sunt conferite competențele care să le permită să își îndeplinească în mod eficient și rapid atribuțiile prevăzute la alineatele (1), (3) și (6). În acest scop, autoritatea de reglementare are cel puțin următoarele competențe:
- (a) să emită decizii obligatorii pentru întreprinderile din sectorul gazelor naturale și din sectorul hidrogenului;
 - (b) să desfășoare investigații cu privire la funcționarea piețelor gazelor, precum și să decidă și să impună orice măsuri proporționale necesare pentru promovarea unei concurențe efective și pentru asigurarea unei funcționări corespunzătoare a pieței gazelor și, după caz, autoritățile de reglementare au, de asemenea, competența de a coopera cu autoritatea națională din domeniul concurenței și cu autoritățile de reglementare de pe piața financiară sau cu Comisia în desfășurarea unei investigații în domeniul dreptului concurenței;
 - (c) să solicite întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și din sectorul hidrogenului toate informațiile relevante în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, inclusiv justificări pentru orice refuz de a acorda acces terților, precum și orice informații privind măsurile necesare pentru consolidarea rețelei;

- (d) să impună sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare întreprinderilor din sectorul gazelor naturale și din sectorul hidrogenului care nu își respectă obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive sau al oricărei decizii relevante și cu forță juridică obligatorie a autorității de reglementare sau a ACER, sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni, inclusiv competența de a impune sau de a propune impunerea de sancțiuni de până la 10 % din cifra de afaceri anuală a operatorului de sistem de transport sau a operatorului de rețea de hidrogen sau de până la 10 % din cifra de afaceri anuală a întreprinderii integrate vertical asupra operatorului de sistem de transport, asupra operatorului de rețea de hidrogen sau asupra întreprinderii integrate vertical, după caz, pentru nerespectarea obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive;
 - (e) să dețină drepturi corespunzătoare pentru desfășurarea de investigații și competențele aferente în legătură cu soluționarea litigiilor, în conformitate cu alineatele (11) și (12).
- (5) Autoritatea de reglementare situată în statul membru în care își are sediul ENTSOG, Rețeaua europeană a operatorilor de rețele de hidrogen sau entitatea OSD UE are competența de a impune sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare entităților respective în cazul în care acestea nu își respectă obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive, al [Regulamentului reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) /.../ 804] sau al oricăror decizii relevante obligatorii din punct de vedere juridic ale autorității de reglementare sau ale ACER ori de a propune ca o instanță competentă să impună astfel de sancțiuni.

- (6) Pe lângă atribuțiile și competențele care îi revin în temeiul alineatelor (1) și (4) din prezentul articol, în cazul desemnării, în temeiul capitolului IX secțiunea 3 a unui operator de transport independent sau a unui operator de rețea de hidrogen integrat, autorității de reglementare îi sunt conferite cel puțin următoarele atribuții și competențe:
- (a) să dispună aplicarea de sancțiuni, în conformitate cu alineatul (4) litera (d), în caz de practici discriminatorii în favoarea întreprinderii integrate vertical;
 - (b) să monitorizeze schimburile de informații dintre operatorul de sistem de transport sau un operator de rețea de hidrogen integrat și întreprinderea integrată vertical pentru a garanta respectarea de către operatorul de sistem de transport sau de către operatorul de rețea de hidrogen integrat a obligațiilor sale;
 - (c) să acționeze ca o autoritate de soluționare a litigiilor între întreprinderea integrată vertical și operatorul de sistem de transport sau operatorul de rețea de hidrogen integrat cu privire la plângerile înaintate de oricare dintre aceștia, în conformitate cu alineatul (11);
 - (d) să monitorizeze relațiile comerciale și financiare, inclusiv împrumuturile, dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de sistem de transport sau operatorul de rețea de hidrogen integrat;

- (e) să aprobe toate acordurile comerciale și financiare dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de sistem de transport sau operatorul de rețea de hidrogen integrat, cu condiția ca acestea să respecte condițiile pieței;
- (f) atunci când este notificată de coordonatorul funcției de conformitate conform articolului 64 alineatul (4), să solicite o justificare din partea întreprinderii integrate vertical, care să includă în special dovezi privind faptul că nu a fost înregistrată nicio practică discriminatorie în avantajul întreprinderii integrate vertical;
- (g) să efectueze inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul întreprinderii integrate vertical și al operatorului de sistem de transport sau al operatorului de rețea de hidrogen integrat;
- (h) să atribuie toate sarcinile sau sarcini specifice ale operatorului de sistem de transport sau ale operatorului de rețea de hidrogen integrat unui operator de sistem independent sau unui operator de rețea de hidrogen independent, numit în conformitate cu articolul 64, în cazul unei încălcări repetate de către operatorul de sistem de transport sau de către operatorul de rețea de hidrogen integrat a obligațiilor care îi revin în temeiul prezentei directive, în special în cazul unor practici discriminatorii repetate în beneficiul întreprinderii integrate vertical.

- (7) Autoritățile de reglementare răspund de stabilirea sau aprobarea, cu suficient timp înainte de intrarea lor în vigoare, cel puțin a metodologiilor folosite pentru calcularea sau stabilirea clauzelor și condițiilor privind:
- (a) racordarea și accesul la rețelele naționale de gaze naturale, inclusiv tarifele de transport și distribuție și clauzele, condițiile și tarifele de acces la instalațiile GNL, astfel încât tarifele sau metodologiile să permită efectuarea investițiilor necesare în rețele și în instalațiile GNL într-un mod care să garanteze viabilitatea acestora;
 - (b) racordarea și accesul la rețelele naționale de hidrogen, inclusiv, începând cu 1 ianuarie 2031, tarifele de rețea de hidrogen, **acolo unde este cazul**, și clauzele, condițiile și tarifele de acces la înmagazinarea hidrogenului și la terminalele de hidrogen [...];
 - (c) furnizarea de servicii de echilibrare, care sunt realizate în modul cel mai economic posibil, oferă stimulente corespunzătoare utilizatorilor rețelelor pentru ca aceștia să își echilibreze intrările și ieșirile într-un mod corect și nediscriminatoriu și sunt întemeiate pe criterii obiective;
 - (d) aprobarea și monitorizarea taxelor specifice în conformitate cu articolul 4 din [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [.../ **804**];
 - (e) accesul la infrastructurile transfrontaliere, inclusiv procedurile de atribuire a capacităților și de gestionare a congestiilor.
- (8) Metodologiile sau clauzele și condițiile menționate la alineatul (7) sunt publicate.

- (9) La stabilirea sau aprobarea tarifelor sau a metodologiilor și a serviciilor de echilibrare, autoritățile de reglementare se asigură că operatorilor de sisteme de transport și de sisteme de distribuție și, de la 1 ianuarie 203[...]**6 sau de la data aplicării articolului 31 alineatul (1)**, operatorilor de rețele de hidrogen li se acordă stimulente corespunzătoare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în scopul de a spori eficiența, de a îmbunătăți integrarea pe piață și securitatea aprovizionării și de a sprijini activitățile de cercetare aferente.
- (10) Autoritățile de reglementare monitorizează gestionarea congestiei în cadrul rețelelor naționale de transport și al rețelelor de hidrogen, inclusiv la nivelul conductelor de interconectare, și punerea în aplicare a normelor de gestionare a congestiilor. În acest sens, operatorii de sisteme de transport, operatorii de rețele de hidrogen sau operatorii de piață prezintă autorităților de reglementare normele lor de gestionare a congestiilor, inclusiv de atribuire a capacităților. Autoritățile de reglementare pot cere modificări ale acestor norme.

Decizii și plângeri

- (1) Autoritățile de reglementare au competența de a solicita operatorilor de sisteme de transport din sectorul gazelor naturale, operatorilor de înmagazinare, de GNL și de sisteme de distribuție, operatorilor de înmagazinare a hidrogenului și operatorilor de terminale, precum și [...] **operatorilor** de rețele de hidrogen ca, în cazul în care este necesar, să modifice clauzele și condițiile, inclusiv tarifele și metodologiile menționate la prezentul articol, în scopul de a asigura proporționalitatea acestora, precum și aplicarea lor într-un mod nediscriminatoriu. În cazul în care regimul de acces la înmagazinare este definit în conformitate cu articolul 29 alineatul (3), această sarcină exclude modificarea tarifelor. **În cazul în care regimul de acces la înmagazinarea hidrogenului sau la rețelele de hidrogen se bazează pe un sistem de acces negociat al terților în conformitate cu articolul 31 alineatul (4), articolul 32 alineatul (1) sau articolul 33 alineatul (1), această sarcină exclude modificarea tarifelor.** În cazul unor întârzieri în ceea ce privește stabilirea tarifelor de transport și distribuție în sectorul gazelor naturale și, după caz, a tarifelor de rețea de hidrogen, autoritățile de reglementare sunt împuternicite să stabilească sau să aprobe tarife sau metodologii de transport și distribuție provizorii și tarife de rețea de hidrogen și metodologiile aferente, tot provizorii, și să adopte măsurile compensatorii corespunzătoare, dacă tarifele sau metodologiile finale se abat de la aceste tarife sau metodologii provizorii.

- (2) Orice parte care depune o plângere împotriva unui operator de sistem de transport din sectorul gazelor naturale, a unui operator de înmagazinare, de GNL sau de sistem de distribuție sau a unui operator de rețea de hidrogen, operator de înmagazinare a hidrogenului sau operator de terminal de hidrogen, referitoare la obligațiile care revin operatorului respectiv în temeiul prezentei directive poate înainta această plângere autorității de reglementare care, acționând ca autoritate de soluționare a litigiilor, emite o decizie în termen de două luni de la data primirii plângerii. Acest termen poate fi prelungit cu două luni în cazul în care autoritățile de reglementare doresc să obțină informații suplimentare. Acest termen prelungit poate fi prelungit în continuare cu acordul reclamantului. Decizia autorității de reglementare produce efecte obligatorii până la o eventuală hotărâre contrarie pronunțată în urma unei căi de atac.
- (3) Orice parte care se consideră lezată și care are dreptul de a contesta o decizie luată fie cu privire la metodologiile urmate în temeiul prezentului articol, fie, în cazul în care autoritatea de reglementare are obligația de a se consulta, cu privire la metodologiile sau tarifele propuse, poate să depună o plângere în vederea revizuirii respectivei decizii sau propuneri de decizie, în termen de maximum două luni de la publicarea acesteia sau într-un termen mai scurt prevăzut de statele membre. Plângerea nu are efect suspensiv.

- (4) Statele membre creează mecanisme eficiente și adecvate de reglementare, de control și de asigurare a transparenței, în scopul evitării abuzurilor de poziție dominantă, în special în detrimentul consumatorilor, cât și a oricăror practici agresive. Aceste mecanisme iau în considerare dispozițiile TFUE, în special cele ale articolului 102.
- (5) Statele membre se asigură că sunt luate măsurile corespunzătoare, inclusiv măsuri administrative sau penale în conformitate cu dreptul lor național, împotriva persoanelor fizice sau juridice care se fac vinovate de nerespectarea normelor privind confidențialitatea impuse de prezenta directivă.
- (6) Plângerile menționate la alineatele (2) și (3) nu aduc atingere exercitării dreptului de a introduce o cale de atac în temeiul legislației Uniunii sau al legislației naționale.
- (7) Deciziile luate de autoritățile de reglementare sunt pe deplin întemeiate și motivate pentru a permite controlul judiciar. Deciziile sunt disponibile publicului, păstrându-se confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.
- (8) Statele membre asigură existența la nivel național a unor mecanisme adecvate care să garanteze că partea afectată de o decizie a autorității de reglementare are dreptul de a introduce o cale de atac în fața unui organism independent de orice parte implicată și de orice guvern.

Cooperarea regională între autoritățile de reglementare cu privire la aspectele transfrontaliere

- (1) Autoritățile de reglementare cooperează îndeaproape și se consultă între ele și în special în cadrul ACER, furnizându-și reciproc și furnizând ACER toate informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor care le revin în temeiul prezentei directive. În ceea ce privește schimbul de informații, autoritatea destinatară garantează respectarea aceluiași nivel de confidențialitate ca cel impus autorității emitente.
- (2) Autoritățile de reglementare cooperează cel puțin la nivel regional în scopul:
 - (a) de a încuraja crearea de mecanisme operaționale necesare pentru a permite o gestionare optimă a rețelei, de a promova bursele comune de gaze și de hidrogen și alocarea capacităților transfrontaliere, precum și de a permite un nivel adecvat al capacității de interconexiune, inclusiv prin intermediul unor noi interconexiuni, în interiorul regiunii și între regiuni, permițând astfel dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea securității aprovizionării, fără a face discriminări între întreprinderile de furnizare din diferite state membre;
 - (b) de a coordona dezvoltarea tuturor codurilor de rețea pentru operatorii de sisteme de transport relevanți, pentru operatorii de rețele de hidrogen și pentru alți participanți pe piață;
 - (c) de a coordona dezvoltarea normelor privind gestionarea congestiilor;
 - (d) de a asigura conformitatea cu reglementările a entităților juridice care îndeplinesc sarcinile operatorilor de transport și de rețea la nivel transfrontalier sau regional.

- (3) Autoritățile de reglementare au dreptul de a încheia acorduri de cooperare între ele, pentru a favoriza cooperarea în domeniul reglementării.
- (4) Acțiunile menționate la alineatul (2) se desfășoară, după caz, în colaborare strânsă cu alte autorități naționale competente și fără a aduce atingere competențelor specifice ale acestora.
- (5) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 83 pentru a completa prezenta directivă prin stabilirea unor orientări cu privire la limitele atribuțiilor autorităților de reglementare de a coopera între ele, precum și cu ACER.
- (6) Autoritățile de reglementare sau, după caz, alte autorități competente, se pot consulta și pot coopera cu autoritățile relevante ale țărilor terțe, inclusiv cu părțile contractante la Comunitatea Energiei, în ceea ce privește exploatarea infrastructurii de gaze și de hidrogen înspre și dinspre țări terțe cu scopul de a asigura, în ceea ce privește infrastructura în cauză, faptul că prezenta directivă se aplică în mod consecvent pe teritoriul unui stat membru și în marea teritorială a acestuia.

Conformitatea cu codurile de rețea și cu orientările

- (1) Orice autoritate de reglementare, precum și Comisia pot solicita avizul ACER cu privire la conformitatea unei decizii luate de o autoritate de reglementare cu codurile de rețea și cu orientările menționate în prezenta directivă sau în [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] 804].
- (2) ACER își prezintă avizul atât autorității de reglementare care l-a solicitat sau, respectiv, Comisiei, cât și autorității de reglementare care a luat decizia în cauză, în termen de trei luni de la data primirii solicitării de aviz.
- (3) În cazul în care autoritatea de reglementare care a luat decizia nu se conformează avizului ACER în termen de patru luni de la data primirii avizului respectiv, ACER informează Comisia în consecință.

- (4) În cazul în care consideră că o decizie relevantă pentru comerțul transfrontalier, luată de o altă autoritate de reglementare, nu este conformă cu **codurile de rețea** și cu orientările menționate în prezenta directivă sau în [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] **804**], orice autoritate de reglementare poate informa Comisia cu privire la acest lucru, în termen de două luni de la data deciziei respective.
- (5) În cazul în care, fie în termen de două luni după ce a fost informată de către ACER, în conformitate cu alineatul (3), ori de către o autoritate de reglementare, în conformitate cu alineatul (4), fie din proprie inițiativă, în termen de trei luni de la data deciziei, Comisia consideră ca respectiva decizie a autorității de reglementare ridică îndoieli majore în ceea ce privește compatibilitatea cu codurile de rețea și cu orientările menționate în prezenta directivă sau în [Regulamentul reformat privind gazele, astfel cum a fost propus în COM(2021) [...] **804**], Comisia poate decide examinarea mai detaliată a cazului. Într-o astfel de situație, Comisia invită autoritatea de reglementare și părțile în procedura desfășurată în fața respectivei autorități naționale să își prezinte observațiile.
- (6) În cazul în care Comisia ia o decizie de examinare mai detaliată a cazului, aceasta emite, în termen de patru luni de la data deciziei respective, o decizie finală:
- (a) de a nu ridica obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare; sau
 - (b) de a solicita autorității de reglementare în cauză să își retragă decizia pe motiv că orientările și codurile de rețea nu au fost respectate.

- (7) În cazul în care Comisia nu a luat o decizie de examinare mai detaliată a cazului sau nu a luat o decizie finală în termenele prevăzute la alineatele (5) și, respectiv, (6), se consideră că nu a ridicat obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare.
- (8) Autoritatea de reglementare se conformează, în termen de două luni, deciziei Comisiei de retragere a deciziei și informează Comisia în consecință.
- (9) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 83 *pentru a* completa [...] prezenta directivă prin stabilirea unor orientări care să conțină detaliile procedurii care trebuie urmată în vederea aplicării prezentului articol.

Evidența datelor

- (1) Statele membre solicită întreprinderilor de furnizare să păstreze la dispoziția autorităților naționale, inclusiv a autorităților de reglementare, a autorităților naționale din domeniul concurenței și a Comisiei, timp de cel puțin cinci ani, în scopul îndeplinirii atribuțiilor care le revin, datele relevante cu privire la toate tranzacțiile din cadrul contractelor de furnizare de gaze naturale și hidrogen și al instrumentelor derivate pe gaze naturale și pe hidrogen încheiate cu clienți angro și cu operatori de sisteme de transport, precum și cu operatori de înmagazinare și de GNL și cu operatori de rețele de hidrogen, de înmagazinare a hidrogenului și de terminal de hidrogen.
- (2) Datele cuprind informații privind caracteristicile tranzacțiilor relevante, cum ar fi durata, regulile privind livrarea și decontarea, cantitatea, datele și termenele de executare, prețurile tranzacției, mijloacele de identificare ale clientului angro în cauză, precum și informații specifice privind toate contractele de furnizare de gaze naturale și de hidrogen și toate instrumentele derivate pe gaze naturale și pe hidrogen neexecutate.
- (3) Autoritatea de reglementare poate decide să pună la dispoziția participanților la piață elemente ale acestor informații, cu condiția ca informațiile sensibile din punct de vedere comercial referitoare la anumiți actori de pe piață sau la anumite tranzacții să nu fie divulgate. Prezentul alineat nu se aplică cu privire la informațiile despre instrumente financiare care intră în sfera de aplicare a Directivei 2014/65/UE.

- (4) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate **pentru a** completa [...] prezenta directivă, în conformitate cu articolul 83, prin stabilirea unor orientări care să definească metodele și modalitățile de păstrare a datelor, precum și formatul și conținutul acestor date.
- (5) În ceea ce privește tranzacțiile cu instrumente derivate pe gaze naturale și pe hidrogen efectuate de întreprinderile de furnizare cu clienți angro și cu operatori de sisteme de transport din sectorul gazelor naturale, precum și cu operatori de înmagazinare și de GNL și cu operatori de rețele de hidrogen, operatori de înmagazinare a hidrogenului și operatori de terminal de hidrogen, prezentul articol se aplică numai după adoptarea, de către Comisie, a orientărilor menționate la alineatul (4).
- (6) Dispozițiile prezentului articol nu creează obligații suplimentare față de autoritățile menționate la alineatul (1) pentru entitățile care intră în sfera de aplicare a Directivei 2014/65/UE.
- (7) În cazul în care autoritățile menționate la alineatul (1) au nevoie de acces la datele păstrate de entitățile care intră în sfera de aplicare a Directivei 2014/65/UE, autoritățile responsabile în temeiul respectivei directive furnizează autorităților respective datele solicitate.

CAPITOLUL XI

Dispoziții finale

Articolul 77

Măsuri de salvagardare

- (1) În cazul unei crize neprevăzute apărute pe piața de energie sau dacă este amenințată siguranța fizică sau securitatea persoanelor, a echipamentelor sau a instalațiilor ori integritatea sistemului, un stat membru poate ***lua măsurile prevăzute în planul național de urgență și*** poate declara, ***dacă este cazul***, o stare de urgență în temeiul articolului 11 din Regulamentul (UE) 2017/1938 [...].

Articolul 78

Condiții de concurență echitabile

- (1) Măsurile pe care le pot adopta statele membre în temeiul prezentei directive pentru a asigura condiții de concurență echitabile sunt compatibile cu TFUE, în special cu articolul 36, și cu legislația Uniunii.
- (2) Măsurile menționate la alineatul (1) sunt proporționale, nediscriminatorii și transparente. Aceste măsuri pot fi puse în aplicare numai după notificarea Comisiei și după primirea aprobării acesteia.
- (3) Comisia acționează în urma notificării menționate la alineatul (2) în termen de două luni de la primirea notificării. Termenul respectiv începe în ziua următoare datei primirii informațiilor complete. În cazul în care Comisia nu a acționat în acest termen de două luni, se consideră că aceasta nu are obiecții în ceea ce privește măsurile care i-au fost notificate.

Articolul 79

Acorduri tehnice privind exploatarea conductelor de gaze naturale și de hidrogen cu țări terțe

Prezenta directivă nu afectează libertatea operatorilor de sisteme de transport, a operatorilor de rețele de hidrogen sau a altor operatori economici de a menține în vigoare sau de a încheia acorduri tehnice cu privire la aspecte referitoare la exploatarea conductelor dintre un stat membru și o țară terță, în măsura în care aceste acorduri sunt compatibile cu dreptul Uniunii și cu deciziile relevante ale autorităților de reglementare din statele membre în cauză. Acordurile respective sunt notificate autorităților naționale de reglementare ale statelor membre în cauză.

Derogări pentru sistemul de gaze naturale

- (1) Statele membre care nu sunt conectate direct la sistemul interconectat al oricărui alt stat membru pot ***deroga [...]*** de la articolele 3, 7, **30**, 54 sau de la articolul 27 ***alineatul (1)***. Orice astfel de derogare expiră din momentul în care este finalizată prima conductă de interconectare cu statul membru. ***Orice astfel de derogare este notificată Comisiei.***
- (2) Statele membre pot solicita Comisiei derogări de la aplicarea articolelor 3, 7, 54 sau 27 în regiunile ultraperiferice în sensul articolului 349 din TFUE sau în alte zone izolate geografic. Orice astfel de derogare expiră din momentul în care este finalizată o racordare din regiune sau din zonă la un stat membru cu un sistem interconectat.
- (2a) **Luxemburgul poate deroga de la articolul 54. Orice astfel de derogare este notificată Comisiei.**
- (3) Comisia informează statele membre cu privire la cererile de derogare menționate la alineatul ***[...] (2) [...]*** înainte de a lua o decizie, ținând seama de cererile justificate de confidențialitate a informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

- (4) Derogările acordate de Comisie **în temeiul alineatului (2)** sunt limitate în timp și fac obiectul unor condiții care vizează creșterea concurenței pe piața internă, integrarea acestora și asigurarea faptului că derogările nu împiedică tranziția către energia din surse regenerabile sau aplicarea principiului „eficiența energetică înainte de toate” în sensul articolului 2 punctul 18 din Regulamentul (UE) 2018/1999.
- (5) Derogările acordate în temeiul Directivei 2009/73/CE fără o dată de expirare **sau fără o perioadă de aplicare determinată** expiră la 31 decembrie 2025. Statele membre care, la data intrării în vigoare a prezentei directive, beneficiază încă de aceste derogări pot **decide cu privire la o nouă derogare în temeiul alineatelor (1) sau (5a) ori pot** solicita Comisiei o nouă derogare în conformitate cu condițiile stabilite la **alineatul (2) [...]**.
- (5a) [...] Statele membre în care prima livrare comercială din cadrul primului lor contract de furnizare de gaze naturale pe termen lung se efectuează după intrarea în vigoare a prezentei directive pot deroga [...] de la [...] articolul 3 alineatele (1)-(4), articolul 4 alineatul (1), articolul 7, articolul 27 alineatul (1), articolul 30, articolul 35 alineatele (1)-(5), articolul 39, articolul 40 alineatul (6) și articolele 42, 54, 55 și 69. [...] Orice astfel de derogare este notificată Comisiei.
- (6) **Notificările [...] derogărilor precum și deciziile de acordare a derogărilor menționate la alineatele (1), (2), (2a) și (5a)** se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 80a

Derogări pentru hidrogen

Până la 31 decembrie 2030, Estonia, Letonia și Lituania pot deroga de la articolul 63. Orice astfel de derogare este notificată Comisiei.

Articolul 81

Derogări privind liniile de transport de gaze naturale către și dinspre țări terțe

- (1) În ceea ce privește liniile de transport al gazelor între un stat membru și o țară terță finalizate înainte de 23 mai 2019, statul membru în care este situat primul punct de conectare al liniei de transport menționate la rețeaua de transport a unui stat membru poate decide să deroge de la articolele 54, 65, 66 și 27, de la articolul 72 alineatele (7) și (9) și de la articolul 73 alineatul (1) în ceea ce privește tronsoanele unei astfel de linii de transport al gazelor care sunt situate pe teritoriul său și în marea sa teritorială, din motive obiective, cum ar fi pentru a permite recuperarea investițiilor efectuate sau din motive de securitate a aprovizionării, cu condiția ca derogarea să nu afecteze concurența sau funcționarea efectivă a pieței interne a gazelor naturale sau securitatea aprovizionării în Uniune.

Derogarea este limitată la maximum 20 de ani pe baza unei justificări obiective, care poate fi reînnoită dacă este cazul și poate fi supusă unor condiții care contribuie la respectarea condițiilor de la primul paragraf.

O astfel de derogare nu se aplică liniilor de transport între un stat membru și o țară terță care are obligația de a transpune prezenta directivă în ordinea sa juridică și o aplică în mod efectiv, în temeiul unui acord încheiat cu Uniunea.

- (2) În cazul în care linia de transport în cauză este situată pe teritoriul mai multor state membre, statul membru pe teritoriul căruia este situat primul punct de conectare la rețeaua statelor membre decide dacă să acorde o derogare pentru respectiva linie de transport, după consultarea tuturor statelor membre în cauză.

La cererea statelor membre în cauză, Comisia poate decide să acționeze ca observator în consultarea dintre statul membru pe teritoriul căruia este situat primul punct de conectare și țara terță vizată în ceea ce privește aplicarea consecventă a prezentei directive în statul membru pe teritoriul căruia este situat primul punct de interconectare, precum și în marea teritorială a acestuia, inclusiv prin acordarea de derogări pentru aceste linii de transport.

- (3) Deciziile în temeiul alineatelor (1) și (2) se adoptă până la 24 mai 2020. Statele membre notifică deciziile respective Comisiei și le publică.

Procedura de abilitare

- (1) Fără a aduce atingere altor obligații asumate în temeiul dreptului Uniunii și repartizării competențelor între Uniune și statele membre, acordurile existente între un stat membru și o țară terță privind exploatarea unei linii de transport sau a unei rețele de conducte de alimentare din amonte pot fi menținute în vigoare până la data intrării în vigoare a unui acord ulterior între Uniune și aceeași țară terță sau până când se aplică procedura descrisă la alineatele (2)-(15) de la prezentul articol.
- (2) Fără a aduce atingere repartizării competențelor între Uniune și statele membre, în cazul în care un stat membru intenționează să înceapă negocieri cu o țară terță în vederea modificării, prelungirii, adaptării, reînnoirii sau încheierii unui acord referitor la exploatarea unei linii de transport cu o țară terță ***sau a unei conducte de interconectare pentru hidrogen cu o țară terță*** cu privire la aspecte care fac parte, total sau parțial, din domeniul de aplicare al prezentei directive ***sau al [Regulamentului reformat privind gazele]***, acesta notifică în scris intențiile sale Comisiei.

Notificarea respectivă cuprinde documentele relevante și indică dispozițiile care urmează a fi abordate în cadrul negocierilor sau care urmează a fi renegociate, obiectivele negocierilor și orice alte informații relevante, și este transmisă Comisiei cu cel puțin cinci luni înainte de data preconizată pentru începerea negocierilor.

- (3) În urma unei notificări primite în temeiul alineatului (2), Comisia autorizează respectivul stat membru să înceapă negocieri oficiale cu o țară terță pentru prevederile care ar putea afecta normele comune ale Uniunii, cu excepția cazului în care consideră că începerea negocierilor:
- (a) ar implica incompatibilități cu dreptul Uniunii, altele decât cele care decurg din repartizarea competențelor între Uniune și statele membre;
 - (b) ar putea avea un impact negativ asupra funcționării pieței interne a gazelor naturale *sau a hidrogenului*, a concurenței ori a securității aprovizionării într-un stat membru sau în Uniune, ***ținând seama de principiul solidarității între statele membre în temeiul articolului 194 alineatul (1) din TFUE***;
 - (c) ar submina obiectivele negocierilor în curs ale acordurilor [...] **internaționale** desfășurate de către Uniune cu o țară terță;
 - (d) ar avea un caracter discriminatoriu.
- (4) La efectuarea evaluării menționate la alineatul (3), Comisia ține seama dacă acordul preconizat se referă la o linie de transport sau la o conductă de alimentare din amonte care contribuie la diversificarea aprovizionării cu gaze naturale și a furnizorilor prin intermediul unor noi surse de gaze naturale.

- (5) În termen de 90 de zile de la primirea notificării menționate la alineatul (2), Comisia adoptă o decizie prin care autorizează sau prin care refuză să autorizeze un stat membru să înceapă negocieri în vederea modificării, prelungirii, adaptării, reînnoirii sau încheierii unui acord cu o țară terță. În cazul în care sunt necesare informații suplimentare în vederea adoptării unei decizii, termenul de 90 de zile începe să curgă de la data primirii informațiilor suplimentare.
- (6) În cazul în care Comisia adoptă o decizie prin care refuză să autorizeze un stat membru să înceapă negocieri în vederea modificării, prelungirii, adaptării, reînnoirii sau încheierii unui acord cu o țară terță, aceasta informează statul membru vizat cu privire la decizia sa și își motivează decizia.
- (7) Deciziile prin care se autorizează sau prin care se refuză autorizarea unui stat membru de a începe negocieri în vederea modificării, prelungirii, adaptării, reînnoirii sau încheierii unui acord cu o țară terță se adoptă prin intermediul unor acte de punere în aplicare, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 83 alineatul (2).
- (8) Comisia poate furniza orientări și poate solicita includerea anumitor clauze în acordul preconizat pentru a asigura compatibilitatea cu dreptul Uniunii, în conformitate cu Decizia (UE) 2017/684 a Parlamentului European și a Consiliului²⁹.

²⁹ Decizia (UE) 2017/684 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2017 privind instituirea unui mecanism de schimb de informații cu privire la acordurile interguvernamentale și la instrumentele fără caracter juridic obligatoriu dintre statele membre și țări terțe în domeniul energiei și de abrogare a Deciziei nr. 994/2012/UE (JO L 99, 12.4.2017, p. 1).

- (9) Comisia este informată periodic în legătură cu evoluția și rezultatele negocierilor vizând modificarea, prelungirea, adaptarea, reînnoirea sau încheierea unui acord pe parcursul diferitelor etape ale negocierilor și poate solicita să participe la astfel de negocieri dintre statul membru și țara terță, în conformitate cu Decizia (UE) 2017/684.
- (10) Comisia informează Parlamentul European și Consiliul cu privire la deciziile adoptate în temeiul alineatului (5).
- (11) Înainte de semnarea unui acord cu o țară terță, statul membru vizat notifică Comisiei rezultatul negocierilor și îi transmite textul acordului negociat.
- (12) În urma notificării în temeiul alineatului (11), Comisia evaluează acordul negociat în temeiul alineatului (3). Atunci când Comisia consideră că negocierile s-au finalizat cu un acord care respectă alineatul (3), aceasta autorizează statul membru să semneze și să încheie acordul.

- (13) În termen de 90 de zile de la primirea notificării menționate la alineatul (11), Comisia adoptă o decizie prin care autorizează sau prin care refuză să autorizeze un stat membru să semneze și să încheie acordul cu o țară terță. În cazul în care sunt necesare informații suplimentare în vederea adoptării unei decizii, termenul de 90 de zile începe să curgă de la data primirii informațiilor suplimentare.
- (14) În cazul în care Comisia adoptă o decizie în temeiul alineatului (13) prin care autorizează statul membru să semneze și să încheie acordul cu o țară terță, statul membru în cauză notifică Comisiei încheierea și intrarea în vigoare a acordului și orice modificări ulterioare ale statutului respectivului acord.
- (15) În cazul în care adoptă o decizie în temeiul alineatului (13) prin care refuză să autorizeze un stat membru să semneze și să încheie acordul cu o țară terță, Comisia informează statul membru vizat cu privire la decizia sa și își motivează decizia.

Exercitarea delegării de competențe

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolele 8, 56, 66, 74, 75 și 76 se conferă Comisiei pe o perioadă nedeterminată de la [data intrării în vigoare].
- (3) Delegarea de competențe menționată la articolele 8, 56, 66, 74, 75 și 76 poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.
- (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.
- (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.

- (6) Un act delegat adoptat în temeiul articolelor 8, 56, 66, 74, 75 și 76 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 84

Procedura comitetului

- (1) Comisia este asistată de un comitet. Comitetul respectiv este un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
- (2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
- (3) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Revizuire și raportare

1. Până la 31 decembrie 2030, Comisia revizuieste prezenta directivă și prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului, ***însoțit, dacă este necesar, de propuneri legislative adecvate***. Revizuirea examinează în special:
 - i. aplicarea articolului 8 și a definițiilor aferente de la articolul 2, pentru a evalua dacă instalațiile care încep să funcționeze de la 1 ianuarie 2031 ar trebui să demonstreze reduceri mai mari ale emisiilor de gaze cu efect de seră datorate utilizării combustibililor cu emisii scăzute de carbon și a hidrogenului cu emisii scăzute de carbon pentru a fi certificate în temeiul articolului respectiv;
 - ii. **aplicarea unui cadru de reglementare uniform operatorilor de rețele de hidrogen, fără a face distincție între activitățile de vehiculare a hidrogenului [...] și cele de distribuție a hidrogenului, inclusiv impactul aplicării cerințelor prevăzute la articolul 62 tuturor rețelelor de hidrogen.**
2. Până la 31 decembrie 2031, [...] Comisia evaluează punerea în aplicare a normelor privind operatorii de transport independenți din sectorul gazelor naturale și operatorii de rețele de hidrogen integrați desemnați, ținând seama de funcționarea pieței hidrogenului, de concurență, de lichiditate și de dezvoltarea infrastructurii de hidrogen, și prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului. Raportul prezintă constatările evaluării Comisiei. Dacă este cazul, Comisia propune o revizuire a dispozițiilor prevăzute la prezentul alineat.

Articolul 86

Modificarea Directivei 2012/27/UE

Directiva 2012/27/UE se modifică după cum urmează:

1. Articolele 9, 10 și 11 se elimină.
2. Anexa VII se elimină.

Transpunere

- (1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma **articolelor 2-5, articolelor 7-[...]27, articolului[...] 29, articolelor 31-34, articolului 35 alineatul (1) litera (a) și alineatele (3), (4), (7), (8) și (9), articolelor 37 și 38, articolului 40 alineatele (1), (2), (7), (8) și (9), articolului 41, articolului 42 alineatul (2), articolelor 46-53, articolului 56 și articolului 58 alineatul (11), articolelor 62-69, articolului 70 alineatele (5) și (6), articolelor 71-73, articolului 75 alineatele (1), (5), (6) și (9), articolelor 76 și 77, precum și anexelor I și II [...] până la [...] doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei directive]**. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul dispozițiilor respective.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a unei astfel de trimiteri și de formulare a acestei mențiuni.

- (2) Statele membre transmit Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 88

Abrogare

Directiva 2009/73/CE, astfel cum a fost modificată de actele enumerate în anexa III partea A, se abrogă de la */1 ianuarie 2023/*, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre privind termenele de transpunere în dreptul intern și aplicare a directivelor enumerate în anexa III partea B.

Trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa IV.

Articolul 89

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 90

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președintele

Pentru Consiliu
Președintele

ANEXA I

**CERINȚE MINIME PRIVIND FACTURAREA ȘI INFORMAȚIILE DE FACTURARE ÎN
SECTORUL GAZELOR**

- 1. INFORMAȚII MINIME CARE SUNT INCLUSE ÎN FACTURĂ ȘI ÎN INFORMAȚIILE DE FACTURARE ÎN SECTORUL GAZELOR**
- 1.1. Următoarele informații esențiale sunt prezentate în mod vizibil clienților finali în facturile lor, evidențiate în mod distinct față de celelalte elemente ale facturii:
 - (a) prețul de plătit și, dacă este posibil, o defalcare a prețului, împreună cu o declarație clară că toate sursele de energie pot beneficia, de asemenea, de stimulente care nu sunt finanțate prin taxele indicate în defalcarea prețului;
 - (b) data scadentă a plății.

1.2. Următoarele informații esențiale sunt prezentate în mod vizibil clienților finali în facturile lor și în informațiile de facturare, evidențiate în mod distinct față de celelalte elemente ale facturii și ale informațiilor de facturare:

- (a) consumul de gaze pentru perioada de facturare;
- (b) numele și datele de contact ale furnizorului, inclusiv o linie telefonică de asistență pentru consumatori și o adresă de e-mail;
- (c) denumirea tarifului;
- (d) data de încetare a contractului, dacă este cazul;
- (e) informații privind posibilitatea și beneficiile schimbării furnizorului;
- (f) codul de schimbare a furnizorului de către clientul final sau codul unic de identificare al acestuia la punctul său de alimentare;
- (g) informații privind drepturile clienților finali în ceea ce privește soluționarea alternativă a litigiilor, inclusiv datele de contact ale entității responsabile în temeiul articolului *[...]* 24;
- (h) punctul unic de contact menționat la articolul *[...]* 23;
- (i) numai pentru gazele naturale, un link sau o trimitere la locul în care pot fi găsite instrumentele de comparare menționate la articolul *[...]* 12.

- 1.3. În cazul în care facturile au la bază consumul real sau o citire de la distanță de către operator, următoarele informații sunt puse la dispoziția clienților finali în sau împreună cu facturile lor și facturile de regularizare periodice sau le sunt semnalate în cadrul acestora:
- (a) comparații între consumul actual de gaze al clientului final și consumul clientului final pentru aceeași perioadă a anului anterior, sub formă grafică;
 - (b) informații de contact ale organizațiilor consumatorilor, ale agențiilor pentru energie sau ale organismelor similare, inclusiv adrese de site-uri internet, de unde se pot obține informații cu privire la măsurile disponibile de îmbunătățire a eficienței energetice pentru echipamentele care utilizează energie;
 - (c) comparații cu un client final mediu de energie normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum.

2. FRECVENȚA FACTURĂRII ȘI FURNIZAREA INFORMAȚIILOR DE FACTURARE:

- (a) facturarea pe baza consumului real se efectuează cel puțin o dată pe an;
- (b) în cazul în care clientul final nu dispune de un contor care permite citirea de la distanță de către operator sau în cazul în care clientul final a ales în mod activ să blocheze citirea de la distanță în conformitate cu dreptul intern, informațiile de facturare exacte, bazate pe consumul real, sunt puse la dispoziția clientului final cel puțin o dată la fiecare șase luni sau o dată la fiecare trei luni, dacă se solicită acest lucru ori în cazul în care clientul final a optat să primească facturi electronice;

- (c) în cazul în care clientul final nu dispune de un contor care permite citirea de la distanță de către operator sau în cazul în care clientul final a ales în mod activ să blocheze citirea de la distanță în conformitate cu dreptul intern, obligațiile prevăzute la literele (a) și (b) pot fi îndeplinite cu ajutorul unui sistem de autocitire periodică de către clientul final, prin care clientul final comunică operatorului citirile propriului contor; factura sau informațiile de facturare pot fi bazate pe o estimare a consumului sau pe o sumă forfetară numai în cazul în care clientul final nu a transmis o citire a contorului pentru o perioadă de facturare determinată;
- (d) în cazul în care clientul final dispune de un contor care permite citirea de la distanță de către operator, se furnizează informații exacte de facturare bazate pe consumul real cel puțin în fiecare lună; acestea se pot pune la dispoziție, de asemenea, prin intermediul internetului și se pot actualiza cât de frecvent posibil în funcție de dispozitivele și sistemele de măsurare utilizate.

3. Defalcarea PREȚULUI PENTRU CLIENTUL FINAL

Prețul pentru clientul final reprezintă suma următoarelor trei componente: componenta energie și furnizare, componenta de rețea (transport, distribuție, vehiculare) și componenta care cuprinde impozite, taxe, comisioane și tarife.

Atunci când în cadrul facturilor se prezintă o defalcare a prețului pentru clientul final, se folosesc, la nivelul întregii Uniuni, definițiile comune ale celor trei componente ale acestei defalcări, stabilite în temeiul Regulamentului (UE) 2016/1952 al Parlamentului European și al Consiliului.

4. Acces la informații suplimentare privind consumul anterior

Statele membre impun ca, în măsura în care sunt disponibile informații suplimentare privind consumul anterior, informațiile respective să fie puse la dispoziția unui furnizor sau prestator de servicii desemnat de clientul final, la cererea clientului final.

În cazul în care clientul final dispune de un contor care permite citirea de la distanță de către operator, acesta trebuie să aibă posibilitatea de a accesa cu ușurință informații suplimentare privind consumul anterior care să permită autoverificări detaliate.

Informațiile suplimentare privind consumul anterior includ:

- (a) date cumulative cel puțin pentru ultimii trei ani sau pentru perioada calculată de la începutul contractului de furnizare de [...] gaze, dacă aceasta din urmă este mai mică. Datele corespund intervalelor pentru care au fost elaborate informații frecvente de facturare; și
- (b) date detaliate în funcție de ora utilizării, pentru orice zi, săptămână, lună și an, care se pun la dispoziție clienților finali neîntârziat, prin internet sau prin interfața contorului, cel puțin pentru ultimele 24 de luni sau pentru perioada calculată de la începutul contractului de furnizare de [...] gaze, dacă această perioadă este mai mică.

5. Precizarea surselor de energie

Furnizorii precizează în facturi ponderea gazelor din surse regenerabile și, separat, ponderea gazelor cu emisii scăzute de carbon achiziționate de clientul final în conformitate cu contractul de furnizare a gazelor (prezentarea informațiilor la nivel de produs). În cazul unui amestec, furnizorul prezintă aceleași informații separat pentru diferite categorii de gaze, inclusiv pentru gazele din surse regenerabile sau pentru gazele cu emisii scăzute de carbon.

Următoarele informații sunt puse la dispoziția clienților finali în sau împreună cu facturile lor și informațiile de facturare sau le sunt semnalate în cadrul acestora:

- (a) ponderea gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii scăzute de carbon în mixul furnizorului (la nivel național, și anume în statul membru în care a fost încheiat contractul de furnizare a gazelor, precum și la nivelul furnizorului, dacă acesta își desfășoară activitatea în mai multe state membre) în anul precedent, în mod inteligibil și ușor de comparat;
- (b) informații privind impactul asupra mediului, cel puțin în ceea ce privește emisiile de CO₂ rezultate din gazele furnizate de furnizor în anul precedent.

În ceea ce privește litera (a) de la al doilea paragraf, pentru gazele obținute prin intermediul unei burse de gaze sau importate de la o întreprindere situată în afara Uniunii pot fi folosite cifre agregate furnizate de bursa sau de întreprinderea în cauză în cursul anului precedent.

Divulgarea ponderii gazelor din surse regenerabile achiziționate de clienții finali se face prin utilizarea garanțiilor de origine **în temeiul Directivei (UE) 2018/2001. Atunci când clienții consumă gaze dintr-o rețea de hidrogen sau de gaze naturale, se asigură faptul că garanțiile de origine anulate corespund caracteristicilor relevante ale rețelei.**

Autoritatea de reglementare sau altă autoritate națională competentă ia măsurile necesare pentru a garanta fiabilitatea informațiilor oferite de către furnizori clienților finali în temeiul dispozițiilor de la prezentul punct, precum și faptul că aceste informații sunt transmise, la nivel național, într-un mod clar comparabil.

ANEXA II**SISTEME DE CONTORIZARE INTELIGENTĂ A GAZELOR NATURALE ȘI A
HIDROGENULUI**

[...]1. Statele membre garantează implementarea, pe teritoriile lor, a unor sisteme de contorizare inteligentă [...] care pot face obiectul evaluării din punct de vedere economic a costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață și pentru consumatorii individuali sau a tipului de contorizare inteligentă care este rezonabilă din punct de vedere economic și rentabilă, precum și a termenului fezabil pentru distribuția acestora.

2. Această evaluare ia în considerare metodologia pentru analiza cost-beneficiu și funcționalitățile minime pentru sistemele de contorizare inteligentă prevăzute în Recomandarea 2012/148/UE a Comisiei³⁰, în măsura în care acestea sunt aplicabile pentru gazele naturale **și hidrogen**, precum și cele mai bune tehnici disponibile pentru asigurarea celui mai înalt nivel de securitate cibernetică și de protecție a datelor.

Evaluarea respectivă ia, de asemenea, în considerare în mod corespunzător potențialele sinergii cu o infrastructură de contorizare inteligentă a energiei electrice deja implementată sau opțiunile de introducere selectivă în cazuri care pot aduce rapid beneficii nete pentru a ține costurile sub control.

³⁰ Recomandarea 2012/148/UE a Comisiei din 9 martie 2012 privind pregătirile pentru introducerea sistemelor de contorizare inteligentă (JO L 73, 13.3.2012, p. 9).

(3) Sub rezerva acestei evaluări, statele membre pregătesc un calendar pe maximum zece ani pentru implementarea sistemelor de contorizare inteligente [...]. În cazul în care implementarea sistemelor de contorizare inteligentă este evaluată pozitiv, cel puțin 80 % dintre clienții finali trebuie să fie echipați cu contoare inteligente în termen de șapte ani de la data evaluării pozitive.

ANEXA III

Partea A

Directiva abrogată
și lista modificărilor sale succesive
(menționată la articolul 90)

Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 211, 14.8.2009, p. 94)	
Regulamentul (UE) 2018/1999 a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 328, 21.12.2018, p. 1)	Numai articolul 51
Directiva (UE) 2019/692 a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 117, 3.5.2019, p. 1)	

Partea B

Termene de transpunere în dreptul intern și data de aplicare

(menționate la articolul 90)

Directiva	Termen de transpunere	Data de aplicare
Directiva 2009/73/CE	3 martie 2011	3 martie 2011, cu excepția articolului 11
Directiva (UE) 2019/692	24 februarie 2020	3 martie 2013 în ceea ce privește articolul 11

ANEXA IV

TABEL DE CORESPONDENȚĂ

Directiva 2009/73/CE	Prezenta directivă
Articolul 1 alineatul (1)	Articolul 1 alineatul (1)
Articolul 1 alineatul (2)	-
-	Articolul 1 alineatele (2), (3) și (4)
Articolul 2 teza introductivă	Articolul 2 teza introductivă
-	Articolul 2 punctele 1-13
Articolul 2 punctul 1	Articolul 2 punctul 14
Articolul 2 punctul 2	Articolul 2 punctul 15
Articolul 2 punctul 3	Articolul 2 punctul 16
Articolul 2 punctul 4	Articolul 2 punctul 17
Articolul 2 punctul 5	Articolul 2 punctul 18
Articolul 2 punctul 6	Articolul 2 punctul 19
-	Articolul 2 punctele 20-22
Articolul 2 punctul 7	Articolul 2 punctul 23
Articolul 2 punctul 8	Articolul 2 punctul 24
Articolul 2 punctul 9	Articolul 2 punctul 25
Articolul 2 punctul 10	Articolul 2 punctul 26
Articolul 2 punctul 11	Articolul 2 punctul 27
Articolul 2 punctul 12	Articolul 2 punctul 28
Articolul 2 punctul 13	Articolul 2 punctul 29

Articolul 2 punctul 14	Articolul 2 punctul 30
Articolul 2 punctul 15	Articolul 2 punctul 31
Articolul 2 punctul 16	Articolul 2 punctul 32
Articolul 2 punctul 17	Articolul 2 punctul 33
-	Articolul 2 punctul 34
Articolul 2 punctul 18	Articolul 2 punctul 35
Articolul 2 punctul 19	Articolul 2 punctul 36
Articolul 2 punctul 20	Articolul 2 punctul 37
Articolul 2 punctul 21	Articolul 2 punctul 38
Articolul 2 punctul 22	Articolul 2 punctul 39
Articolul 2 punctul 23	Articolul 2 punctul 40
Articolul 2 punctul 24	Articolul 2 punctul 41
Articolul 2 punctul 25	Articolul 2 punctul 42
Articolul 2 punctul 26	Articolul 2 punctul 43
Articolul 2 punctul 27	Articolul 2 punctul 44
Articolul 2 punctul 28	Articolul 2 punctul 45
-	Articolul 2 punctele 46-47
Articolul 2 punctul 32	Articolul 2 punctul 48
Articolul 2 punctul 34	Articolul 2 punctul 49
Articolul 2 punctul 35	Articolul 2 punctul 50
Articolul 2 punctul 36	Articolul 2 punctul 51

-	Articolul 2 punctele 52-71
Articolul 37	Articolul 3
-	Articolul 4
Articolul 3	Articolul 5 alineatele (1) și (2)
-	Articolul 5 alineatele (3) și (4)
Articolul 5 alineatul (11)	Articolul 5 alineatul (5)
Articolul 7	Articolul 6
Articolul 4 alineatul (1)	Articolul 7 alineatul (1)
-	Articolul 7 alineatul (2)
Articolul 4 alineatul (2)	Articolul 7 alineatul (3)
-	Articolul 7 alineatul (4)
-	Articolul 7 alineatele (5)-(9)
Articolul 4 alineatul (3)	Articolul 7 alineatul (10)
Articolul 4 alineatul (4)	Articolul 7 alineatul (11)
-	Articolul 8
Articolul 8	Articolul 9
-	Articolul 10
-	Articolul 11
-	Articolul 12
-	Articolul 13
-	Articolul 14

-	Articolul 15
-	Articolul 16
-	Articolul 17
-	Articolul 18
-	Articolul 19
-	Articolul 20
-	Articolul 21
-	Articolul 22
-	Articolul 23
-	Articolul 24
-	Articolul 25
-	Articolul 26
Articolul 32	Articolul 27
-	Articolul 27 alineatul (3)
Articolul 34	Articolul 28
Articolul 33	Articolul 29
Articolul 38	Articolul 30
-	Articolul 31
-	Articolul 32
-	Articolul 33
Articolul 35	Articolul 34

-	Articolul 34 alineatul (3)
Articolul 13 alineatele (1)-(2)	Articolul 35 alineatele (1)-(2)
-	Articolul 35 alineatele (3)-(4)
Articolul 13 alineatul (3)	Articolul 35 alineatul (5)
-	Articolul 35 alineatele (7)-(9)
Articolul 13 alineatul (5)	Articolul 35 alineatul (10)
Articolul 16	Articolul 36
-	Articolul 37
Articolul 23	Articolul 38
Articolul 24	Articolul 39
Articolul 25 alineatul (1)	Articolul 40 alineatul (1)
-	Articolul 40 alineatul (2)
Articolul 25 alineatul (2)	Articolul 40 alineatul (3)
Articolul 25 alineatul (3)	Articolul 40 alineatul (4)
Articolul 25 alineatul (4)	Articolul 40 alineatul (5)
Articolul 25 alineatul (5)	Articolul 40 alineatul (6)
-	Articolul 40 alineatele (7)-(9)
-	Articolul 41
Articolul 26	Articolul 42
Articolul 27	Articolul 43
Articolul 28 alineatele (1)-(4)	Articolul 44 alineatele (1)-(4)

-	Articolul 44 alineatul (5)
Articolul 29	Articolul 45
-	Articolul 46
-	Articolul 47
-	Articolul 48
-	Articolul 49
-	Articolul 50
Articolul 22	Articolul 51
-	Articolul 52
-	Articolul 53
Articolul 9	Articolul 54
Articolul 14	Articolul 55
Articolul 15	Articolul 56
Articolul 17	Articolul 57
Articolul 18 alineatele (1)-(10)	Articolul 58 alineatele (1)-(10)
-	Articolul 58 alineatul (11)
Articolul 19	Articolul 59
Articolul 20	Articolul 60
Articolul 21	Articolul 61
-	Articolul 62
-	Articolul 63

-	Articolul 64
Articolul 10	Articolul 65
Articolul 11	Articolul 66
Articolul 12	Articolul 67
Articolul 30	Articolul 68
Articolul 31	Articolul 69
Articolul 39	Articolul 70 alineatele (1)-(5)
-	Articolul 70 alineatul (6)
Articolul 40	Articolul 71
Articolul 41	Articolul 72
-	Articolul 72 alineatul (5)
Articolul 41 alineatele (5)-(9)	Articolul 72 alineatele (6)-(10)
Articolul 41 alineatele (10)-(17)	Articolul 73 alineatele (1)-(8)
Articolul 42 alineatele (1)-(4)	Articolul 74 alineatele (1)-(4)
-	Articolul 74 alineatul (5)
Articolul 42 alineatul (6)	Articolul 74 alineatul (6)
Articolul 43	Articolul 75
Articolul 44	Articolul 76
Articolul 46	Articolul 77
Articolul 47	Articolul 78
Articolul 48a	Articolul 79

-	Articolul 80
Articolul 49a	Articolul 81
Articolul 49b	Articolul 82
-	Articolul 83
-	Articolul 84
-	Articolul 85
-	Articolul 86
Articolul 54	Articolul 87
Articolul 53	Articolul 88
Articolul 55	Articolul 89
Articolul 56	Articolul 90
Anexa I	Anexa I
-	Anexa II
-	Anexa III
Anexa II	Anexa IV
